

Regeling van de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening van PM datum, nr. PM, houdende wijziging van de Omgevingsregeling in verband met de implementatie van de artikelen 13, 16 en 19 tot en met 24 van Richtlijn (EU) 2024/1275 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de energieprestatie van gebouwen (PbEU 2024, L 1275) (eerste tranche)

De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Gelet op artikel 4.3, vierde lid, van de Omgevingswet en artikel 6.5a van het Besluit bouwwerken leefomgeving;

Besluit:

Artikel I

De Omgevingsregeling wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 5.11 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 5.11 (vaststellen energielabel voor woningen en woongebouwen)

1. De energieprestatie van een woonfunctie, woongebouw of logiesfunctie niet gelegen in een logiesgebouw wordt opgenomen en geregistreerd door een energieadviseur werkzaam voor een NL-EPBD-certificaathouder volgens BRL 9500-W.
2. Het bij de bepaling van de energieprestatie gebruikte rekenprogramma is geattesteerd volgens BRL 9501.
3. Na registratie van de energieprestatie door de energieadviseur bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, wordt het energielabel voor die woonfunctie, dat woongebouw of die logiesfunctie niet gelegen in een logiesgebouw vastgesteld en afgegeven door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
4. Het primair fossiel energiegebruik van de woonfunctie, het woongebouw of die logiesfunctie niet gelegen in een logiesgebouw wordt met behulp van de als bijlage IX opgenomen tabel omgezet in een letter of lettercombinatie. Bij de berekening van het primair fossiel energiegebruik van een woonfunctie, woongebouw of logiesfunctie niet gelegen in een logiesgebouw wordt, als energiemaatregelen op gebiedsniveau van toepassing zijn, gerekend met forfaitaire waarden voor deze maatregelen.
5. Voor een woonfunctie, woongebouw of logiesfunctie niet gelegen in een logiesgebouw met bouwjaar 2026 of later kan op het energielabel naast de letter of lettercombinatie, bedoeld in het vierde lid, de aanduiding A0 worden toegevoegd, als de gebruiksfunctie of het woongebouw:
 - a. een energiebehoefte heeft van ten hoogste de voor die gebruiksfunctie in tabel 4.148A van het Besluit bouwwerken leefomgeving aangegeven waarde;
 - b. een primair fossiel energiegebruik heeft van ten hoogste de voor die gebruiksfunctie in bijlage IXa opgenomen tabel;
 - c. een aandeel hernieuwbare energie heeft van ten minste de voor die gebruiksfunctie in tabel 4.148A van het Besluit bouwwerken leefomgeving aangegeven waarde; en
 - d. ter plaatse geen koolstofemissies uit fossiele brandstoffen veroorzaakt.

B

Artikel 5.12 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 5.12 (vaststellen energielabel voor utiliteitsgebouwen)

1. De energieprestatie van een gebruiksfunctie of gebouw, niet zijnde een woonfunctie, woongebouw of logiesfunctie niet gelegen in een logiesgebouw, wordt opgenomen en geregistreerd door een energieadviseur werkzaam voor een NL-EPBD-certificaathouder volgens BRL 9500-U.

2. Het bij de bepaling van de energieprestatie gebruikte rekenprogramma is geattesteerd volgens BRL 9501.

3. Na registratie van de energieprestatie door de energieadviseur bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, wordt het energielabel voor dat utiliteitsgebouw vastgesteld en afgegeven door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

4. Het primair fossiel energiegebruik van het utiliteitsgebouw wordt met behulp van de als bijlage X opgenomen tabel omgezet in een letter of lettercombinatie. Bij de berekening van het primair fossiel energiegebruik van het utiliteitsgebouw wordt, als energiemaatregelen op gebiedsniveau van toepassing zijn, gerekend met kwaliteitsverklaringen voor deze maatregelen.

5. Voor een utiliteitsgebouw met bouwjaar 2026 of later kan op het energielabel naast de letter of lettercombinatie, bedoeld in het vierde lid, de aanduiding A0 worden toegevoegd, als het utiliteitsgebouw:

a. een energiebehoefte heeft van ten hoogste de voor de desbetreffende gebruiksfunctie in tabel 4.148A van het Besluit bouwwerken leefomgeving aangegeven waarde;

b. een primair fossiel energiegebruik heeft van ten hoogste de voor die gebruiksfunctie in bijlage Xa opgenomen tabel;

c. een aandeel hernieuwbare energie heeft van ten minste de voor die gebruiksfunctie in tabel 4.148A van het Besluit bouwwerken leefomgeving aangegeven waarde; en

d. ter plaatse geen koolstofemissies uit fossiele brandstoffen veroorzaakt.

C

Na artikel 5.13 worden de volgende artikelen toegevoegd:

Artikel 5.13a (verplichte elementen energielabel)

1. Het energielabel, bedoeld in artikel 5.11, derde lid, en artikel 5.12, derde lid, bevat:

a. de energielabelklasse;

b. het berekende jaarlijkse primair fossiel energiegebruik in kWh/(m².jaar);

c. het aandeel hernieuwbare energie;

d. de operationele broeikasgasemissies in kgCO₂/(m².jaar), indien beschikbaar;

e. de (potentiële) bijdrage aan de opwarming van de aarde gedurende de gehele levenscyclus van het gebouw, indien beschikbaar;

f. het berekende jaarlijkse finale energiegebruik in kWh/(m².jaar);

g. het berekende jaarlijkse primaire en finale energiegebruik in kWh;

h. de productie van hernieuwbare energie in kWh;

i. de belangrijkste energiedrager en het belangrijkste type hernieuwbare energiebron;

j. de berekende jaarlijkse energiebehoefte in kWh/(m².jaar);

k. antwoord (ja/nee) op de vraag of het gebouw in staat is te reageren op externe signalen en het energiegebruik aan te passen;

- l. antwoord (ja/nee) op de vraag of het verwarmingsdistributiesysteem in het gebouw ontworpen is om te functioneren bij lage temperaturen of efficiëntere temperatuurniveaus, indien van toepassing; en
- m. de contactgegevens van het éénloketsysteem voor advies over renovatie.
2. De elementen, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a tot en met e, staan op de voorpagina van het energielabel.

Artikel 5.13b (aanbevelingen energielabel)

1. De aanbevelingen, bedoeld in artikel 6.29, eerste lid, onderdeel c, van het Besluit bouwwerken leefomgeving, hebben betrekking op maatregelen die uitgevoerd kunnen worden:
- a. in samenhang met een ingrijpende renovatie van de bouwschil of een of meer technische bouwsystemen; en
- b. voor individuele onderdelen van dat gebouw of gedeelte daarvan zonder dat sprake is van een ingrijpende renovatie.
2. De aanbevelingen houden rekening met locatiegebonden omstandigheden en bouwtechnische belemmeringen en bieden een raming voor de gebouwgebonden energiebesparingen en de vermindering van de operationele broeikasgasemissies.
3. De aanbevelingen bevatten in ieder geval:
- a. een beoordeling of de systemen voor verwarming, ventilatie, airconditioning en warm water voor huishoudelijke doeleinden zodanig kunnen worden aangepast dat zij werken bij efficiëntere temperatuurinstellingen; en
- b. een beoordeling van de resterende levensduur van de verwarmingssystemen of airconditioningsystemen en, in voorkomend geval, vermelding van mogelijke alternatieven voor vervanging.

D

Artikel 5.14 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 5.14 (registratie energielabel)

1. De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties kan registreren:
- a. gegevens over voor welke gebouwen de energieprestatie is geregistreerd, waaronder adresgegevens, identificerend objectnummer van het pand of verblijfsobject als bedoeld in artikel 19 van de Wet basisregistratie adressen en gebouwen en de opleverstatus van het gebouw;
- b. kenmerken van de registratie van de energieprestatie bedoeld in artikel 5.4, eerste lid, waaronder de aanduiding van het soort opname van de energieprestatie, de opnamedatum van de energieprestatie en gegevens over de energieadviseur, de NL-EPBD-certificaathouder en de geattesteerde software;
- c. de registratiedatum van de energieprestatie bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en het unieke registratienummer van het energielabel; en
- d. de gegevens, bedoeld in artikel 5.13, op basis waarvan het energielabel is vastgesteld.
2. De minister beheert de registratie.
3. De registratie heeft tot doel het toezicht op de naleving en handhaving van de voorschriften op het gebied van energielabels te kunnen waarborgen en de verstrekking van de gegevens aan de instellingen en organisaties, bedoeld in het vijfde lid, mogelijk te maken voor zover de gegevens noodzakelijk zijn in verband met hun werkzaamheden als bedoeld in het vijfde lid.
4. De minister is verwerkingsverantwoordelijke voor de registratie.
5. De minister kan het energielabel en de gegevens, bedoeld in het eerste lid, verstrekken aan:

- a. certificatie-instellingen, voor zover ~~die~~ gegevens noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van hun taak zoals omschreven in BRL 9500-W en BRL 9500-U;
 - b. het centraal bureau voor de statistiek, voor zover ~~die~~ gegevens noodzakelijk zijn voor het van overheidswege uitvoeren van statistisch onderzoek ten behoeve van praktijk, beleid en wetenschap; en
 - c. andere onderzoeksinstituten en -organisaties, voor zover ~~die~~ gegevens gebruikt worden voor wetenschappelijke, statistische of historische doeleinden en de persoonlijke levenssfeer niet onevenredig geschaad wordt.
6. De minister ~~kan verstrekken~~ het energielabel, ~~en~~ de gegevens, bedoeld in het eerste lid, en de onderliggende gegevens verstrekken aan de eigenaar van het gebouw of gedeelte daarvan waarvoor het energielabel is afgegeven, ~~en aan de persoon die in de basisregistratie personen op het woonadres van dat gebouw staat ingeschreven.~~
7. De minister verstrekt het energielabel en de gegevens, bedoeld in het eerste lid, aan:
- a. de persoon die in de basisregistratie personen op het woonadres van het gebouw of gedeelte daarvan waarvoor het energielabel is afgegeven, staat ingeschreven; en
 - b. de energieadviseur, bedoeld in de artikelen 5.11, eerste lid en 5.12, eerste lid, voor het gebouw of gedeelte daarvan waarvan hij de energieprestatie heeft geregistreerd.
- ~~87.~~ De gegevens in de registratie worden ten hoogste vijftien jaar bewaard, gerekend vanaf de opnamedatum van de energieprestatie voor een energielabel.

E

Artikel 5.14 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 5.14 (registratie energielabel)

1. De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening kan registreren:
 - a. gegevens over voor welke gebouwen de energieprestatie is geregistreerd, waaronder adresgegevens, identificerend objectnummer van het pand of verblijfsobject als bedoeld in artikel 19 van de Wet basisregistratie adressen en gebouwen en de opleverstatus van het gebouw;
 - b. kenmerken van de registratie van de energieprestatie bedoeld in artikel 5.4, eerste lid, waaronder de aanduiding van het soort opname van de energieprestatie, de opnamedatum van de energieprestatie en gegevens over de energieadviseur, de NL-EPBD-certificaathouder en de geattesteerde software;
 - c. de registratiedatum van de energieprestatie bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en het unieke registratienummer van het energielabel; en
 - d. de gegevens, bedoeld in artikel 5.13, op basis waarvan het energielabel is vastgesteld.
2. De minister beheert de registratie.
3. De registratie heeft tot doel het toezicht op de naleving en handhaving van de voorschriften op het gebied van energielabels te kunnen waarborgen en de verstrekking van de gegevens aan de instellingen en organisaties, bedoeld in het vijfde lid, mogelijk te maken voor zover de gegevens noodzakelijk zijn in verband met hun werkzaamheden als bedoeld in het vijfde lid.
4. De minister is verwerkingsverantwoordelijke voor de registratie.
5. De minister kan het energielabel en de gegevens, bedoeld in het eerste lid, verstrekken aan:
 - a. certificatie-instellingen, voor zover die gegevens noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van hun taak zoals omschreven in BRL 9500-W en BRL 9500-U;
 - b. het centraal bureau voor de statistiek, voor zover die gegevens noodzakelijk zijn voor het van overheidswege uitvoeren van statistisch onderzoek ten behoeve van praktijk, beleid en wetenschap; en

c. andere onderzoeksinstituten en -organisaties, voor zover die gegevens gebruikt worden voor wetenschappelijke, statistische of historische doeleinden en de persoonlijke levenssfeer niet onevenredig geschaad wordt.

6. De minister verstrekt het energielabel, de gegevens, bedoeld in het eerste lid, en de onderliggende gegevens aan de eigenaar van het gebouw of gedeelte daarvan waarvoor het energielabel is afgegeven.

7. De minister verstrekt het energielabel en de gegevens, bedoeld in het eerste lid, aan:

a. de persoon die in de basisregistratie personen op het woonadres van het gebouw of gedeelte daarvan waarvoor het energielabel is afgegeven, staat ingeschreven; ~~en~~

b. de energieadviseur, bedoeld in de artikelen 5.11, eerste lid en 5.12, eerste lid, voor het gebouw of gedeelte daarvan waarvan hij de energieprestatie heeft geregistreerd;~~;~~

c. de financiële onderneming, bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht, die voor het gebouw of gedeelte daarvan waarvoor het energielabel is afgegeven een hypothecaire lening heeft verstrekt;

d. de onderneming of rechtspersoon die in het handelsregister op het adres van het gebouw of gedeelte daarvan waarvoor het energielabel is afgegeven, staat ingeschreven; en

e. de gemeente, voor zover die gegevens noodzakelijk zijn voor het opstellen en uitvoeren van plannen voor de verduurzaming van de gebouwen op hun grondgebied.

8. De gegevens in de registratie worden ten hoogste vijftien jaar bewaard, gerekend vanaf de opnamedatum van de energieprestatie voor een energielabel.

F

Artikel 5.15 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 5.15 (zichtbaar ophangen energielabel)

Bij de toepassing van artikel 6.30, tweede en derde lid, van het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt ten minste een weergave van de numerieke energieprestatie-indicator van het primair fossiel energiegebruik in kWh/(m².jaar) en de in een letter of lettercombinatie uitgedrukte weergave van dat energiegebruik opgehangen ~~op een voor het publiek duidelijk zichtbare plaats in het gebouw.~~

G

Paragraaf 5.1.3. wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

~~§ 5.1.3. Airconditioningsystemen en verwarmingssystemen~~

~~§ 5.1.3.1. Algemene bepalingen~~

~~Artikel 5.17. (toepassingsbereik)~~

~~De regels in deze paragraaf zijn van toepassing op de keuring van airconditioningsystemen, bedoeld in paragraaf 6.5.2 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, en verwarmingssystemen, bedoeld in paragraaf 6.5.4, van het Besluit bouwwerken leefomgeving.~~

~~§ 5.1.3.2. Keuring van airconditioningsystemen~~

~~Artikel 5.18. (keuring airconditioningsystemen)~~

1. De keuring van een airconditioningsysteem of gecombineerd airconditioning- en ventilatiesysteem met een nominaal vermogen van meer dan 70 kW, wordt verricht door deskundigen met een diploma EPBD A-airconditioningsystemen en een diploma EPBD-B airconditioningsystemen.
 2. De keuring wordt gedaan volgens de inspectiemethodiek zoals opgenomen in bijlage XI.
 3. Het keuringsverslag van een in het eerste lid bedoelde keuring wordt opgesteld door een deskundige met het diploma EPBD-B-airconditioningsystemen.
 4. De deskundige:
 - a. registreert de datum van de keuring van het systeem in het bij het systeem behorende logboek;
 - b. verstrekt het keuringsverslag binnen vier weken na de keuring aan de opdrachtgever; en
 - c. meldt de keuring binnen vier weken nadat deze is verricht af bij een door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aangewezen instantie.
 5. De deskundige en de opdrachtgever bewaren het keuringsverslag ten minste vijf jaar.
- Artikel 5.18a. (keuring gecombineerde verwarmings- en airconditioningsystemen)**
1. Een technisch bouwsysteem dat zowel ruimteverwarming als ruimtekoeling verzorgt en waarbij de warmtegenerator nuttige warmte genereert door het opvangen van warmte uit de lucht, ventilatie van afvoerlucht of een water- of aardwarmtebron met een warmtepomp wordt alleen gekeurd volgens artikel 6.37 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.
 2. Een technisch bouwsysteem met een ventilatiesysteem gecombineerd met zowel een verwarmingssysteem als een airconditioningsysteem wordt alleen gekeurd volgens artikel 6.37 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.
 3. Een ventilatiesysteem als bedoeld in het eerste of tweede lid wordt alleen gekeurd als dit het primaire afgiftesysteem is voor ruimteverwarming of ruimtekoeling.

~~§ 5.1.3.3. Eisen vakbekwaamheid keuring airconditioningsystemen~~

Artikel 5.19. (exameninstelling airconditioningsysteemdeskundige)

1. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wijst de instellingen aan die zijn belast met:
 - a. het afnemen van het examen airconditioningsysteemdeskundige;
 - b. het afnemen van het herexamen; en
 - c. het afnemen van het bijscholingsexamen.
2. Een exameninstelling voor airconditioningsysteemdeskundigen:
 - a. bezit rechtspersoonlijkheid;
 - b. heeft een vestiging in Nederland;
 - c. beschikt over voldoende deskundigheid om examens op te stellen en af te nemen;
 - d. beschikt over een kwaliteitssysteem dat op schrift is gesteld; en
 - e. beschikt over faciliteiten om examens af te nemen.
3. De minister kan een adviescommissie instellen die adviseert over de beoordeling van de deskundigheid, bedoeld in het tweede lid, onder c.
4. De adviescommissie bestaat uit ten minste drie en ten hoogste zeven leden.
5. De minister kan aan de aanwijzing voorschriften verbinden.
6. De minister kan de aanwijzing intrekken als een exameninstelling niet voldoet aan de in het tweede lid bedoelde eisen of de aan de aanwijzing verbonden voorschriften.

Artikel 5.20. (examenreglement airconditioningsysteemdeskundige)

1. Een exameninstelling voor airconditioningsysteemdeskundige stelt een examenreglement en een huishoudelijk reglement vast.
2. Een exameninstelling treft doeltreffende maatregelen om fraude bij het examen te voorkomen.

- ~~3. Een exameninstelling verstrekt op verzoek aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties alle inlichtingen die hij voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft. De minister kan inzage vorderen van alle zakelijke gegevens en bescheiden die hij voor de vervulling van zijn taak nodig heeft.~~
- ~~4. Als een exameninstelling niet voldoet aan een of meer van haar verplichtingen, bericht zij dit onverwijld schriftelijk aan de minister.~~

Artikel 5.21. (examen airconditioningsysteemdeskundige)

- ~~1. Het examen airconditioningsysteemdeskundige bestaat uit theorietoetsen en praktijktoetsen als bedoeld in bijlage XII.~~
- ~~2. De exameninstelling bericht de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties binnen drie weken welke deelnemers het examen met goed gevolg hebben afgelegd.~~
- ~~3. Na ontvangst van het bericht geeft de minister het diploma EPBD A-airconditioningsystemen of het diploma EPBD B-airconditioningsystemen af aan de deelnemers.~~
- ~~4. De exameninstelling registreert de uitslagen van de afgelegde examens.~~

Artikel 5.22. (herexamen airconditioningsysteemdeskundige)

- ~~1. Als een deelnemer bij een of meer onderdelen van het examen airconditioningsysteemdeskundige in onvoldoende mate voldoet aan de in bijlage XII opgenomen eisen, wordt de deelnemer een keer in de gelegenheid gesteld een herexamen te doen voor dat onderdeel of die onderdelen.~~
- ~~2. Het herexamen vindt plaats binnen zes maanden nadat de deelnemer van de uitslag van het afgelegde examen op de hoogte is gesteld.~~
- ~~3. De artikelen 5.20, tweede lid, en 5.21 zijn van overeenkomstige toepassing.~~

Artikel 5.23. (diploma airconditioningsysteemdeskundige)

- ~~1. Een diploma voor airconditioningsysteemdeskundige vermeldt ten minste:
 - a. de volledige naam, geboortedatum en geboorteplaats van de houder van het diploma;
 - b. de datum van afgifte en de ondertekening door de minister; en
 - c. de geldigheidsduur.~~
- ~~2. Een diploma is vijf jaar geldig.~~

Artikel 5.24. (registratie diploma airconditioningsysteemdeskundige)

- ~~1. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties registreert:
 - a. aan welke personen een diploma EPBD A-airconditioningsystemen of een diploma EPBD B-airconditioningsystemen is afgegeven;
 - b. de datum van afgifte van het diploma; en
 - c. de geldigheidsduur van het diploma.~~
- ~~2. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties beheert de registratie.~~
- ~~3. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verwerkingsverantwoordelijke voor de registratie.~~
- ~~4. De gegevens uit de registratie worden door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties beschikbaar gesteld op www.rvo.nl.~~
- ~~5. De gegevens in de registratie worden zeven jaar bewaard.~~

Artikel 5.25. (bijscholingsexamen airconditioningsystemen)

- ~~1. Een airconditioningsysteemdeskundige kan een bijscholingsexamen afleggen tot uiterlijk twee jaar nadat de geldigheidsduur van het diploma is verstreken.~~

- ~~2. De artikelen 5.20, tweede lid, 5.21 en 5.22 zijn van overeenkomstige toepassing, waarbij in plaats van examen wordt gelezen: bijscholingsexamen.~~
- ~~3. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verlengt de geldigheidsduur van een diploma met vijf jaar als een airconditioningsysteemdeskundige voldoet aan de in bijlage XIII opgenomen eisen zoals blijkt uit een bijscholingsexamen.~~
- ~~4. De minister geeft een getuigschrift af van de verlenging, bedoeld in het derde lid.~~
- ~~5. Het eerste en derde lid en de artikelen 5.23 en 5.24 zijn van overeenkomstige toepassing, waarbij in plaats van diploma wordt gelezen: getuigschrift.~~

§ 5.1.3.4. Keuring verwarmingssysteem

Artikel 5.27. (keuringsverslag en afmelding)

- ~~1. Het verslag van de keuring van een verwarmingssysteem, bedoeld in artikel 6.42 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, wordt ten minste zes jaar bewaard.~~
 - ~~2. Degene die de keuring verricht, meldt deze binnen vier weken na het verrichten ervan af bij een door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aangewezen instantie.~~
- ~~[Vervallen]~~

H

Na paragraaf 5.1.5 wordt een paragraaf toegevoegd, luidende:

§ 5.1.6. Systeem voor gebouwautomatisering en -controle

Artikel 5.32a (toepassingsbereik)

De regels in deze paragraaf zijn van toepassing op:

- a. een systeem voor gebouwautomatisering en -controle als bedoeld in paragraaf 3.7.12 en paragraaf 4.4.4 van het Besluit bouwwerken leefomgeving; en
- b. een systeem voor ondersteuning energiegebruik technische bouwsystemen als bedoeld in paragraaf 4.4.4 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Artikel 5.32b (systeem voor gebouwautomatisering en -controle bestaande bouw anders dan een woonfunctie)

1. Een systeem voor gebouwautomatisering en -controle als bedoeld in artikel 3.146 van het Besluit bouwwerken leefomgeving voldoet ten minste aan de volgende eisen:
 - a. de functies opgenomen in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1, voldoen aan klasse C, met uitzondering van functie 7.4 en de situaties, bedoeld in het tweede lid; en
 - b. functie 7.4 in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1 voldoet aan klasse B.
2. In afwijking van het eerste lid, onder a, geldt voor de volgende situaties dat:
 - a. als bestaande zonwering niet automatisch bedienbaar is, functie 6, opgenomen in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1, aan klasse D voldoet;
 - b. als geen luchtkleppen per ruimte aanwezig zijn, voor functie 4.1, opgenomen in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1, tijdsturing op de centrale ventilatie-unit toegepast mag worden; en
 - c. als geen inregelvoorzieningen per afgiftelichaam aanwezig zijn, de functies 1.4a en 3.4a, opgenomen in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1, aan klasse D voldoen.
3. Het eerste lid, onderdeel a, is niet van toepassing als op grond van veiligheids- of gezondheidsvoorschriften een functie, opgenomen in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1, continu beschikbaar moet zijn.

Artikel 5.32c (systeem voor gebouwautomatisering en -controle nieuwbouw anders dan een woonfunctie)

Een systeem voor gebouwautomatisering en -controle als bedoeld in de artikelen 4.160d en 5.21e van het Besluit bouwwerken leefomgeving voldoet ten minste aan de volgende eisen:

- a. de functies opgenomen in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1, voldoen aan klasse B, met uitzondering van functie 7.4; en
- b. functie 7.4 in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1 voldoet aan klasse A.

Artikel 5.32d (systeem voor ondersteuning energieverbruik technische bouwsystemen nieuwbouw woonfunctie)

1. Een systeem voor ondersteuning energieverbruik technische bouwsystemen als bedoeld in de artikelen 4.160g en 5.21f van het Besluit bouwwerken leefomgeving heeft ten minste een energiemeter die gegevens registreert over:

- a. de elektriciteit die geleverd wordt vanuit het net naar de woonfunctie; en
- b. indien van toepassing:

- 1°. de elektriciteit die geleverd wordt vanuit de woonfunctie naar het net;
- 2°. de elektriciteit die opgewekt wordt door een technisch bouwsysteem binnen de woonfunctie of op het bouwwerkperceel;
- 3°. het gasverbruik door een technisch bouwsysteem binnen de woonfunctie; en
- 4°. het verbruik van aan de woonfunctie geleverde warmte.

2. De gegevens, bedoeld in het eerste lid, onder a en b, onder 1° tot en met 3°, worden op de energiemeter weergegeven als actuele waarden en als periodieke waarden op minimaal dag-, maand- en jaarbasis.

3. Als de energiemeter voor de gegevens, bedoeld in het eerste lid, gebruik maakt van een extern aangesloten elektronisch beeldscherm of een dongel:

- a. is de energiemeter voorzien van een poort connector die voldoet aan de eisen opgenomen in paragraaf 5.1 van de P1 Companion Standard; en
- b. heeft het elektronisch beeldscherm of de dongel ten minste twee poort connectoren.

4. Een systeem voor ondersteuning energieverbruik technische bouwsystemen als bedoeld in artikel 4.160g van het Besluit bouwwerken leefomgeving heeft, in aanvulling op het eerste lid, leidingdoorvoeren tussen de meterkast van de woonfunctie en de opstelplaatsen van technische bouwsystemen.

I

Bijlage II wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Na de regel over NEN-EN-ISO 17993 wordt ingevoegd:

<u>Norm</u>	<u>Naam</u>	<u>Datum of versie</u>	<u>Uitgever</u>	<u>Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat</u>
<u>NEN-EN-ISO 52120-1</u>	<u>Energieprestatie van gebouwen - Bijdrage van gebouwautomatisering en -regelingen en gebouwbeheer -</u>	<u>2022</u>	<u>NNI (www.nen.nl)</u>	<u>Paragraaf 5.1.6 van deze regeling</u>

	<u>Deel 1: Algemeen kader en procedures</u>			
--	---	--	--	--

Na de regel over Overzicht Interventiewaarden wordt ingevoegd:

<u>Norm</u>	<u>Naam</u>	<u>Datum of versie</u>	<u>Uitgever</u>	<u>Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat</u>
<u>P1 Companion Standard</u>	<u>P1 Companion Standard – Dutch Smart Meter Requirements</u>	<u>26 februari 2016, versie 5.0.2</u>	<u>Netbeheer Nederland (www.netbeheer.nl)</u>	<u>Paragraaf 5.1.6 van deze regeling</u>

J

Na bijlage IX wordt een bijlage ingevoegd, luidende:

Bijlage IXa. bij artikel 5.11, vijfde lid van deze regeling (aanduiding A0 woningen)

<u>Gebruiksfunctie</u>	<u>Primair fossiel energiegebruik</u>
<u>Woongebouw</u>	<u>45</u>
<u>Woonwagen</u>	<u>54</u>
<u>Drijvend bouwwerk na 2018</u>	<u>45</u>
<u>Drijvend bouwwerk andere ligplaats</u>	<u>63</u>
<u>Andere woonfunctie</u>	<u>27</u>
<u>Logiesfunctie niet in logiesgebouw</u>	<u>36</u>

K

Na bijlage X wordt een bijlage ingevoegd, luidende:

Bijlage Xa. Bij artikel 5.12, vijfde lid van deze regeling (aanduiding A0 utiliteitsgebouwen)

<u>Gebruiksfunctie</u>	<u>Primair fossiel energiegebruik</u>
<u>Bijeenkomstfunctie kinderopvang</u>	<u>63</u>
<u>Andere bijeenkomstfunctie</u>	<u>54</u>
<u>Celfunctie</u>	<u>108</u>
<u>Gezondheidszorg met bedgebied</u>	<u>117</u>
<u>Andere gezondheidszorgfunctie</u>	<u>45</u>
<u>Kantoorfunctie</u>	<u>36</u>
<u>Logiesfunctie in logiesgebouw</u>	<u>117</u>
<u>Onderwijsfunctie</u>	<u>64</u>
<u>Sportfunctie</u>	<u>81</u>

Bijlage XI wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

**~~BIJLAGE XI BIJ ARTIKEL 5.18, TWEEDE LID, VAN DEZE REGELING (KEURING
AIRCONDITIONINGSSYSTEMEN EN GECOMBINEERDE AIRCONDITIONING- EN VENTILATIESYSTEMEN)~~**

~~Uitgangspunten keuring en inspectielijst~~

~~Deze bijlage legt de inspectiepunten vast die tijdens een keuring van airconditioningsystemen en gecombineerde airconditioning- en ventilatiesystemen moeten worden beoordeeld.~~

~~Bij de keuring mag gebruik worden gemaakt van het onderhoudsregister of -logboek van uitgevoerd regulier onderhoud. Inspectiepunten die recent (ten hoogste een jaar geleden) zijn beoordeeld tijdens regulier onderhoud hoeven niet opnieuw te worden beoordeeld tijdens een keuring; daarvoor mag worden uitgegaan van wat in het onderhoudsregister of -logboek is vastgelegd. Van regulier onderhoud is alleen sprake wanneer dit is verricht met de frequentie zoals voorgeschreven in andere regelgeving (bijvoorbeeld in de Regeling geïmporteerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen).~~

Inspectielijst

0. Algemene gegevens

Gegevens inspecteur

Bedrijfsnaam:	-	-	-	-
Adres, met inbegrip van postcode:	-	-	-	-
Naam inspecteur:	-	-	-	-
Registratienummer diploma EPBD-A-airconditioningsystemen:	-	-	-	-
Registratienummer diploma EPBD-B-airconditioningsystemen:	-	-	-	-
Datum inspectie:	-	-	-	-

Gegevens gebouw

Adres, met inbegrip van postcode:	-	-
BAG-object ID:	-	-
Gebruiksfunctie:	☐	kantoor
-	☐	gezondheidszorg
-	☐	onderwijs
-	☐	logies
-	☐	winkel
-	☐	bijeenkomst
-	☐	sport
-	☐	wonen
-	☐	ceel
-	☐	overig

Keuring			
A	B	C	D

Vereist diploma

Gegevens systeem

Type keuring	☐	Keuring A: klimaatstelsel dat kan koelen maar niet kan verwarmen, niet gecombineerd met een ventilatiesysteem
	☐	Keuring B: klimaatstelsel dat kan koelen maar niet kan verwarmen, gecombineerd met een ventilatiesysteem
	☐	Keuring C: klimaatstelsel dat kan koelen en verwarmen, niet gecombineerd met een ventilatiesysteem
	☐	Keuring D: klimaatstelsel dat kan koelen en verwarmen, gecombineerd met een ventilatiesysteem
Totaal opgesteld nominaal koelvermogen (systeemniveau):		kWth
Totaal opgesteld nominaal verwarmingsvermogen (systeemniveau):		kWth
Type koudeopwekker of koude- en warmteopwekker	☐	VRV of VRF systemen
-	☐	Koelinstallatie met directe expansie (DX)
-	☐	Gekoeld water installatie
-	☐	Warmtepompinstallatie
-	☐	WKO-installatie
-	☐	Absorptie koelmachine
-	☐	Adiabatische koeling
-	☐	Overig, namelijk:

■	■	■	■
		■	■
■	■	■	■

EPBD-B
EPBD-B
EPBD-B

Keuring				Vereist diploma
A	B	C	D	

1. Pre-Inspectie

Informatie en documentatie

Controleer de beschikbaarheid van de informatie en documenten in de volgende tabel

1.1	a	Is er een onderhoudslogboek van het koelsysteem of gecombineerd koel- en verwarmingssysteem beschikbaar?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 1.1a						EPBD-A -
-	b	Is er een onderhoudslogboek van het ventilatiesysteem beschikbaar?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 1.1b						EPBD-A -
-	c	Is er een klachtenregister beschikbaar?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 1.1c						EPBD-A -
-	d	Is er een (ontwerp)beschrijving beschikbaar van de gewenste inregeling of instellingen (bedrijfstijden, temperaturen of ventilatiedebiet) van het klimaatsysteem over verwarming, koeling of ventilatie?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 1.1d						EPBD-A -
-	e	Is er informatie beschikbaar over de huidige inregeling of instelling (bedrijfstijden, temperaturen of ventilatiedebiet) van het klimaatsysteem over verwarming, koeling of ventilatie?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 1.1e						EPBD-A
-	f	Is er een overzicht van het koelsysteem of gecombineerd koel- en verwarmingssysteem (met inbegrip van locatie hoofdcomponenten) beschikbaar?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 1.1f						EPBD-A
-	g	Is het principeschema (met bijbehorende revisies) van het koelsysteem of gecombineerd koel- en verwarmingssysteem beschikbaar?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 1.1g						EPBD-B
-	h	Bij een gekoeld watersysteem: is er een beschrijving van de regeling watertemperatuur beschikbaar?	☐ Niet van toepassing ☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 1.1.h						EPBD-A
-	i	Is er een beschrijving van de stooklijn voor de koel- en verwarmingszones beschikbaar?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 1.1.i						EPBD-B
-	j	Zijn de ontwerpspecificaties van de condensortemperatuur of verdampertemperatuur beschikbaar?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 1.1j						EPBD-B
-	k	Bij een energieopslag: zijn er monitoringsgegevens van de energieopslag beschikbaar?	☐ Niet van toepassing ☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 1k						EPBD-B
-	l	Is er een omschrijving van de zone-indeling voor koelen of voor koelen in combinatie met verwarmen beschikbaar?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 1.1l						EPBD-B
-	m	Is er een actuele koelbehoefteberekening van het gebouw beschikbaar?	☐ Ja ☐ Nee						EPBD-B
-	n	Is er een actuele warmtebehoefte-berekening van het gebouw beschikbaar?	☐ Ja ☐ Nee						EPBD-B
-	o	Is er een omschrijving van de zone-indeling voor ventilatie beschikbaar?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 1.1m						EPBD-B
-	p	Zijn de technische specificaties van de luchtstromen van het ventilatiesysteem beschikbaar?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 1.1n						EPBD-B
-	q	Is er een meetrapport van het ventilatiesysteem beschikbaar?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 1.1o						EPBD-B

Onderhoud en beheer

1.2	Wordt er regelmatig en voldoende onderhoud verricht aan het koelsysteem of gecombineerd koel- en verwarmingssysteem?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 1.2						EPBD-A
-----	--	---	--	--	--	--	--	--------

~~2. Koude- en warmteopwekking~~

~~Bij een aanwezige energieopslag~~

15

Keuring				Vereist diploma
A	B	C	D	

3. Distributiesysteem

3.1	Zijn de leidingen en appendages voor gekoeld en warm water geïsoleerd en verkeren die in een goede staat?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 3.1	-	-	-	-	-	EPBD-A
3.2	Zijn er tekenen van mogelijke lekkage of is er lekkage?	☐ Nee ☐ Ja, selecteer advies 3.2	-	-	-	-	-	EPBD-A
3.3	Zijn alle pompen in het distributiesysteem energiezuinige pompen?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 3.3	-	-	-	-	-	EPBD-A
3.4	Is de nadraaitijd bij uitschakeling van de circulatiepompen juist?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 3.4	-	-	-	-	-	EPBD-B
3.5	Zijn er frequentie-geregelde pompen met variabele debiet geïnstalleerd voor de gebruiksgroepen, daar waar een wisselend debiet wordt verwacht?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 3.5	-	-	-	-	-	EPBD-B
3.6	Worden er vuilvangers, slibfilters en ontgassing toegepast voor een betere warmteoverdracht?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 3.6	-	-	-	-	-	EPBD-A
3.7	<u>Inregeling</u>	-	-	-	-	-	-	EPBD-A
-	Bepaal het verschil tussen de aanvoer- en retourtemperatuur	Aanvoertemperatuur (°C):	-	-	-	-	-	
-		Retourtemperatuur (°C):	-	-	-	-	-	
-		Vershil (°C):	-	-	-	-	-	
-	Is het temperatuurverschil (Delta-T) < 4 °C?	☐ Nee ☐ Ja, selecteer advies 3.7	-	-	-	-	-	

4. Afgifte condensorwarmte

4.1	Zijn de condensorunits vervuld?	☐ Nee ☐ Ja, selecteer advies 4.1	-	-	-	-	-	EPBD-A
4.2	Zijn er tekenen van mogelijke koudemiddellekkage of is er koudemiddellekkage?	☐ Nee ☐ Ja, selecteer advies 4.2	-	-	-	-	-	EPBD-A
4.3	Zijn er belemmeringen bij de luchtaanzuiging?	☐ Nee ☐ Ja, selecteer advies 4.3	-	-	-	-	-	EPBD-A
4.4	Wordt de aangezogen lucht verwarmd door externe bronnen of de directe omgeving?	☐ Nee ☐ Ja, selecteer advies 4.4	-	-	-	-	-	EPBD-A
4.5	Zijn de ventilatoren van de condensor voorzien van toerenregeling?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 4.5	-	-	-	-	-	EPBD-A
4.6	Is de condensortemperatuur volgens de ontwerpspecificaties?	☐ Ja ☐ Geen ontwerpspecificaties aanwezig ☐ Nee, selecteer advies 4.6	-	-	-	-	-	EPBD-A

Bij een aanwezige koeltoren

4.7	<u>Afkoeling koeltoren</u>		-	-	-	-	-	EPBD-B
-	Bepaal het verschil tussen de aanvoer- en de retourtemperatuur van de koeltoren	Aanvoertemperatuur (°C):	-	-	-	-	-	
-		Retourtemperatuur (°C):	-	-	-	-	-	
-		Vershil (°C):	-	-	-	-	-	
-	Is het temperatuurverschil (Delta-T) < 4 °C?	☐ Nee ☐ Niet te inspecteren vanwege legionella-risico ☐ Ja, selecteer advies 4.7	-	-	-	-	-	

5. Afgiftesysteem

Keuring				Vereist diploma
A	B	C	D	

5.1	Zijn de warmtewisselaars vervuild?	☐ Nee	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Ja, selecteer advies 5.1	-					-	
5.2	Wordt de aangezogen lucht verwarmd door externe bronnen of de directe omgeving?	☐ Nee	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Ja, selecteer advies 5.2	-					-	
5.3	Zijn de luchtfilters vervuild of beschadigd?	☐ Nee	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Ja, selecteer advies 5.3	-					-	
5.4	Zijn er tekenen van mogelijke (koudemiddel)lekage?	☐ Nee	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Ja, selecteer advies 5.4	-					-	
5.5	Bij (comfort) klachten: zijn de geplaatste roosters correct?	☐ Niet van toepassing	-	■	■	■	■	-	EPBD-B
-		☐ Ja	-					-	
-		☐ Nee, selecteer advies 5.5	-					-	
5.6	Bij (comfort) klachten: lijkt de luchtverdeling in de ruimten in orde?	☐ Niet van toepassing	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Ja	-					-	
-		☐ Nee, selecteer advies 5.6	-					-	
5.7	Is de verdampertemperatuur volgens de ontwerpspecificaties?	☐ Ja	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Geen ontwerpspecificaties aanwezig	-					-	
-		☐ Nee, selecteer advies 5.7	-					-	

Bij aanwezige vloerkoeling en betonkernactivering: 5.10 t/m 5.14

5.10	Zijn de aanvoer- en retour temperatuurgroepen volgens de ontwerpspecificaties?	☐ Geen ontwerpspecificaties aanwezig	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Ja	-					-	-
-		☐ Nee, selecteer advies 5.10	-					-	
5.11	Functioneert de regeling van de geregelde groepen correct?	☐ Ja	-	■	■	■	■	-	EPBD-B
-		☐ Nee, selecteer advies 5.11	-					-	
5.12	Worden alle groepen door de juiste ruimtebediening aangestuurd?	☐ Ja	-	■	■	■	■	-	EPBD-B
-		☐ Nee, selecteer advies 5.12	-					-	
5.13	Zijn er tekenen van mogelijke lekkage?	☐ Ja	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Nee, selecteer advies 5.13	-					-	
5.14	Is er sprake van een gelijkmatige temperatuurverdeling van de verschillende groepen (steekproefsgewijs controleren)?	☐ Ja	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Nee, selecteer advies 5.14	-					-	

Bij aanwezige inductie-unit: 5.20 t/m 5.26

5.20	Zijn er tekenen van mogelijke lekkage?	☐ Ja	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Nee, selecteer advies 5.20	-					-	
5.21	Bij een aanwezige na-regeling van de temperatuur: functioneert die correct?	☐ Niet van toepassing	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Ja	-					-	
-		☐ Nee, selecteer advies 5.21	-					-	
5.22	Bij een aanwezige dauwpuntregeling: functioneert die correct?	☐ Niet van toepassing	-	■	■	■	■	-	EPBD-B
-		☐ Ja	-					-	
-		☐ Nee, selecteer advies 5.22	-					-	
5.23	Bij een aanwezige condenswaterafvoer: functioneert die correct?	☐ Niet van toepassing	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Ja	-					-	
-		☐ Nee, selecteer advies 5.23	-					-	
5.24	Zijn de aanvoer en retourtemperaturen van het gekoeld of verwarmd water volgens de ontwerpspecificaties?	☐ Geen ontwerpspecificaties aanwezig	-	■	■	■	■	-	EPBD-B
-		☐ Ja	-					-	
-		☐ Nee, selecteer advies 5.24	-					-	
5.25	Is de warmtewisselaar vervuild of beschadigd?	☐ Nee	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Ja, selecteer advies 5.25	-					-	
5.26	Is de luchtuitstroom optimaal (volgens de ontwerpspecificaties)?	☐ Geen ontwerpspecificaties aanwezig	-	■	■	■	■	-	EPBD-B
-		☐ Ja	-					-	
-		☐ Nee, selecteer advies 5.26	-					-	

Keuring				Vereist diploma
A	B	C	D	

Bij een aanwezig klimaatplafond: 5.30 t/m 5.34

5.30	Zijn er tekenen van mogelijke lekkage?	☐ Ja	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Nee, selecteer advies 5.30	-					-	
5.31	Worden de klimaatplafonds ten minste twee keer per jaar gecontroleerd door middel van infraroodopnamen met een warmtebeeldcamera?	☐ Ja	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Nee, selecteer advies 5.31	-					-	
5.32	Bij beschikbare recente infraroodopnamen van een warmtebeeldcamera (ten hoogste 1 jaar oud): is het koude- of warmtepatroon op die opnamen gelijkmatig?	☐ Niet van toepassing	-	■	■	■	■	-	EPBD-B
-		☐ Ja	-					-	
-		☐ Nee, selecteer advies 5.32	-					-	
5.33	Functioneert de regeling en functioneren de regelkleppen correct?	☐ Ja	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Nee, selecteer advies 5.33	-					-	
5.34	Bij een aanwezige dauwpuntregeling (van de groep klimaatplafonds ter voorkoming van condens): functioneert die correct?	☐ Niet van toepassing	-	■	■	■	■	-	EPBD-B
-		☐ Niet te beoordelen	-					-	
-		☐ Ja	-					-	
-		☐ Nee, selecteer advies 5.34	-					-	
5.35	Worden alle groepen door de juiste ruimtebedieningseenheid aangestuurd?	☐ Ja	-	■	■	■	■	-	EPBD-B
-		☐ Nee, selecteer advies 5.35	-					-	

Bij een aanwezige ventilatorconvactor: 5.40 t/m 5.46

5.40	Zijn de (flexibele) aansluitingen op het verwarmings- of koelelement geïsoleerd en verkeren die in een goede staat?	☐ Ja	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Nee, selecteer advies 5.40	-					-	
5.41	Functioneren de ventilatorconvectoren correct?	☐ Ja	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Nee, selecteer advies 5.41	-					-	
5.42	Functioneert de thermostaat correct?	☐ Ja	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Nee, selecteer advies 5.42	-					-	
5.43	Functioneert de (thermische) regelapparatuur correct?	☐ Ja	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Nee, selecteer advies 5.43	-					-	
5.44	Is de warmtewisselaar vervuild of beschadigd?	☐ Nee	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Ja, selecteer advies 5.44	-					-	
5.45	Bij aanwezige luchtfilters: zijn de luchtfilters vervuild of beschadigd?	☐ Niet van toepassing	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Nee	-					-	
-		☐ Ja, selecteer advies 5.45	-					-	
5.46	Worden alle groepen door de juiste ruimtebedieningseenheid aangestuurd?	☐ Ja	-	■	■	■	■	-	EPBD-B
-		☐ Nee, selecteer advies 5.46	-					-	

Bij aanwezig kanaal (na)koelelement: 5.50 t/m 5.55

5.50	Is het kanaal (na)koelelement geïsoleerd en verkeert dit in een goede staat?	☐ Ja	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Nee, selecteer advies 5.50	-					-	
5.51	Functioneert de regelapparatuur correct?	☐ Ja	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Nee, selecteer advies 5.51	-					-	
5.52	Bij een aanwezige afvoervoorziening voor condenswater of condenswaterpomp: functioneert die correct?	☐ Ja	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Niet van toepassing	-					-	
-		☐ Nee, selecteer advies 5.52	-					-	
5.53	Bij een aanwezige dauwpuntregeling: functioneert die correct?	☐ Ja	-	■	■	■	■	-	EPBD-B
-		☐ Niet van toepassing	-					-	
-		☐ Nee, selecteer advies 5.53	-					-	
5.54	Is de warmtewisselaar vervuild of beschadigd?	☐ Nee	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Ja, selecteer advies 5.54a	-					-	
-		☐ Niet te beoordelen, advies 5.54b	-					-	
5.55	Bij aanwezige luchtfilters: zijn de luchtfilters vervuild of beschadigd?	☐ Niet van toepassing	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Nee	-					-	
-		☐ Ja, selecteer advies 5.55	-					-	

Keuring				Vereist diploma
A	B	C	D	

Bij aanwezige radiatoren of convectoren: 5.60 en 5.61

5.60	Zijn de radiatoren (voldoende) geschikt voor lage temperatuur verwarming (LTV)?	☐ Ja							
-		☐ Niet bekend, selecteer advies 5.60a							
-		☐ Nee, selecteer advies 5.60b							
5.61	Zijn er belemmeringen voor een goede werking van de radiatoren (gordijnen, dozen, kasten, tafels en dergelijke)?	☐ Ja							
-		☐ Nee, selecteer advies 5.61							
5.62	Zijn de radiatoren en convectoren voorzien van thermostaatknoppen, thermostaatregeling of voetventielen?	☐ Ja							
-		☐ Nee, selecteer advies 5.62							

6. Lucht toe- en afvoer (ventilatiesysteem)

6.1	Bij (comfort) klachten: is het juiste type inblaas- en afzuigroosters geplaatst en zijn ze op de juiste locatie geplaatst?	☐ Niet van toepassing							
-		☐ Ja							
-		☐ Nee, selecteer advies 6.1							
6.2	Kan de lucht bij de luchtinlaten en -uitlaten vrij in en uitstromen?	☐ Ja							
-		☐ Nee, selecteer advies 6.2							
6.3	Zijn de luchtinlaten en -uitlaten vervuild?	☐ Ja							
-		☐ Nee, selecteer advies 6.3							
6.4	Functioneren de luchtinlaten en -uitlaten correct?	☐ Ja							
-		☐ Nee, selecteer advies 6.4							
6.5	Wordt de aangezogen buitenlucht opgewarmd door de directe omgeving of andere (externe) bronnen?	☐ Ja							
-		☐ Nee, selecteer advies 6.5							

7. Luchtfiltering (ventilatiesysteem)

7.1	Worden de luchtfilters ten minste eenmaal per jaar vervangen of gereinigd (VRV systemen)?	☐ Ja							
-		☐ Nee, selecteer advies 7.1							
7.2	Zijn de luchtfilters schoon en is het drukverschil (Pa) over de filters voldoende laag (duidelijk onder de eindweerstand zoals beschreven in de technische specificaties)?	☐ Ja							
-		☐ Nee, selecteer advies 7.2							
7.3	Zijn luchtfiltersecties in goede en droge staat?	☐ Ja							
-		☐ Nee, selecteer advies 7.3							
7.4	Is de afdichting van filters en behuizingen in orde?	☐ Ja							
-		☐ Nee, selecteer advies 7.4							
7.5	Is er sprake van ontbrekende, geblokkeerde of beschadigde luchtfilters?	☐ Nee							
-		☐ Ja, selecteer advies 7.5							
7.6	Zijn de luchtfilters op de juiste wijze (oriëntatie) geplaatst?	☐ Ja							
-		☐ Nee, selecteer advies 7.6							
7.7	Zijn de juiste gecertificeerde filters met de juiste luchtfilterklasse geplaatst?	☐ Ja							
-		☐ Nee, selecteer advies 7.7							
7.8	Is de conditie van de drukmeter van het filterdifferentieel in goede staat?	☐ Ja							
-		☐ Nee, selecteer advies 7.8							

8. Warmtewisselaars en warmteterugwinning (ventilatiesysteem)

Bij aanwezige warmteterugwinning

8.1	Zijn de warmtewisselaars vervuild?	☐ Nee							
-		☐ Ja, selecteer advies 8.1							
8.2	Is de toestand van de warmtewisselaars en overige onderdelen van de warmteterugwinning in orde (bijvoorbeeld onbeschadigd)?	☐ Ja							
-		☐ Nee, selecteer advies 8.2							
8.3	Is het energierendement van de warmteterugwinning in overeenstemming met de technische specificaties?	☐ Ja							
-		☐ Nee, selecteer advies 8.3							
8.4	Zijn er tekenen van koelmiddellekkage?	☐ Nee							
-		☐ Ja, selecteer advies 8.4							

			Keuring				Vereist diploma
			A	B	C	D	
9. Kanaalwerk ventilatie (ventilatiesysteem)							
9.1	Zijn er tekenen van vocht, afzetting, verstopping en dergelijke?	☐ Nee ☐ Ja, selecteer advies 9.1	-	■		■	EPBD-A
9.2	Verkeert de luchtafdichting van het leidingwerk in een goede staat?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 9.2	-	■		■	EPBD-A
9.3	Is er kanaalisolatie aanwezig (waar wenselijk) en zo ja, is deze in goede staat?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 9.3	-	■		■	EPBD-A
9.4	Zijn de luchtkanalen (overmatig) vervuild?	☐ Nee ☐ Ja, selecteer advies 9.4	-	■		■	EPBD-A
9.5	Staan alle brandklappen open?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 9.5	-	■		■	EPBD-A

10. Luchtbehandelingskast en ventilator (ventilatiesysteem)							
10.1	Zijn de luchtstromen die door de luchtbehandelingskast worden geleverd in overeenstemming met de technische specificaties?	☐ De luchtstromen zijn niet te bepalen of technische specificaties zijn niet aanwezig ☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 10.1	-	■		■	EPBD-B
10.2	Is de luchtbehandelingskast van een energiezuinig type?	☐ Nee, selecteer advies 10.2 ☐ Ja	-	■		■	EPBD-B

11. Regeling en instellingen							
- Koeling							
11.1	Sluit de zone-indeling voldoende aan bij de specifieke koudevraag van de sectoren?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 11.1	-	■	■	■	EPBD-B
11.2	Is de kloktijd van de klok die de koeling aanstuurt juist?	☐ Ja ☐ Nee, adviseer advies 11.2	-	■	■	■	EPBD-A
11.3	Komt het klokprogramma voor de koeling overeen met de bedrijfstijden?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 11.3	-	■	■	■	EPBD-A
11.4	Zijn de locaties van de temperatuursensor(en) voor de koeling correct?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 11.4	-	■	■	■	EPBD-B
11.5	Is de aangegeven temperatuur van de temperatuursensoren voor koeling correct?	☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 11.5	-	■	■	■	EPBD-A
11.6	Bij een gekoeld watersysteem: is de regeling voor gekoeld water in orde en optimaal ingesteld?	☐ Niet van toepassing ☐ Ja ☐ Nee, selecteer advies 11.6	-	■	■	■	EPBD-B
11.7	Zijn er zones die gelijktijdig worden verwarmd en gekoeld?	☐ Nee ☐ Ja, selecteer advies 11.7	-	■	■	■	EPBD-B
11.8	Zijn er ruimten die gelijktijdig worden verwarmd en gekoeld?	☐ Nee ☐ Ja, selecteer advies 11.8	-	■	■	■	EPBD-A
11.9	Zijn er ruimten met een (bijna) permanente koelvraag waar geen vrije koeling wordt toegepast?	☐ Nee ☐ Ja, selecteer advies 11.9	-	■	■	■	EPBD-B
11.10	<u>Aantal starts en stops</u>		-				
-	Kan het aantal starts en stops worden uitgelezen?	☐ Nee, selecteer advies 11.10a ☐ Ja	-				
-	Bepaal het aantal starts en stops en draaiuren	Aantal starts en stops: Aantal draaiuren:	-	■	■	■	EPBD-A
-	Bedraagt het aantal starts en stops meer dan 4 per uur?	☐ Nee ☐ Ja, selecteer advies 11.10b	-				

- Ventilatie

		Keuring				Vereist diploma
		A	B	C	D	
11.11	Sluit de zone-indeling van het ventilatiesysteem aan bij de ventilatievraag van sectoren?	☐ Ja				EPBD-B
-		☐ Nee, selecteer advies 11.11				
11.12	Is de kloktijd van de klok die de regeling van het ventilatiesysteem aanstuurt juist?	☐ Ja				EPBD-A
-		☐ Nee, adviseer advies 11.12				
11.13	Sluit het klokprogramma van de regeling van het ventilatiesysteem aan bij de bedrijfstijden?	☐ Ja				EPBD-A
-		☐ Nee, selecteer advies 11.13				
11.14	Is er een luchtdebietregeling aanwezig?	☐ Ja				EPBD-A
-		☐ Nee, selecteer advies 11.14				
11.15	Bij een aanwezige luchtdebietregeling: is die traploos of vraaggestuurd?	☐ Niet van toepassing				EPBD-B
-		☐ Ja				
		☐ Nee, selecteer advies 11.15				
11.16	Bij een aanwezig traploos of vraaggestuurd systeem: functioneert dit correct?	☐ Niet van toepassing				EPBD-B
-		☐ Ja				
		☐ Nee, selecteer advies 11.16				
11.17	Bij een aanwezige voorverwarming, is de regeling van de voorverwarming in orde en optimaal ingesteld?	☐ Niet van toepassing				EPBD-B
-		☐ Ja				
		☐ Nee, selecteer advies 11.17				
11.18	Bij een aanwezig bevochtigingssysteem, is de regeling van het bevochtigingssysteem in orde en optimaal ingesteld?	☐ Niet van toepassing				EPBD-B
-		☐ Ja				
		☐ Nee, selecteer advies 11.18				

- Verwarming

11.21	Sluit de zone-indeling voldoende aan bij de specifieke warmtevraag van de sectoren?	☐ Ja				EPBD-B
-		☐ Nee, selecteer advies 11.21				
11.22	Is de kloktijd van de klok die de verwarming aanstuurt juist?	☐ Ja				EPBD-A
-		☐ Nee, adviseer advies 11.22				
11.23	Komt het klokprogramma voor de verwarming overeen met de bedrijfstijden?	☐ Ja				EPBD-A
-		☐ Nee, selecteer advies 11.23				
11.24	Zijn de locaties van de temperatuursensoren voor de verwarming correct?	☐ Ja				EPBD-A
-		☐ Nee, selecteer advies 11.24				
11.25	Is de aangegeven temperatuur van de temperatuursensoren, voor verwarming, correct?	☐ Ja				EPBD-A
-		☐ Nee, selecteer advies 11.25				
11.26	Zijn er ruimten die niet hoeven te worden verwarmd maar toch worden verwarmd?	☐ Ja				EPBD-A
-		☐ Nee, selecteer advies 11.26				
11.27	Zijn er ruimten die naast het verwarmingssysteem (warmtepompen) ook nog door andere bronnen, heaters en dergelijke, worden verwarmd en waar geen thermostatische kleppen of thermostaten zijn geplaatst?	☐ Ja				EPBD-A
-		☐ Nee, selecteer advies 11.27				
11.28	Bij een aanwezig waterdistributiesysteem, is het afgiftesysteem van de verwarming waterzijdig goed ingeregeld?	☐ Niet van toepassing				EPBD-A
-		☐ Ja				
		☐ Nee, selecteer advies 11.28				
11.29	<u>Aantal starts en stops</u>					EPBD-A
	Kan het aantal starts en stops worden uitgelezen?	☐ Nee, selecteer advies 11.29a				
-		☐ Ja				
-	Bepaal het aantal starts en stops en draaiuren	Aantal starts en stops:				
-		Aantal draaiuren:				
-	Bedraagt het aantal starts en stops meer dan 4 per uur?	☐ Nee				EPBD-A
-		☐ Ja, selecteer advies 11.29b				

Keuring				Vereist diploma
A	B	C	D	

12. Bemetering

- Koeling

12.1	Wordt het energiegebruik van het koelsysteem gemeten?	☐ Ja	-	■	■	■	■	-	EPBD-B
-		☐ Nee, selecteer advies 12.1	-					-	
12.2	Als het energiegebruik van het koelsysteem wordt gemeten, worden de data ook regelmatig uitgelezen en beoordeeld?	☐ Niet van toepassing	-	■	■	■	■	-	EPBD-B
-		☐ Ja	-					-	
-		☐ Nee, selecteer advies 12.2	-					-	

- Verwarming

12.11	Wordt het energiegebruik van het verwarmingssysteem gemeten?	☐ Ja	-			■	■	-	EPBD-B
-		☐ Nee, selecteer advies 12.11	-					-	
12.12	Als het energiegebruik van het verwarmingssysteem wordt gemeten, worden de data ook regelmatig uitgelezen en beoordeeld?	☐ Niet van toepassing	-					-	EPBD-B
-		☐ Ja	-			■	■	-	
-		☐ Nee, selecteer advies 12.12	-					-	

13. Alternatieven

13.1	Zijn alle ramen op zonbelaste gevels voorzien van buitenzonwering?	☐ Ja,	-	■	■	■	■	-	EPBD-A
-		☐ Nee, selecteer advies 13.1	-					-	
13.2	Is er restwarmte van ten minste 70 °C beschikbaar?	☐ Nee	-	■	■	■	■	-	EPBD-B
-		☐ Ja, selecteer advies 13.2	-					-	
13.3	Bij behoefte aan gelijktijdige verwarming en koeling: wordt de condensorwarmte benut?	☐ Niet van toepassing	-					-	EPBD-B
-		☐ Ja	-	■	■	■	■	-	
-		☐ Nee, selecteer advies 13.3	-					-	
13.4	Is er sprake van een laag temperatuur warmteafgifte zonder toepassing van warmtepompen?	☐ Nee	-	■	■	■	■	-	EPBD-B
-		☐ Ja, selecteer advies 13.4	-					-	

Keuring				Vereist diploma
A	B	C	D	

14. ———— **Systeemgrootte** ————

— **Koeling** —

14.1	Is er voor dit gebouw of gebouwdeel al een	☐ Ja, ga naar vraag 14.2							
-	keer een EPBD aircokeuring uitgevoerd waarin	☐ Weet niet, ga naar vraag 14.3							
-	het opgestelde koelvermogen is beoordeeld in relatie tot het benodigde vermogen?	☐ Nee, ga naar vraag 14.3							
14.2	Zijn er na de beoordeling van het opgestelde	☐ Ja, ga naar vraag 14.3							
-	koelvermogen, in relatie tot het benodigde	☐ Weet niet, ga naar vraag 14.3							
-	koelvermogen, nog aanpassingen gedaan aan het gebouw of het klimaatsysteem die van invloed zijn op de koelbehoefte van het gebouw of gebouwdeel?	☐ Nee, vraag 14.3 en 14.4 kunnen overgeslagen worden							
14.3	Is er een actuele koelbehoefteberekening	☐ Ja, ga naar vraag 14.4							
-	volgens BRL6000 beschikbaar?	☐ Nee, selecteer advies 14.3, vraag 14.4 kan overgeslagen worden							
14.4	Is het opgestelde koelvermogen meer dan	☐ Ja, selecteer advies 14.4							
-	20% hoger dan het benodigde koelvermogen?	☐ Nee							

— **Verwarming** —

14.11	Is er voor dit gebouw of gebouwdeel al een	☐ Ja, ga naar vraag 14.12							
-	keer een EPBD aircokeuring uitgevoerd waarin	☐ Weet niet, ga naar vraag 14.13							
-	het opgestelde verwarmingsvermogen is beoordeeld in relatie tot het benodigde vermogen?	☐ Nee, ga naar vraag 14.13							
14.12	Zijn er na de beoordeling van het opgestelde	☐ Ja, ga naar vraag 14.13							
-	verwarmingsvermogen in relatie tot het	☐ Weet niet, ga naar vraag 14.13							
-	benodigde verwarmingsvermogen nog aanpassingen gedaan aan het gebouw of het klimaatsysteem die van invloed zijn op de warmtebehoefte van het gebouw of gebouwdeel?	☐ Nee, vraag 14.13 en 14.14 kunnen overgeslagen worden							
14.13	Is er een actuele warmtebehoefteberekening	☐ Ja, ga naar vraag 14.14							
-	opgesteld volgens BRL6000 beschikbaar?	☐ Nee, selecteer advies 14.13, vraag 14.14 kan overgeslagen worden							
14.14	Is het opgestelde verwarmingsvermogen	☐ Ja, selecteer advies 14.14							
-	meer dan 20% hoger dan het benodigde verwarmingsvermogen?	☐ Nee							

Advieslijst

1. Systeem

Aanwezige documentatie/informatie

1.1a	☐	Er is geen onderhoudslogboek van het koelsysteem of verwarmingssysteem aanwezig. Advies: stel dit op en houd daarin de gegevens over de installatie bij.
1.1.b	☐	Er is geen onderhoudslogboek van het ventilatiesysteem aanwezig. Advies: stel dit op en houd daarin de gegevens over de installatie bij.
1.1.c	☐	Er is geen klachtenregister aanwezig. Advies: stel dit op en houd daarin klachten over de installatie bij.
1.1d	☐	Er is geen (ontwerp)beschrijving beschikbaar van de gewenste inregeling of instellingen (bedrijfstijden, temperaturen of ventilatiedebiet) van het klimaatsysteem met betrekking tot verwarming, koeling of ventilatie. Advies: stel deze op.
1.1e	☐	Er is geen informatie beschikbaar over de huidige inregeling of instellingen (bedrijfstijden, temperaturen of ventilatiedebiet) van het klimaatsysteem met betrekking tot verwarming, koeling of ventilatie. Advies: verzamel deze informatie.
1.1f	☐	Er is geen overzicht van het koelsysteem of verwarmingssysteem (met inbegrip van locatie hoofdcomponenten) beschikbaar. Advies: stel dit op.
1.1g	☐	Er is geen principeschema (met bijbehorende revisies) van het klimaatsysteem beschikbaar. Advies: stel dit op.
1.1h	☐	Er is geen beschrijving van de regeling watertemperatuur van het gekoeld watersysteem beschikbaar. Advies: stel deze op.
1.1i	☐	Er is geen beschrijving van de stooklijn voor koel- en verwarmingszones beschikbaar. Advies: stel deze op.
1.1j	☐	Er zijn geen ontwerpspecificaties ten aanzien van de condensortemperatuur of verdampertemperatuur beschikbaar. Advies: stel deze op.
1.1k	☐	Er zijn geen monitoringsgegevens van de energieopslag beschikbaar. Advies: stel deze op volgens BRL6000-21.
1.1l	☐	Er is geen omschrijving van de zone-indeling voor koeling of verwarming beschikbaar. Advies: stel deze op.
1.1m	☐	Er is geen omschrijving van de zone-indeling voor ventilatie beschikbaar. Advies: stel deze op.
1.1p	☐	Er zijn geen technische specificaties over de luchtstromen van het ventilatiesysteem beschikbaar. Advies: stel deze op.
1.1q	☐	Er is geen meetrapport van het ventilatiesysteem beschikbaar. Advies: stel dit op.

Onderhoud en beheer

1.2	☐	Er wordt geen of onvoldoende onderhoud verricht aan de koelinstallatie. Advies: sluit alsnog een onderhoudscontract met een installateur of breidt het onderhoudscontract uit.
1.3	☐	Er wordt geen of onvoldoende onderhoud verricht aan de luchtbehandelingskast. Advies: sluit alsnog een onderhoudscontract met een installateur of breidt het onderhoudscontract uit.
1.4	☐	Er zijn repeterende klachten die niet goed worden opgepakt of afgehandeld. Advies: handel de klachten alsnog correct af.

2. Koude-/warmteopwekking

2.1	☐	De directe omgeving van de koude- of warmteopwekker(s) is niet ordelijk of schoon (vervuild of losse materialen en dergelijke). Advies: maak de directe omgeving ordelijk en schoon.
2.2	☐	Er zijn belemmeringen voor een goede werking van de koude- of warmteopwekker(s). Advies: verwijder de belemmeringen.
2.3	☐	Het principeschema is niet aanwezig of komt niet overeen met de werkelijkheid (er zijn afwijkingen tussen de werkelijke situatie en het principeschema). Advies: stel een correct principeschema op.
2.4	☐	De opstelling van de koude- of warmteopwekker(s) is niet juist. Advies: stel de installatie correct op volgens installatievoorschrift of eisen fabrikant.
2.5	☐	De isolatie van de koudemiddelleidingen is niet volledig of verkeert in slechte staat. Advies: breng de isolatie aan of herstel dit.
2.6	☐	Er zijn onderdelen met een hoog trillings- of geluidsniveau. Advies: onderzoek de oorzaak hiervan en verhelp zo mogelijk het probleem.
2.7	☐	Er is meer dan een koude- of warmteopwekker aanwezig, deze zijn niet voorzien van een cascaderегeling (koude- en warmteopwekkers worden ingeschakeld en afgeschakeld afhankelijk van de behoefte). Advies: voorzie de koude- en warmteopwekkers van een cascaderегeling.
2.8	☐	Er is een cascaderегeling of cascaderstrategie aanwezig die niet optimaal is ingesteld. Advies: optimaliseer de cascaderегeling.
2.9	☐	Het besparingspotentieel van de aanwezige koude-opwekker is meer dan 20%: de Energie Efficiency Rate (EER) is te laag. Advies: verbeter de Energie Efficiency Rate (EER) van de koude-opwekker.
2.10	☐	Het besparingspotentieel van de aanwezige warmte-opwekker is meer dan 20%: de Coëfficiënt of Performance (COP) is te laag. Advies: verbeter de Coëfficiënt of Performance (COP) van de warmteopwekker.
2.11	☐	De gemiddelde verschillen tussen de onttrekkings- en infiltratietemperaturen zijn erg klein ($\Delta T \leq 4 \text{ }^{\circ}\text{C}$). Advies: controleer de installatie aan de hand van de ontwerpspecificaties en stel deze zo nodig bij.

3. Distributiesysteem

3.1	☐	De leidingen of appendages voor gekoeld en warm water zijn niet geïsoleerd of de isolatie ervan verkeert in een slechte staat. Advies: breng deze aan of herstel deze.
3.2	☐	Er is mogelijk sprake van lekkage. Advies: onderzoek de oorzaak hiervan, herstel dit gebrek zo nodig en verwijder vervolgens de lekkagesporen.
3.3	☐	Niet alle pompen in het distributiesysteem zijn energiezuinige pompen. Advies: plaats energiezuinige pompen.
3.4	☐	De nadraaitijd bij uitschakeling van de circulatiepompen van het distributiesysteem is niet juist. Advies: stel de juiste nadraaitijd van deze circulatiepompen in.
3.5	☐	Er zijn geen frequentiegeregelde pompen met variabel debiet geïnstalleerd, daar waar een wisselend debiet wordt verwacht. Advies: installeer frequentiegeregelde pompen met variabel debiet.
3.6	☐	Er zijn geen vuilvangers, slibfilters en ontgassing toegepast (ten behoeve van een betere warmteoverdracht). Advies: installeer deze.
3.7	☐	Het temperatuurverschil tussen de aanvoer en retour is erg klein ($< 4^{\circ}\text{C}$). Advies: regel de installatie opnieuw in.

4. Afgifte condensorwarmte

4.1	☐	De condensorunit(s) zijn vervuild, dit belemmert een goede werking. Advies: reinig deze.
4.2	☐	Er zijn tekenen van (mogelijke) koudemiddellekkage. Advies: onderzoek de oorzaak hiervan, herstel dit gebrek zo nodig en verwijder vervolgens de lekkagesporen.
4.3	☐	Er zijn belemmeringen bij de luchtaanzuiging, dit belemmert een goede werking. Advies: verwijder de belemmering.
4.4	☐	De aanzuiglucht van de condensors wordt verwarmd door externe bronnen of de directe omgeving. Advies: verhelp dit.
4.5	☐	De ventilatoren zijn niet voorzien van toerenregeling. Advies: overweeg het gebruik van toerenregeling op de ventilatoren.
4.6	☐	De condensortemperatuur is niet volgens de ontwerpspecificaties. Advies: onderzoek de mogelijkheden voor verlaging van de condensortemperatuur.
4.7	☐	Het temperatuurverschil tussen de aanvoer en retour van en naar de koeltoren is erg klein. Advies: inspecteer de koeltoren op vervuiling.

5. Afgiftesystemen

5.1	☐	De warmtewisselaar(s) in de afgifte-units zijn vervuild, dit belemmert een goede werking. Advies: reinig deze.
5.2	☐	De aanzuiglucht van de luchtbehandelingskast wordt verwarmd door externe bronnen of de directe omgeving. Advies: verhelp dit.
5.3	☐	De filters zijn vervuild of beschadigd. Advies: vervang de filters en controleer de filters periodiek.
5.4	☐	Er zijn tekenen van mogelijke (koudemiddel)lekkage. Advies: onderzoek de oorzaak hiervan, herstel dit gebrek zo nodig en verwijder vervolgens de lekkagesporen.
5.5	☐	Er zijn (comfort) klachten mogelijk als gevolg van onjuist geplaatste roosters voor het inblazen of afzuiging van lucht. Advies: controleer de roosters en vervang deze zo nodig door juiste types.
5.6	☐	Er zijn (comfort) klachten mogelijk doordat de luchtverdeling in de ruimten niet in orde is. Advies: controleer de luchtverdeling in de ruimten en stel deze zo nodig opnieuw in.
5.7	☐	De verdampertemperatuur is niet volgens de ontwerpspecificaties. Advies: onderzoek de mogelijkheden voor verhoging van de verdampertemperatuur.

Vloerkoeling en betonkernactivering

5.10	☐	De aanvoer- en retourtemperatuurgroepen zijn niet volgens de ontwerpspecificaties. Advies: onderzoek dit nader en herstel dit zo nodig.
5.11	☐	De regeling van de geregelde groepen functioneert niet correct. Advies: herstel dit gebrek.
5.12	☐	Niet alle groepen worden door de juiste ruimte-bediening aangedstuurd. Advies: herstel dit gebrek.
5.13	☐	Er zijn tekenen van mogelijke lekkage. Advies: onderzoek de oorzaak hiervan, herstel dit gebrek zo nodig en verwijder vervolgens de lekkagesporen.
5.14	☐	Er is sprake van een ongelijkmatige temperatuurverdeling van de verschillende groepen. Advies: onderzoek dit gebrek nader en regel dit zo nodig opnieuw in.

Inductie-unit

5.20	☐	Er zijn tekenen van mogelijke lekkage. Advies: onderzoek de oorzaak hiervan, herstel dit gebrek zo nodig en verwijder vervolgens de lekkagesporen.
5.21	☐	De na-regeling van de temperatuur werkt niet correct. Advies: controleer de regeling en pas deze zo nodig aan.
5.22	☐	De dauwpuntregeling werkt niet correct. Advies: controleer de regeling en pas deze zo nodig aan.
5.23	☐	De condenswaterafvoer werkt niet correct. Advies: herstel dit gebrek.
5.24	☐	De aanvoer- en retourtemperaturen van het gekoeld water zijn niet volgens de ontwerpspecificaties. Advies: onderzoek dit nader en regel dit opnieuw in.
5.25	☐	De warmtewisselaar is vervuild of beschadigd. Advies: reinig de warmtewisselaar of herstel deze.
5.26	☐	De luchtuitstroom is niet optimaal (volgens de ontwerpspecificaties). Advies: onderzoek de oorzaak en herstel dit gebrek.

Klimaatplafond

5.30	☐	Er zijn tekenen van mogelijke lekkage. Advies: onderzoek de oorzaak hiervan, herstel dit gebrek zo nodig en verwijder vervolgens de lekkagesporen.
5.31	☐	De klimaatplafonds worden niet twee keer per jaar gecontroleerd via infraroodopnamen met een warmtebeeldcamera. Advies: controleer deze twee keer per jaar met een warmtebeeldcamera.
5.32	☐	Het warmtepatroon op met een warmtebeeldcamera gemaakte infraroodopnamen is ongelijkmatig. Advies: onderzoek of de waterzijdige balans volgens de ontwerpspecificaties is en regel deze zo nodig opnieuw in.
5.33	☐	De regeling of de regelkleppen functioneren niet correct. Advies: onderzoek dit nader en pas een haalbare oplossing toe.
5.34	☐	De dauwpuntregeling van de groep klimaatplafonds (ter voorkoming van condens) functioneert niet correct. Advies: controleer dit en pas dit zo nodig aan.
5.35	☐	Niet alle groepen worden door de juiste ruimte-bedieneneenheid aangestuurd. Advies: herstel dit gebrek.

Ventilatorconvector

5.40	☐	De (flexibele) aansluitingen op het verwarmings- en koelelement zijn niet geïsoleerd of verkeren in een slechte staat. Advies: herstel de isolatie of breng deze aan.
5.41	☐	De ventilatorconvectoren functioneren niet correct. Advies: onderzoek dit gebrek en pas een haalbare oplossing toe.
5.42	☐	De thermostaat functioneert niet correct. Advies: onderzoek dit gebrek en kalibreer of vervang zo nodig de thermostaat.
5.43	☐	De regelapparatuur functioneert niet correct. Advies: controleer de regeling en pas deze zo nodig aan.
5.44	☐	De warmtewisselaar is vervuild of beschadigd. Advies: reinig of herstel de warmtewisselaar.
5.45	☐	De luchtfilters zijn vervuild of beschadigd. Advies: vervang de luchtfilters en controleer deze periodiek.
5.46	☐	Niet alle groepen worden door de juiste ruimte-bedieneneenheid aangestuurd. Advies: herstel dit gebrek.

Kanaal (na)koelelement

5.50	☐	Het kanaal (na)koelelement is niet geïsoleerd of verkeert in een slechte staat. Advies: herstel de isolatie of breng deze opnieuw aan.
5.51	☐	De regelapparatuur functioneert niet correct. Advies: controleer de regeling en pas deze zo nodig aan.
5.52	☐	De afvoervoorziening (condenswater of condenswaterpomp) functioneert niet correct. Advies: herstel dit gebrek.
5.53	☐	De dauwpuntbeveiliging van de groep klimaatplafonds (ter voorkoming van condens) functioneert niet correct. Advies: controleer deze en pas deze zo nodig aan.
5.54a	☐	De warmtewisselaar is vervuild of beschadigd. Advies: reinig of herstel de warmtewisselaar.
5.54b	☐	De vervuiling of beschadiging van de warmtewisselaar is niet te beoordelen. Advies: breng inspectieluiken aan zodat de wisselaar kan worden geïnspecteerd of gereinigd.
5.55	☐	De luchtfilters zijn vervuild of beschadigd. Advies: vervang de luchtfilters en controleer deze periodiek.

Radiatoren of convectoren

5.60a	☐	Het is niet bekend of de radiatoren voldoende geschikt zijn voor lage temperatuur verwarming (LTV). Advies: onderzoek dit zo nodig.
5.60b	☐	De radiatoren zijn onvoldoende geschikt voor lage temperatuur verwarming (LTV). Advies: maak de radiatoren voldoende geschikt voor lage temperatuur verwarming (LTV).
5.61	☐	Er zijn belemmeringen voor een goede werking van de radiatoren (gordijnen, dozen, kasten, tafels en dergelijke). Advies: verwijder deze belemmeringen.
5.62	☐	De radiatoren of convectoren zijn niet voorzien van thermostaatknoppen, thermostaatregeling of voetventielen. Advies: voorzie de radiatoren of convectoren van thermostaatknoppen, thermostaatregeling of voetventielen.

6. Lucht toe en afvoer

6.1	☐	Er zijn (comfort) klachten mogelijk als gevolg van een onjuiste type inblaas- en afzuigroosters of door een onjuiste locatie. Advies: controleer dit en selecteer zo nodig de juiste roosters met voldoende werp of kies de juiste locatie.
6.2	☐	Er kan onvoldoende lucht vrij instromen bij de luchtinlaten. Advies: verwijder of verhelp de belemmeringen.
6.3	☐	De luchtinlaten en -uitlaten zijn vervuild. Advies: reinig de luchtinlaten en -uitlaten.
6.4	☐	De luchtinlaten en -uitlaten functioneren niet naar behoren. Advies: onderzoek dit en neem de oorzaak weg.
6.5	☐	De aangezogen buitenlucht wordt opgewarmd door de directe omgeving of (externe) bronnen. Advies: verplaats de luchtinlaat of de (externe) warmtebron.

7. Luchtfilters

7.1	☐	De luchtfilters worden niet jaarlijks vervangen of gereinigd. Advies: vervang of reinig de luchtfilters jaarlijks.
7.2	☐	De luchtfilters zijn vervuild of het drukverschil (Pa) over de filters is te hoog. Advies: vervang de luchtfilters.
7.3	☐	De luchtfiltersecties zijn niet in goede en droge staat. Advies: vervang de luchtfiltersecties.
7.4	☐	De afdichting van filters en behuizingen is niet in orde. Advies: herstel de afdichting.
7.5	☐	Er is sprake van ontbrekende, geblokkeerde of beschadigde luchtfilters. Advies: vervang de luchtfilters.
7.6	☐	De luchtfilters zijn niet op de juiste wijze (oriëntatie) geplaatst. Advies: plaats de luchtfilters op de juiste locatie (oriëntatie).
7.7	☐	Er zijn onjuiste filters geplaatst (onjuiste luchtfilterklasse). Advies: plaats nieuwe filters met de juiste filterklasse.
7.8	☐	De luchtfilters zijn niet op de juiste wijze (oriëntatie) geplaatst. Advies: plaats de luchtfilters op de juiste locatie.

8. Warmtewisselaars en warmteterugwinning

8.1	☐	De warmtewisselaars in de luchtbehandelingskast zijn vervuild, dit belemmert een goede werking. Advies: reinig deze.
-----	--------------------------	--

8.2	☐	De toestand van de warmterugwinning is niet in orde. Advies: laat de warmterugwinning nader onderzoeken door de leverancier van de apparatuur.
8.3	☐	Het energierendement van de warmterugwinning is niet volgens de technische specificaties. Advies: laat de warmterugwinning nader onderzoeken door de leverancier van de apparatuur.
8.4	☐	Er is mogelijk sprake van koudemiddellekkage. Advies: onderzoek dit gebrek en verhelp zo nodig dit gebrek.

9. Kanaalwerk ventilatie

9.1	☐	Er zijn tekenen van vocht, afzetting of verstopping. Advies: controleer de luchtcondities binnen en buiten het kanaal en raadpleeg een deskundige.
9.2	☐	De staat van het leidingwerk is niet orde. Advies: herstel de afdichtingen.
9.3	☐	De kanaalisolatie is niet orde. Advies: breng kanaalisolatie aan of vervang de kanaalisolatie.
9.4	☐	De luchtkanalen zijn vervuild. Advies: reinig de luchtkanalen volgens NVRL-keur.
9.5	☐	Niet alle brandkleppen staan open. Advies: laat dit onderzoeken door een deskundige.

10. Luchtbehandelingskast en ventilator

10.1	☐	De luchtstromen die door de luchtbehandelingsseenheid worden geleverd zijn niet in overeenstemming met de technische specificaties. Advies: stel de luchtstromen opnieuw in.
10.2	☐	De luchtbehandelingskast is niet van een energiezuinig type. Advies: onderzoek of vervanging van de luchtbehandelingskast door een energiezuinige luchtbehandelingskast rendabel is.

11. Regeling en instellingen

— - Koeling

11.1	☐	De zonering sluit niet goed aan bij de specifieke koudevraag van de sectoren. Advies: pas de zonering voor de koude vraag aan.
11.2	☐	De kloktijd van de klok die de koeling aanstuurt is onjuist. Advies: stel de klok bij.
11.3	☐	Het klokprogramma voor de koeling komt niet overeen met de bedrijfstijden. Advies: programmeer de kloktijden opnieuw of stel deze opnieuw in.
11.4	☐	De locatie van de temperatuursensor(en) voor de koeling is onjuist. Advies: pas de locatie(s) aan.
11.5	☐	De aangegeven temperatuur van de temperatuursensoren voor koeling is niet correct (te groot verschil tussen gemeten en aangegeven temperatuur). Advies: kalibreer deze temperatuursensoren.
11.6	☐	De regeling voor gekoeld water is niet in orde of niet optimaal ingesteld. Advies: herstel dit gebrek of stel de regeling opnieuw in.
11.7	☐	Er zijn zones die gelijktijdig verwarmd en gekoeld worden. Advies: pas de stooklijnen zodanig aan dat dit wordt voorkomen.
11.8	☐	Er zijn ruimten die gelijktijdig verwarmd en gekoeld worden. Advies: pas de regeling zodanig aan dat dit wordt voorkomen.
11.9	☐	Er zijn ruimten met een (bijna) permanente koudevraag waar (nog) geen gebruik wordt gemaakt van vrije koeling. Advies: onderzoek de mogelijkheden voor de toepassing van vrije koeling.
11.10a	☐	Het aantal starts of stops kan niet worden uitgelezen. Advies: installeer of repareer de start/stopteller.
11.10b	☐	Het aantal starts of stops is erg hoog. Advies: onderzoek de mogelijkheden om het aantal starts of stops terug te brengen.

— - Ventilatie

11.11	☐	De zonering sluit niet goed aan bij de ventilatievraag van de sectoren. Advies: pas de zonering voor de ventilatievraag aan.
11.12	☐	De kloktijd van de klok van de regeling die het ventilatiesysteem aanstuurt is onjuist. Advies: stel de klok bij.
11.13	☐	Het klokprogramma van de regeling van het ventilatiesysteem sluit onvoldoende aan bij de bedrijfstijden. Advies: programmeer het klokprogramma opnieuw of stel deze opnieuw in.
11.14	☐	Er is geen luchtdebietregeling aanwezig. Advies: onderzoek de mogelijkheden voor een vraaggestuurde traploze regeling en breng deze zo mogelijk aan.
11.15	☐	De aanwezige luchtdebietregeling is niet traploos of vraaggestuurd. Advies: onderzoek de mogelijkheden voor een vraaggestuurde traploze regeling en breng deze zo mogelijk aan.
11.16	☐	Het vraaggestuurd systeem functioneert niet correct. Advies: onderzoek dit en verhelp de oorzaak.
11.17	☐	De regeling van de voorverwarming is niet in orde of niet optimaal ingesteld. Advies: onderzoek de regeling van de voorverwarming en herstel deze.
11.18	☐	De regeling van het bevochtigingssysteem is niet in orde of niet optimaal ingesteld. Advies: onderzoek de regeling van het bevochtigingssysteem en herstel deze.

- Verwarming

11.21	☐	De zonering sluit niet goed aan bij de specifieke warmtevraag van de sectoren. Advies: pas de zonering voor de warmtevraag aan.
11.22	☐	De kloktijd van de klok die de verwarming aanstuurt is onjuist. Advies: stel de klok bij.
11.23	☐	Het klokprogramma sluit onvoldoende aan bij de bedrijfstijden. Advies: programmeer de kloktijden of stel deze opnieuw in.
11.24	☐	De locatie van de temperatuursensor(en) voor de verwarming is onjuist. Advies: pas de locatie(s) aan.
11.25	☐	De aangegeven temperatuur van de temperatuursensoren voor verwarming is niet correct (te groot verschil tussen gemeten en aangegeven temperatuur). Advies: kalibreer deze temperatuursensoren.
11.26	☐	Er zijn ruimten die niet hoeven te worden verwarmd maar toch worden verwarmd. Advies: schakel de verwarming uit in ruimten die niet hoeven te worden verwarmd.
11.27	☐	Er zijn ruimten die naast het verwarmingssysteem ook door andere bronnen worden verwarmd waar geen thermostatische kleppen of thermostaten zijn geplaatst. Advies: installeer thermostatische kleppen of thermostaten in die ruimten.
11.28	☐	Het afgiftesysteem van de verwarming is waterzijdig niet goed ingeregeld. Advies: regel het afgiftesysteem van de verwarming waterzijdig (opnieuw) in.
11.29a	☐	Het aantal starts of stops kan niet worden uitgelezen. Advies: installeer een start/stopteller.
11.29b	☐	Het aantal starts of stops is erg hoog. Advies: onderzoek de mogelijkheden om het aantal starts of stops terug te brengen.

12. Bemetering

- Koeling

12.1	☐	Het energiegebruik van de koelsysteem wordt niet gemeten. Advies: plaats energiemeters die het energiegebruik van het koelsysteem meten.
12.2	☐	Het energiegebruik van het koelsysteem wordt gemeten maar de data worden niet periodiek uitgelezen of beoordeeld. Advies: lees het energiegebruik van het koelsysteem vanaf heden uit en beoordeel dit vanaf heden.

- Verwarming

12.11	☐	Het energiegebruik van het verwarmingssysteem wordt momenteel niet gemeten. Advies: plaats energiemeters die het energiegebruik van het verwarmingssysteem meten.
12.12	☐	Het energiegebruik van het verwarmingssysteem wordt gemeten maar de data worden niet periodiek uitgelezen of beoordeeld. Advies: lees het energiegebruik van het verwarmingssysteem vanaf heden uit en beoordeel dit vanaf heden.

13. Alternatieven

13.1	☐	Niet alle ramen op zonbelaste gevels zijn voorzien van buitenzonwering. Advies: onderzoek de mogelijkheden om alle ramen op zonbelaste gevels te voorzien van buitenzonwering.
13.2	☐	Er is restwarmte van ten minste 70 °C beschikbaar. Advies: onderzoek de mogelijkheden voor de toepassing van absorptiekoeling, let er hierbij nadrukkelijk op of de toepassing ervan leidt tot CO ₂ -reductie.
13.3	☐	Er is behoefte aan gelijktijdige verwarming en koeling zonder dat de condensorwarmte wordt benut. Advies: ga de mogelijkheden na om de condensorwarmte van de koelinstallatie te gebruiken.
13.4	☐	Er is sprake van een laag temperatuur warmteafgifte zonder toepassing van warmtepompen. Advies: ga de mogelijkheden na voor het gebruik van warmtepompen en energieopslag.

14. Systeemgrootte

- Koeling

14.3	☐	Er is geen koelbehoefteberekening van het gebouw of gebouwdeel beschikbaar volgens BRL6000. Advies: stel een koelbehoefteberekening op volgens BRL6000 en beoordeel het rendement en de capaciteit van het huidige koelsysteem.
14.4	☐	Het opgesteld koelvermogen van de klimaatinstallatie is hoog in relatie tot het benodigde vermogen (> 20%). Advies: bepaal bij vervanging van de klimaatinstallatie het benodigde koelvermogen opnieuw en stem de installatie daarop af.

- Verwarming

14.13	☐	Er is geen warmtebehoefteberekening van het gebouw of gebouwdeel volgens BRL 6000 beschikbaar. Advies: stel een warmtebehoefteberekening op volgens BRL6000 en beoordeel het rendement en de capaciteit van het huidige verwarmingssysteem.
14.14	☐	Het opgesteld verwarmingsvermogen van de klimaatinstallatie is hoog in relatie tot het benodigde vermogen (>20%). Advies: bepaal bij vervanging van de klimaatinstallatie het benodigde verwarmingsvermogen opnieuw en stem de installatie daarop af.

15. Overig

15.1	☐	Laat ten minste eenmaal per 10 jaar een EPA-U maatwerkadvies opstellen (door een gecertificeerd bedrijf) naar de mogelijke energiebesparende maatregelen.
15.2	☐	Kies bij vervanging van installatiecomponenten voor componenten die geschikt zijn voor hoog temperatuur koeling (als het gebouw daarvoor geschikt is).
15.3	☐	Kies bij vervanging van koude-of warmteopwekker(s), pompen, ventilatoren, luchtbehandelingskast(en) en dergelijke voor de meest energie-efficiënte variant.
-	☐	-
-	☐	-
-	☐	-

Toelichting bij advies

Nummer	Toelichting

Overige opmerkingen inspecteur

Ondertekening

Plaats: _____
Datum: _____
Handtekening: _____

Bijlage XII wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

BIJLAGE XII BIJ DE ARTIKELEN 5.21, EERSTE LID, EN 5.22, EERSTE LID, VAN DEZE REGELING (EXAMENEISEN INSPECTIE AIRCONDITIONINGSSYSTEMEN)

Deze bijlage bevat de exameneisen waaraan moet worden voldaan voor het examen, het herexamen en het bijscholingsexamen EPBD-A en EPBD-B airconditioningssystemen.

-	Diploma	
	EPBD-A	EPBD-B

0. Algemene gegevens

0.1	De inspecteur kan het type keuring vaststellen (A/B/C/D).		PT + T	E1, E2
0.2	De inspecteur kan het opgestelde nominaal koelvermogen op systeemniveau vaststellen.		PT + T	E1, E2
0.3	De inspecteur kan het opgestelde nominaal verwarmingsvermogen op systeemniveau vaststellen.		PT + T	E1, E2
0.4	De inspecteur kan het aanwezige type koude- en warmteopwekker vaststellen.		PT	E1, E2

1. Pre-inspectie

Alg	De inspecteur kan zorgdragen voor de juiste voorbereiding op de inspectie.	PT	PT	E1
-----	--	----	----	----

Informatie en documentatie

1.1	De inspecteur kan de beschikbaarheid en de volledigheid van de documentatie vaststellen.	PP + PT	PT	E1
-----	--	---------	----	----

Onderhoud en beheer

1.2	De inspecteur kan vaststellen of er voldoende en met de juiste regelmaat onderhoud aan het koelsysteem en verwarmingssysteem wordt verricht.	PP + PT		E1
1.3	De inspecteur kan vaststellen of er voldoende en met de juiste regelmaat onderhoud aan het ventilatiesysteem wordt verricht.	PT		E1, E2
1.4	De inspecteur kan vaststellen of de (repeterende) klachten goed zijn opgepakt of afgehandeld.		PT	E1

2. Koude- en warmteopwekking

Alg	De inspecteur kan de componenten van het klimaatsysteem lokaliseren.	PP + T		E1
2.1	De inspecteur kan vaststellen of de omgeving van de koude- en warmteopwekker(s) ordelijk en schoon is.	PT		E1, E2
2.2	De inspecteur kan belemmeringen voor een goede werking van de koude- en warmteopwekker(s) vaststellen.	PT + T		E1
2.3	De inspecteur kan de werkelijke situatie verifiëren met het principeschema.	PP + T		E1
2.4	De inspecteur kan vaststellen of de koude- en warmteopwekker(s) op een juiste wijze staan opgesteld.	PT		E1, E2
2.5	De inspecteur kan de aanwezigheid en conditie van de isolatie van de koudemiddelleidingen vaststellen.	PP + T		E1
2.6	De inspecteur kan vaststellen of er sprake is van een hoog trillingsniveau en kan vaststellen of er sprake is van een hoog geluidsniveau.	PP		E1, E2
2.7	De inspecteur kan vaststellen of het systeem is voorzien van een cascaderegeling.		PT	E1, E2
2.8	De inspecteur kan vaststellen of de cascaderegeling optimaal is ingesteld.		PT	E1, E2
2.9	De inspecteur kan het besparingspotentieel van de koudeopwekker vaststellen.		PT + T	E1
2.10	De inspecteur kan het besparingspotentieel van de warmteopwekker vaststellen.		PT + T	E1, E2
2.11	De inspecteur kan de gemiddelde Delta-T (zomer en winter) vaststellen en beoordelen.		PT + T	E1

-	Diploma	
	EPBD-A	EPBD-B

3. Distributiesysteem

3.1	De inspecteur kan de aanwezigheid en conditie van de isolatie van de leidingen en appendages voor gekoeld en warm water vaststellen.	PP		E1
3.2	De inspecteur kan tekenen van (mogelijke) lekkage aan het watercirculatiesysteem vaststellen.	PT		E1, E2
3.3	De inspecteur kan vaststellen of de aanwezige pompen in het koud watercircuit energiezuinig zijn.	PT		E1, E2
3.4	De inspecteur kan vaststellen of de nadraaitijd bij uitschakeling van de circulatiepompen juist is.		PT	E1, E2
3.5	De inspecteur kan vaststellen of er frequentie geregelde pompen met variabele debiet zijn geïnstalleerd (daar waar een wisselend debiet wordt verwacht).		PT	E1, E2
3.6	De inspecteur kan vaststellen of er vuilvangers, slibfilters en ontgassing zijn toegepast.	PT		E1, E2
3.7	De inspecteur kan het verschil tussen de aanvoer- en de retourtemperatuur vaststellen.	PP		E1

4. Afgifte-condensorwarmte

4.1	De inspecteur kan vaststellen of de condensorunits zijn vervuild.	PP		E1
4.2	De inspecteur kan tekenen van (mogelijke) koudemiddellekkage vaststellen.	PT		E1, E2
4.3	De inspecteur kan vaststellen of de unit zonder belemmeringen lucht kan aanzuigen.	PP		E1
4.4	De inspecteur heeft voldoende inzicht om na te gaan of de unit voldoende onverwarmde lucht kan aanzuigen.	PP + PT		E1
4.5	De inspecteur kan vaststellen of de ventilatoren van de condensor zijn voorzien van toerenregeling.	PT		E1, E2
4.6	De inspecteur kan vaststellen of de condensortemperatuur overeenkomt met de ontwerpspecificaties.	PP + PT		E1, E2
4.7	De inspecteur kan de afkoeling van het koelwater in de koeltoren vaststellen en beoordelen.	-	PT + T	E1

5. Afgiftesysteem

5.1	De inspecteur kan vaststellen of de warmtewisselaars zijn vervuild.	PP + PT		E1
5.2	De inspecteur kan vaststellen of de aangezogen lucht wordt verwarmd door externe bronnen.	PT		E1, E2
5.3	De inspecteur kan vaststellen of de luchtfilters zijn vervuild en kan vaststellen of de luchtfilters zijn beschadigd.	PP + PT		E1
5.4	De inspecteur kan vaststellen of er tekenen zijn van mogelijke (koudemiddel)lekkage.	PT		E1, E2
5.5	De inspecteur kan beoordelen of de geplaatste roosters correct zijn.		PT	E1
5.6	De inspecteur kan vaststellen of de luchtverdeling in de ruimte in orde is.	PT		E1, E2
5.7	De inspecteur kan vaststellen of de verdampertemperatuur volgens de ontwerpspecificaties is.	PP + PT		E1, E2

Vloerkoeling en betonkernactivering

5.10	De inspecteur kan vaststellen of de aanvoer- en retourtemperatuurgroepen volgens de ontwerpspecificaties zijn.	PP		E1, E2
5.11	De inspecteur kan beoordelen of de regeling van de geregelde groepen correct is.		PT	E1, E2
5.12	De inspecteur kan beoordelen of een groep door de juiste ruimte-bedieneenheid wordt aangestuurd.		PT	E1, E2
5.13	De inspecteur kan vaststellen of er tekenen zijn van mogelijke lekkage.	PT	-	E1, E2
5.14	De inspecteur kan vaststellen of sprake is van een gelijkmatige koudeverdeling van de verschillende groepen (bij koudeopwekking) en kan vaststellen of er sprake is van een gelijkmatige warmteverdeling van de verschillende groepen (bij warmteopwekking).	PT		E1

-	Diploma	
	EPBD-A	EPBD-B

Inductie-unit

5.20	De inspecteur kan vaststellen of er tekenen zijn van mogelijke lekkage.	PP + PT	-	E1, E2
5.21	De inspecteur kan vaststellen of de na-regeling van de temperatuur correct functioneert.	PT	-	E1, E2
5.22	De inspecteur kan beoordelen of de dauwpunt-regeling correct functioneert.		PT + T	E1, E2
5.23	De inspecteur kan vaststellen of de condenswaterafvoer correct functioneert.	PP	-	E1, E2
5.24	De inspecteur kan beoordelen of de aanvoer- en retourtemperatuurgroepen van het gekoeld water volgens de ontwerpspecificaties zijn en kan beoordelen of de aanvoer- en retourtemperatuurgroepen van het verwarmd water volgens de ontwerpspecificaties zijn.	-	PT + T	E1, E2
5.25	De inspecteur kan vaststellen of de warmtewisselaar vervuild of beschadigd is.	PP	-	E1
5.26	De inspecteur kan beoordelen of de luchtuitstroom optimaal is (volgens de ontwerpspecificaties).	-	PT	E1, E2

Klimaatplafond

5.30	De inspecteur kan vaststellen of er tekenen zijn van mogelijke lekkage.	PP + PT	-	E1, E2
5.31	De inspecteur kan vaststellen of het klimaatplafond ten minste twee keer per jaar wordt gecontroleerd door middel van infraroodopnamen met een warmtebeeldcamera.	T	-	E1, E2
5.32	De inspecteur kan op basis van een infraroodopname (gemaakt met een warmtebeeldcamera) beoordelen of het koudepatroon gelijkmatig is en kan beoordelen of het warmtepatroon gelijkmatig is.		-PT	E1, E2
5.33	De inspecteur kan vaststellen of de regeling en de regelkleppen correct functioneren.	PP + PT	-	E1, E2
5.34	De inspecteur kan beoordelen of de dauwpuntregeling van de groep klimaatplafonds ter voorkoming van condens correct functioneert.		PT + T	E1, E2
5.35	De inspecteur kan beoordelen of een groep door de juiste ruimte-bediening wordt aangestuurd.		PT	E1, E2

Ventilatorconvector

5.40	De inspecteur kan vaststellen of de (flexibele) aansluitingen op het verwarmings- en het koelelement zijn geïsoleerd en in goede staat verkeren.	PP	-	E1, E2
5.41	De inspecteur kan vaststellen of de ventilatorconvector correct functioneert.	PP	-	E1, E2
5.42	De inspecteur kan vaststellen of de thermostaat correct functioneert.	PP	-	E1, E2
5.43	De inspecteur kan vaststellen of de (thermische) regelapparatuur correct functioneert.	PP + PT	-	E1, E2
5.44	De inspecteur kan vaststellen of de warmtewisselaar is vervuild en kan vaststellen of de warmtewisselaar is beschadigd.	PP	-	E1
5.45	De inspecteur kan vaststellen of de luchtfilters zijn vervuild en kan vaststellen of de luchtfilters zijn beschadigd.	PP	-	E1
5.46	De inspecteur kan beoordelen of een groep door de juist ruimte-bediening wordt aangestuurd.		PT	E1, E2

Kanaal (na)koelelement

5.50	De inspecteur kan vaststellen of het kanaal (na)koelelement is geïsoleerd en of deze in goede staat verkeert.	PP	-	E1, E2
5.51	De inspecteur kan vaststellen of de regelapparatuur correct functioneert.	PP + PT	-	E1, E2
5.52	De inspecteur kan vaststellen of de afvoervoorziening voor condenswater correct functioneert en kan vaststellen of de condenswaterpomp correct functioneert.	PP	-	E1, E2
5.53	De inspecteur kan beoordelen of de dauwpuntregeling correct functioneert.		PP + PT	E1, E2
5.54	De inspecteur kan vaststellen of de warmtewisselaar is vervuild en kan vaststellen of de warmtewisselaar is beschadigd.	PP	-	E1
5.55	De inspecteur kan vaststellen of de luchtfilters zijn vervuild en kan vaststellen of de luchtfilters zijn beschadigd.	PP	-	E1

Radiatoren of convectoren

5.60	De inspecteur kan op basis van aanwezige informatie beoordelen of de radiatoren (voldoende) zijn geschikt voor lage temperatuurverwarming (LTV).		PT	E1, E2
5.61	De inspecteur kan vaststellen of er belemmeringen zijn voor een goede werking van de radiatoren (gordijnen, dozen, kasten, tafels en dergelijke).	PP + PT		E1, E2
5.62	De inspecteur kan vaststellen of de radiatoren en convectoren zijn voorzien van thermostaatknoppen, thermostaatregeling of voetventielen.	PP + PT		E1, E2

-	Diploma	
	EPBD-A	EPBD-B

6. Lucht toe- en afvoer (ventilatiesysteem)

6.1	De inspecteur kan beoordelen of de juiste type van inblaas- en afzuigroosters zijn geplaatst en of deze op de juiste locatie zijn geplaatst.		PT	E1
6.2	De inspecteur kan vaststellen of de lucht bij de luchtinlaten en uitlaten vrij in en uit kan stromen.	PP + PT		E1
6.3	De inspecteur kan vaststellen of de luchtinlaten en uitlaten zijn vervuild.	PP + PT		E1
6.4	De inspecteur kan vaststellen of de luchtinlaten van de luchtbehandelingskast correct functioneren.	PP + PT		E1
6.5	De inspecteur kan vaststellen of de aangezogen buitenlucht wordt opgewarmd door de directe omgeving of andere externe bronnen.	PT		E1, E2

7. Luchtfiltering (ventilatiesysteem)

7.1	De inspecteur kan vaststellen of de luchtfilters ten minste eenmaal per jaar worden vervangen of gereinigd.	PT		E1
7.2	De inspecteur kan vaststellen of de filters schoon zijn en of het drukverschil over de filters voldoende laag is.	PP + PT		E1
7.3	De inspecteur kan vaststellen of de luchtfiltersecties in goede en droge staat zijn.	PP		E1
7.4	De inspecteur kan vaststellen of de afdichting van filters en behuizingen in orde is.	PP		E1, E2
7.5	De inspecteur kan vaststellen of er sprake is van ontbrekende, geblokkeerde of beschadigde luchtfilters.	PP		E1, E2
7.6	De inspecteur kan vaststellen of de luchtfilters op de juiste wijze (oriëntatie) zijn geplaatst.	PP		E1, E2
7.7	De inspecteur kan vaststellen of de juiste gecertificeerde filters met de juiste luchtfilterklasse zijn geplaatst.	PT		E1, E2
7.8	De inspecteur kan vaststellen of de conditie van de drukmeter van het filterdifferentieel in goede staat is.	PP		E1, E2

8. Warmtewisselaars en warmteterugwinning (ventilatiesysteem)

8.1	De inspecteur kan vaststellen of de warmtewisselaars of warmteterugwinning zijn vervuild.	PP		E1
8.2	De inspecteur kan beoordelen of vaststellen of de toestand van de warmtewisselaars en warmteterugwinning correct is.	PT		E1
8.2	De inspecteur kan beoordelen of vaststellen of het energierendement in overeenstemming is met de technische specificaties.		PT	E1, E2
8.4	De inspecteur kan vaststellen of er tekenen zijn van koelmiddellekkage.	PT		E1, E2

9. Kanaalwerk-ventilatie (ventilatiesysteem)

9.1	De inspecteur kan vaststellen of er tekenen van vocht, afzetting, verstopping en dergelijke zijn.	PT		E1, E2
9.2	De inspecteur kan vaststellen of de luchtafdichting van het leidingwerk in goede staat verkeert.	PT		E1, E2
9.3	De inspecteur kan vaststellen of de luchtkanalen zijn geïsoleerd waar wenselijk en of de isolatie in goede staat is.	PT		E1, E2
9.4	De inspecteur kan vaststellen of de luchtkanalen (overmatig) zijn vervuild.	PT		E1, E2
9.5	De inspecteur kan vaststellen of alle brandklappen open staan.	PT		E1, E2

10. Luchtbehandelingskast en ventilator (ventilatiesysteem)

10.1	De inspecteur kan vaststellen of de luchtstromen in overeenstemming zijn met de technische specificaties.	-	PT	E1, E2
10.2	De inspecteur kan vaststellen of de luchtbehandelingskast van een energiezuinig type is.		PT	E1, E2

	Diploma	
	EPBD-A	EPBD-B

11. Regeling en instellingen

→ Koeling

11.1	De inspecteur kan bepalen of de zone-indeling voldoende aansluit bij de specifieke koude-vraag van de sectoren.		PT	E1
11.2	De inspecteur kan vaststellen of de kloktijd die de koeling aanstuurt correct is.	PP + PT		E1
11.3	De inspecteur kan vaststellen of het klokprogramma dat de koeling aanstuurt overeenkomt met de bedrijfstijden.	PP + PT		E1
11.4	De inspecteur kan beoordelen of de locaties van de temperatuursensoren voor de koeling correct zijn.		PT	E1
11.5	De inspecteur kan vaststellen of de aangegeven temperatuur van de temperatuursensoren voor koeling correct is.	PP + PT		E1
11.6	De inspecteur kan beoordelen of de regeling voor het gekoelde water in orde is en optimaal is ingesteld.		PT	E1
11.7	De inspecteur kan beoordelen of er zones zijn die gelijktijdig worden verwarmd en gekoeld.		PT	E1
11.8	De inspecteur kan vaststellen of er ruimten zijn die gelijktijdig worden verwarmd en gekoeld.	PP + PT		E1
11.9	De inspecteur kan beoordelen of er ruimten zijn met een permanente of bijna permanente koelvraag waar geen vrije koeling wordt toegepast.	-	PT	E1, E2
11.10	De inspecteur kan vaststellen of het aantal starts en stops (voor koeling) kan worden uitgelezen, het aantal starts en stops (voor koeling) uitlezen en kan deze vastleggen.	PT		E1, E2

→ Ventilatie

11.11	De inspecteur kan beoordelen of de zone-indeling van het ventilatiesysteem aansluit bij de ventilatievraag van de sectoren.		PT	E1, E2
11.12	De inspecteur kan vaststellen of de kloktijd van de klok die de regeling van het ventilatiesysteem aanstuurt correct is.	PT		E1, E2
11.13	De inspecteur kan vaststellen of het klokprogramma van de regeling van het ventilatiesysteem aansluit bij de bedrijfstijden.	PT		E1, E2
11.14	De inspecteur kan vaststellen of er luchtdebietregeling aanwezig is.	-PT		E1, E2
11.15	De inspecteur kan beoordelen of de aanwezige debietregeling traploos is en kan beoordelen of de aanwezige debietregeling vraaggestuurd is.		PT	E1
11.16	De inspecteur kan beoordelen of een vraaggestuurd ventilatiesysteem correct functioneert.		PT	E1, E2
11.17	De inspecteur kan beoordelen of de regeling van de voorverwarming in orde is en optimaal is ingesteld.		-PT	E1, E2
11.18	De inspecteur kan beoordelen de regeling van het bevochtigingssysteem in orde is en optimaal is ingesteld.		-PT	E1, E2

→ Verwarming

11.21	De inspecteur kan bepalen of de zone-indeling voldoende aansluit bij de specifieke warmtevraag van de sectoren.		PT	E1, E2
11.22	De inspecteur kan vaststellen of de kloktijd die de verwarming aanstuurt correct is.	PT		E1, E2
11.23	De inspecteur kan vaststellen of het klokprogramma dat de verwarming aanstuurt overeenkomt met de bedrijfstijden.	PT		E1, E2
11.24	De inspecteur kan vaststellen of de locaties van de temperatuursensoren voor de verwarming correct zijn.	PT		E1, E2
11.25	De inspecteur kan vaststellen of de aangegeven temperatuur van de temperatuursensoren (voor verwarming) correct is.	PT		E1, E2
11.26	De inspecteur kan vaststellen of er ruimten zijn die niet verwarmd hoeven te worden maar die toch worden verwarmd.	PT		E1, E2
11.27	De inspecteur kan vaststellen of er ruimten zijn die naast het verwarmingssysteem (warmtepompen) ook nog door andere bronnen worden verwarmd en waar geen thermostatische kleppen of thermostaten zijn geplaatst.	PT		E1, E2
11.28	De inspecteur kan vaststellen of het afgiftesysteem van de verwarming waterzijdig goed is ingeregeld.	PT		E1, E2
11.29	De inspecteur kan vaststellen of het aantal starts en stops (voor verwarming) kan worden uitgelezen, het aantal starts en stops (voor verwarming) uitlezen en deze vastleggen.	PT		E1, E2

-	Diploma	
	EPBD-A	EPBD-B

12. Bemetering

— Koeling

12.1	De inspecteur kan beoordelen of het energiegebruik van het koelsysteem wordt gemeten.		PT	E1
12.2	De inspecteur kan beoordelen of de data van het energiegebruik van het koelsysteem regelmatig worden uitgelezen en beoordeeld.		PT	E1

— Verwarming

12.1	De inspecteur kan beoordelen of het energiegebruik van het verwarmingssysteem wordt gemeten.		PT	E1, E2
12.2	De inspecteur kan beoordelen of de data van het energiegebruik van het verwarmingssysteem regelmatig worden uitgelezen en beoordeeld.		PT	E1, E2

13. Alternatieven

13.1	De inspecteur kan vaststellen of alle ramen op zonbelaste gevels zijn voorzien van buitenzonwering.	PT		E1, E2
13.2	De inspecteur kan beoordelen of er restwarmte van ten minste 70 °C beschikbaar is.		PT	E1, E2
13.3	De inspecteur kan beoordelen of de condensorwarmte wordt benut als behoefte is aan gelijktijdige verwarming en koeling.		PT	E1, E2
13.4	De inspecteur kan beoordelen en vaststellen of er sprake is van een laag temperatuur warmteafgifte zonder toepassing van warmtepompen.		PT	E1, E2

14. Systeengrootte

— Koeling

14.1	De inspecteur kan beoordelen of er voor een gebouw of gebouwdeel al een keer een EPBD aircokeuring is verricht waarin het opgestelde koelvermogen is beoordeeld in relatie tot het benodigde vermogen.		PT	E1, E2
14.2	De inspecteur kan beoordelen of er na de beoordeling van het opgestelde koelvermogen, in relatie tot het benodigde koelvermogen, nog aanpassingen zijn gedaan aan het gebouw of het klimaatstelsel die van invloed zijn op de koelbehoefte van het gebouw of gebouwdeel.		PT	E1, E2
14.3	De inspecteur kan beoordelen of er een actuele koelbehoefteberekening volgens BRL6000 beschikbaar is.		PT	E1, E2
14.4	De inspecteur kan beoordelen of het opgestelde koelvermogen meer dan 20% hoger is dan het benodigde koelvermogen.		PT	E1, E2

— Verwarming

14.1	De inspecteur kan beoordelen of er voor een gebouw of gebouwdeel al een keer een EPBD aircokeuring is verricht waarin het opgestelde verwarmingsvermogen is beoordeeld in relatie tot het benodigde vermogen.		PT	E1, E2
14.2	De inspecteur kan beoordelen of er na de beoordeling van het opgestelde verwarmingsvermogen, in relatie tot het benodigde verwarmingsvermogen, nog aanpassingen zijn gedaan aan het gebouw of het klimaatstelsel die van invloed zijn op de verwarmingsbehoefte van het gebouw of gebouwdeel.		PT	E1, E2
14.3	De inspecteur kan beoordelen of er een actuele warmtebehoefteberekening volgens BRL6000 beschikbaar is.		PT	E1, E2
14.4	De inspecteur kan beoordelen of het opgestelde verwarmingsvermogen meer dan 20% hoger is dan het benodigde verwarmingsvermogen.		PT	E1, E2

Toelichting

PT	Toets waar praktische kennis, vaardigheden, inzichten en dergelijke op theoretische wijze worden getoetst (bijvoorbeeld via foto's, casebeschrijving en dergelijke).
PP	Toets waar praktische kennis, vaardigheden, inzichten en dergelijke op praktische wijze worden getoetst.
T	Toets waar theoretische kennis wordt getoetst.
PT + T	Er wordt praktische en theoretische kennis getoetst. De praktische en theoretische kennis wordt op theoretische wijze getoetst.
PP + T	Er wordt praktische en theoretische kennis getoetst. De praktische kennis wordt op praktische wijze getoetst, de theoretische kennis op theoretische wijze.
PP + PT	Er wordt praktische kennis getoetst. De praktische kennis wordt voor een deel getoetst op praktische wijze en voor een deel op theoretische wijze.
E1	Aan deze exameneis moet worden voldaan in het examen en het herexamen.
E2	Aan deze exameneis moet worden voldaan in het bijscholingsexamen.

[Vervallen]

Artikel II

1. Artikel I, onderdelen A, B, J en K, treedt in werking met ingang van 28 mei 2026.
2. Artikel I, onderdelen C, D, F, G, H, I, L en M, treedt in werking met ingang 29 mei 2026.
3. Artikel I, onderdeel E, treedt in werking treedt met ingang van 1 juli 2027.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Mona Keijzer

TOELICHTING

I Algemeen

1. Inleiding

Op 24 april 2024 is de Richtlijn (EU) 2024/1275 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de energieprestatie van gebouwen (hierna: EPBD IV) vastgesteld. De maatregelen uit de EPBD IV zijn erop gericht de uitstoot van broeikasgassen door de gebouwde omgeving te verminderen. Doel is de energie-efficiëntie van gebouwen te verbeteren en de broeikasgasemissies van gebouwen te verminderen om uiterlijk in 2050 tot een emissievrij gebouwenbestand te komen. Op grond van artikel 35 van de richtlijn dienen de artikelen uit de EPBD IV uiterlijk op 29 mei 2026 in nationale wet- en regelgeving te zijn omgezet.

Ter implementatie van de artikelen 3, 10, 13, 14, 19, 20, 21, 23 en 24 van de EPBD IV zijn het Besluit bouwwerken leefomgeving (hierna: Bbl), het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit gewijzigd.¹ In paragraaf 5.2.2 van de nota van toelichting van dat wijzigingsbesluit is een wijziging van de Omgevingsregeling aangekondigd voor de onderwerpen gebouwautomatisering en -controlesystemen (artikel 13 EPBD IV), energielabels (artikelen 19 tot en met 21 EPBD IV) en keuringen van verwarmings-, ventilatie- en airconditioningssystemen in gebouwen (artikelen 23 en 24 EPBD IV). Voor de implementatie van deze onderwerpen is niet alleen een aanpassing nodig van het Bbl, maar ook van de Omgevingsregeling. Met deze wijzigingsregeling wordt daar invulling aan gegeven.

Daarnaast zijn in deze wijzigingsregeling twee andere onderwerpen uit de EPBD IV in de Omgevingsregeling geïmplementeerd, te weten gegevensuitwisseling en databanken (artikelen 16 en 22 EPBD IV) en de invoering van het energielabel A0 (artikel 19, tweede lid, EPBD IV).

In de brief van 14 juli 2025 van de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) is uiteengezet hoe de overige bepalingen uit de EPBD IV geïmplementeerd zullen worden en wat de planning daarvoor is.²

In paragraaf 8 van deze toelichting is een transponeringstabel opgenomen.

2. Inhoud van de regeling

2.1 Invoering label A0 voor emissievrije gebouwen

Wat betreft de energielabels schrijft artikel 19, tweede lid, van de EPBD IV een bepaalde klasse-indeling voor met uitsluitend de letters A tot en met G. De letter A stemt overeen met emissievrije gebouwen, en de letter G stemt overeen met de slechtst presterende gebouwen in het nationale gebouwenbestand op het moment van invoering van de schaal. Ook kunnen lidstaten een A+ klasse introduceren voor gebouwen die nog beter presteren dan de eisen die gelden voor een emissievrij gebouw. Emissievrij betekent volgens de definitie in artikel 2, onderdeel 2, van de EPBD IV, een gebouw met een zeer hoge energieprestatie, dat geen of zeer weinig energie nodig heeft, ter plaatse geen koolstofemissies uit fossiele brandstoffen en geen of zeer weinig operationele broeikasgasemissies genereert. De energie die nodig is moet zoveel mogelijk

¹ Wijziging van het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit in verband met de implementatie van de artikelen 3, 10, 13, 14, 19, 20, 21, 23 en 24 van Richtlijn (EU) 2024/1275 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de energieprestatie van gebouwen (PbEU 2024, L 1275) (eerste tranche).

² Kamerstukken II 2024/25, 22 112, nr. 4107.

hernieuwbare energie zijn (artikel 11 van de EPBD IV). De vier aspecten zijn samen het “ZEB-niveau” voor een gebouw. ZEB staat voor Zero Emission Building.

De nieuwe klasse-indeling zal met ingang van 1 januari 2030 worden ingevoerd. Dan zal ook een gemoderniseerde bepalingsmethode voor de energieprestatie van gebouwen worden ingevoerd. De bepalingsmethode rekent indicatorwaardes uit die gebruikt worden voor het aantonen van het voldoen aan de nieuwbouweisen, voor het bepalen van de energielabelletter en het berekenen van de niveaus waar het gebouw op uitkomt wat betreft de vier ZEB-aspecten. De gemoderniseerde bepalingsmethode vervangt dan de huidige bepalingsmethode, de Nederlandse Technische Afspraak (NTA) 8800.

De huidige indeling in energielabelklassen, met een klasse-indeling van letters A++++ tot en met G, blijft dus behouden tot 2030. Artikel 19, tweede lid, van de EPBD IV biedt namelijk de mogelijkheid tot uitstel tot en met 31 december 2029 voor lidstaten die hun schaal op of na 1 januari 2019 en vóór 28 mei 2024 hebben aangepast, zoals in Nederland het geval is. Op 1 januari 2021 is namelijk een nieuwe indeling van de energielabelklassen ingevoerd.³ Van deze mogelijkheid is gebruik gemaakt.

De nieuwe klasse-indeling in 2030 zal leiden tot een beperkter aantal labelklassen dan nu nog het geval is. Het aantal labelklassen gaat terug van 13 (utiliteit) en 12 (woningen) naar acht (A t/G en A+). Daarbij is labelletter A volgens de EPBD IV exclusief bestemd voor emissievrije gebouwen, tenminste indien niet gebruik wordt gemaakt van de uitzondering die de EPBD biedt. De vermindering van het aantal labelklassen maakt de beleidsmatige toepassing van het energielabel daarmee een stuk lastiger vanaf 2030, bijvoorbeeld in het woningwaarderingssysteem of bij de voorwaarden voor verstrekking van een hypotheek, als dit zou worden toegepast.

De EPBD IV biedt echter ook de optie om een labelklasse A0 te hanteren speciaal voor emissievrije gebouwen op grond van artikel 19, tweede lid, van de EPBD IV.⁴ Het is wenselijk om van deze mogelijkheid gebruik te maken in de toekomstige situatie met een gemoderniseerde bepalingsmethode en ZEB-eisen voor nieuwbouw en bestaande bouw. De energielabelklasseindeling geeft inzicht in de energieprestatie van een gebouw en hoe die zich ten opzichte van andere gebouwen verhoudt; de indicatie “A0” maakt duidelijk dat het gebouw emissievrij is en klaar is voor 2050. Voorwaarde is wel dat de labelklasse A0 uiterlijk op 28 mei 2026 in werking treedt.

Met deze wijziging van de Omgevingsregeling is een labelklasse A0 geïntroduceerd. De aanduiding “A0” kan op het energielabel worden toegevoegd naast de letter of lettercombinatie volgens de klasse-indeling van letters A++++ tot en met G. Om de aanduiding “A0” in de praktijk te kunnen toebeden, zijn de eisen voor een emissievrij gebouw zo veel mogelijk geoperationaliseerd. De eisen zijn vastgelegd in het vijfde lid van de artikelen 5.11 en 5.12 van de Omgevingsregeling. Deze eisen zijn als voorlopige invulling bedoeld, waarbij beoogd is in 2030 nieuwe eisen vast te stellen op basis van de gemoderniseerde bepalingsmethode.

³ Besluit van 4 november 2020 tot wijziging van diverse besluiten in verband met de aanpassing van de methodiek voor het bepalen van de energieprestatie van gebouwen en de inrijking van energielabels (Stb. 2020, 454) en Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 29 oktober 2020, nr. 2020-0000627317 tot wijziging van de Regeling energieprestatie gebouwen en enige andere regelingen in verband met de aanpassing van de methodiek voor het bepalen van de energieprestatie van gebouwen en de inrijking van energielabels (Stcrt. 2020, 57490).

⁴ Dit is ook de inzet geweest van Nederland tijdens de onderhandeling, zie Kamerbrief van 12 maart 2024 (Kamerstukken II, 2023/24, 22 112, nr. 3913, p. 3).

De mogelijkheid om een A0-aanduiding te krijgen bestaat momenteel alleen voor nieuwe gebouwen met bouwjaar 2026 of later. Een reden voor de beperking tot nieuwbouw is dat de uitwerking van de ZEB-eisen zal nog wijzigen bij de invoering van de gemoderniseerde bepalingsmethode in 2030. Ook is voor bestaande gebouwen nog geen volledige berekening van de kosteneffectiviteit van maatregelen beschikbaar.

De eisen uit de EPBD IV ten opzichte van A0 zijn daarom op de volgende manier geoperationaliseerd in deze wijzigingsregeling. Omdat er nog geen gemoderniseerde bepalingsmethode is, is aangesloten bij de huidige BENG-eisen, vastgelegd in de artikelen 4.148 en 4.149 van het Bbl. Om de aanduiding A0 te krijgen moet een gebouw voldoen aan de maximale eis voor de energiebehoefte ("BENG 1") en aan het minimum aandeel hernieuwbare energie ("BENG 3"). Hiervoor is gekozen omdat het label A0 alleen toegepast wordt op nieuwbouw.

Het maximale primair fossiel energiegebruik is strenger gesteld dan de huidige BENG 2-eis; die ligt tien procent lager. Daarbij is aangesloten bij artikel 11, derde lid, van de EPBD IV, dat bepaalt dat de maximumdrempel voor de energievraag van een emissievrij gebouw ten minste tien procent onder de drempel voor het totale primaire energieverbruik ligt voor bijna-energie neutrale gebouwen. De maximale eis voor het primair fossiel energiegebruik is voor de diverse gebruiksfuncties opgenomen in bijlage IXa van de Omgevingsregeling.

Verder geldt de eis dat het gebouw ter plaatse geen koolstofemissies uit fossiele brandstoffen veroorzaakt. Deze volgt uit artikel 11, eerste lid, van de EPBD IV. Tot slot zijn er nog geen grenswaarden voor operationele broeikasgasemissies bepaald omdat er nog geen gemoderniseerde bepalingsmethode is. Deze eis volgt uit artikel 11, vijfde lid, van de EPBD IV en kan vanaf 2030 met de nieuwe bepalingsmethode op een goede en verantwoorde manier worden ingevuld.

2.2 Eisen aan (aanbevelingen op) het energielabel

Artikel 19 van de EPBD IV bevat nieuwe, extra eisen aan de informatie die op (het afschrift van) het energielabel moet staan. Het tweede lid schrijft voor dat het energielabel moet voldoen aan het model in bijlage V van de EPBD IV. Dat model geeft een opsomming van informatie die verplicht op (het voorblad van) het energielabelafschrift moet worden gezet. Artikel 19 van de EPBD IV bevat in de leden 5, 7, 8 en 9 uitgebreidere voorschriften voor de aanbevelingen die op het label moeten staan.

In deze wijzigingsregeling is daarom in artikel 5.13a van de Omgevingsregeling bepaald welke elementen op het energielabel moeten staan, overeenkomstig bijlage V van de richtlijn. Ook is daarin voorgeschreven welke elementen op het voorblad van het energielabel moeten staan, bijvoorbeeld de labelletter en het berekende jaarlijkse primaire energiegebruik in kWh/m².jr. Met betrekking tot het berekende jaarlijkse finale energiegebruik (uitgedrukt in kWh/m² per jaar) is ervoor gekozen om niet voor te schrijven dat deze informatie op het voorblad van het energielabelafschrift wordt geplaatst. De overweging om dit te doen is dat het verwarrend zou kunnen zijn om twee verschillende getallen voor het berekende energiegebruik (het finale en het primaire energiegebruik) op het voorblad te tonen. Op het voorblad is er immers weinig ruimte om de verschillende begrippen en het onderlinge verband ertussen uit te leggen. Er is daarnaast ook geen aanpalend beleid dat gekoppeld is aan het berekende jaarlijkse finale energiegebruik. Voor gebouweigenaren die meer willen weten, is er een technische pagina met extra uitleg over de indicatoren.

De aanvullende eisen voor de aanbevelingen op het energielabel zijn met deze wijzigingsregeling opgenomen in artikel 5.13b van de Omgevingsregeling. De eisen die verplicht uit de EPBD IV voortvloeien uit het vijfde, zevende respectievelijk achtste en negende lid van artikel 19 zijn opgenomen in het eerste, tweede, respectievelijk derde lid van artikel 5.13b van de Omgevingsregeling. Zo is onder meer voorgeschreven dat de aanbevelingen een beoordeling bevatten of de systemen voor verwarming, ventilatie, airconditionings en warm water voor huishoudelijke doeleinden zodanig kunnen worden aangepast dat zij werken bij efficiëntere temperatuurinstellingen. Ook moeten de aanbeveling een beoordeling bevatten van de resterende levensduur van de verwarmingssystemen of airconditioningsystemen en, in voorkomend geval, vermelding van mogelijke alternatieven voor vervanging.

2.3 Toegang tot het energielabel

De EPBD IV kent twee artikelen over toegang tot en uitwisseling van gebouwgegevens: artikel 16 over de toegang tot en uitwisseling van gegevens over bouwsystemen en artikel 22 over databanken voor gebouwgegevens. Het doel van deze twee artikelen betreft het informeren van en gebouwgegevensverstrekking aan eigenaren en derden. Het bieden van handelingsperspectieven aan eigenaren of het bieden van handhavingsinstrumenten voor het bevoegd gezag is geen doel van de betreffende artikelen. Specifiek gaat het om toegang tot en beheer en deling van gebouwgegevens. De implementatie van deze bepalingen vindt plaats via een aanpassing van artikel 5.14 van de Omgevingsregeling. Aangesloten is bij deze al bestaande bepaling in de Omgevingsregeling over de registratie van gebouwgegevens en energielabels en de categorieën die toegang kunnen krijgen tot deze informatie. Deze bepaling vormt de grondslag voor de registratie van energielabels in EP-online, de landelijke database waarin energielabels en energieprestatie-indicatoren van gebouwen zijn opgenomen.

Artikel 16, eerste lid, van de EPBD IV schrijft voor minstens alle onmiddellijk beschikbare gegevens met betrekking tot de energieprestatie van onderdelen van een gebouw, de energieprestatie van gebouwdiensten, de geplande levensduur van verwarmingssystemen, systemen voor gebouwautomatisering en -controle, meters, meet- en controleapparatuur en laadpunten voor e-mobiliteit beschikbaar te stellen.

Gebouweigenaren, -huurders en -beheerders moeten rechtstreeks toegang hebben tot die informatie, voor zover die onmiddellijk beschikbaar is. Daarnaast staat in artikel 16, eerste lid, dat gebouweigenaren, -huurders en -beheerders met hun toestemming toegang kunnen verlenen tot hun gebouwgegevens aan derden. Hiervoor mogen lidstaten volgens artikel 16, derde lid, geen extra kosten in rekening brengen. Er mogen wel tarieven worden gesteld voor het delen van gebouwgegevens met andere daarvoor in aanmerking komende partijen, zoals financiële instellingen, energieleveranciers en nationale bureaus voor statistiek. Tot slot wijst artikel 16 erop dat de regels over toegang en opslag van deze gegevens, voor zover het gaat om persoonsgegevens, in overeenstemming moeten zijn met de Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG).

Artikel 22, eerste lid, van de EPBD IV verplicht lidstaten tot het opzetten van een nationale databank voor de energieprestatie van gebouwen. Genoemd worden gegevens over energielabels, keuringen, het renovatiepaspoort, de indicator van gereedheid voor slimme toepassingen en het berekende of van de meter afgelezen energiegebruik van de betrokken gebouwen. Geaggregeerde en geanonimiseerde gegevens over het gebouwenbestand moeten openbaar toegankelijk worden gemaakt. Artikel 22, tweede lid, vereist daarnaast specifiek een gemakkelijke en kosteloze

toegang tot het volledige energielabel⁵ in deze databank voor gebouweigenaren, gebouwhuurlers en gebouwbeheerders. Daarnaast moeten financiële instellingen met betrekking tot de gebouwen in hun investerings- en kredietportefeuilles kosteloos toegang krijgen en, mits de eigenaar daarmee instemt, ook onafhankelijke deskundigen en toekomstige huurders en kopers. Tot slot moeten de lidstaten volgens artikel 22, derde lid, van de EPBD IV ervoor zorgen dat lokale autoriteiten toegang hebben tot relevante gegevens over de energieprestaties van gebouwen op hun grondgebied die nodig zijn om het opstellen van verwarmings- en koelingsplannen te vergemakkelijken.

Uit de richtsnoeren van de Commissie blijkt dat er een duidelijke link wordt gezien tussen artikel 16 en artikel 22 van de EPBD IV. De databanken kunnen de toegang tot de gegevens van een gebouw voor eigenaren, huurders en beheerders van gebouwen vergemakkelijken.⁶ Daarnaast zijn van de genoemde gegevens enkel de gegevens op het energielabel onmiddellijk en eenvoudig beschikbaar. Voor de implementatie van deze bepalingen in de Nederlandse regelgeving is daarom gekozen aan te sluiten bij de al bestaande regelgeving over de registratie van energielabels in de database EP-online. Op termijn zal een landelijke voorziening gebouwgegevens worden ingericht, waarmee ook andere dan onmiddellijk en eenvoudig beschikbare gebouwgegevens kunnen worden ontsloten. Hierna wordt uiteengezet welke overwegingen bij deze wijzigingsregeling zijn gehanteerd en welke keuzes zijn gemaakt.

2.3.1 Welke gegevens?

In de richtsnoeren van de Commissie over artikel 16 van de EPBD IV wordt onderscheid gemaakt tussen statische en dynamische gebouwgegevens (Tabel 1). Statische gebouwgegevens zijn gegevens over (fysieke onderdelen van) het gebouw zelf zoals over technische bouwsystemen, de gebouwschil of de aanwezigheid van meters en laadpalen. Deze gebouwgegevens wijzigen niet frequent. Voorbeelden hiervan zijn de bouwtekeningen en het energielabel. Dynamische gebouwgegevens zijn gegevens die in een gebouw worden geproduceerd tijdens gebruik, en iets zeggen over het gebouw- of procesgebruik. Deze gebouwgegevens wijzigen frequent. Een slimme meter produceert bijvoorbeeld dynamische gebouwgegevens, zoals gas- en elektriciteitsverbruik.

Tabel 1: Verschil tussen statische en dynamische gebouwgegevens.

Soort gebouwgegeven	Algemene inhoud	Voorbeeld
Statische gebouwgegevens	Gegevens over (fysieke onderdelen van) het gebouw zelf	Bouwtekeningen, energielabel, kadastrale kaart en gegevens, gegevens over (energetische) verbeteringen (bv subsidies), onderzoeken over funderingen, woz waarde, foto's (o.a. satelliet)
Dynamische gebouwgegevens	Gegevens die in een gebouw worden geproduceerd tijdens gebruik	Gegevens uit energierekeningen, slimme meters of slimme apparaten of sensoren (internet of things)

Omdat de Europese dataverordening⁷, die op 12 september 2025 in werking is getreden, de toegang tot en het delen van dynamische gebouwgegevens dekt, focust deze wijzigingsregeling

⁵ Op grond van artikel 20, achtste lid, van de EPBD IV moet de upload van het energielabel tevens alle gegevens betreffen die nodig zijn voor de berekening van de energieprestatie van het gebouw.

⁶ Mededeling van de Commissie met richtsnoeren inzake nieuwe of ingrijpend gewijzigde bepalingen van de herschikte Richtlijn (EU) 2024/1275 betreffende de energieprestatie van gebouwen (C/2025/6438), p. 156.

⁷ Verordening (EU) 2023/2854 van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2023 betreffende geharmoniseerde regels inzake eerlijke toegang tot en eerlijk gebruik van data en tot wijziging van Verordening (EU) 2017/2394 en Richtlijn (EU) 2020/1828.

zich op het beschikbaar maken van de statische gebouwgegevens over (de energieprestatie van) technische bouwsystemen en de gebouwschil. Deze vallen namelijk onder de gebouwgegevens die worden gebruikt om het energielabel te berekenen en zijn daarmee onmiddellijk beschikbaar als bedoeld in de EPBD IV. Het gaat bijvoorbeeld om gegevens over de aanwezige installaties en gegevens over de aanwezige isolatie, waaronder beglazing, isolatie van de gevel, isolatie van het dak en isolatie van de vloer (artikel 5.13 van de Omgevingsregeling). Dit komt overeen met de vereisten uit artikel 22 om toegang te geven tot het volledige energielabel.

Andere gebouwgegevens hebben geen betrekking op de energieprestatie van onderdelen van een gebouw of gebouwdiensten of worden niet geregistreerd en zijn daarmee niet onmiddellijk beschikbaar. Die gebouwgegevens maken geen deel uit van deze wijzigingsregeling.

Artikel 22 van de EPBD IV ziet meer specifiek op het gegevens met betrekking tot energielabels, keuringen, het renovatiepaspoort, de indicator van gereedheid voor slimme toepassingen en het berekende of van de meter afgelezen energieverbruik van de betrokken gebouwen. Van deze opsomming bestaat er alleen een databank voor energielabels, EP-Online. Zoals is toegelicht in paragraaf 4.1 van de nota van toelichting van de Bbl-wijziging EPBD IV eerste tranche komt er geen verplichting in de regelgeving tot het opstellen van een renovatiepaspoort en ook geen verplichting om een renovatiepaspoort in een databank op te nemen. Om de lastendruk voor burgers en bedrijven niet te vergroten, is gekozen om het renovatiepaspoort als een vrijwillig instrument te implementeren. Voor de indicator van gereedheid voor slimme toepassingen is nog geen nadere regelgeving op Europees niveau vastgesteld. Het berekende gebouwgebonden energiegebruik is al onderdeel van het energielabel. Op dit punt leidt artikel 22 van de EPBD IV dan ook niet tot aanpassingen van de Omgevingsregeling.

Als gevolg van deze keuzes wordt toekomstbestendige wettelijke borging van beschikbaarheid en uitwisseling van bredere gebouwgegevens nu niet volledig gerealiseerd. In 2025 is een separaat, paralleltraject gestart rondom het creëren van een wettelijke grondslag voor het verwerken van gebouwgegevens en een breder gebouwgegevensplatform. Dit traject beantwoordt de wens uit de ontwerp-, bouw- en techniek sector, evenals aangrenzende partijen, voor beschikbaarheid van gebouwgegevens inclusief interoperabiliteit, en kan antwoord bieden voor komende maatschappelijke kwesties, waaronder funderingsproblematiek. Dit traject krijgt vorm in de Landelijke Voorziening Gebouwgegevens (LVG).⁸ Dit betreft geen implementatie van de EPBD, maar een separaat traject.

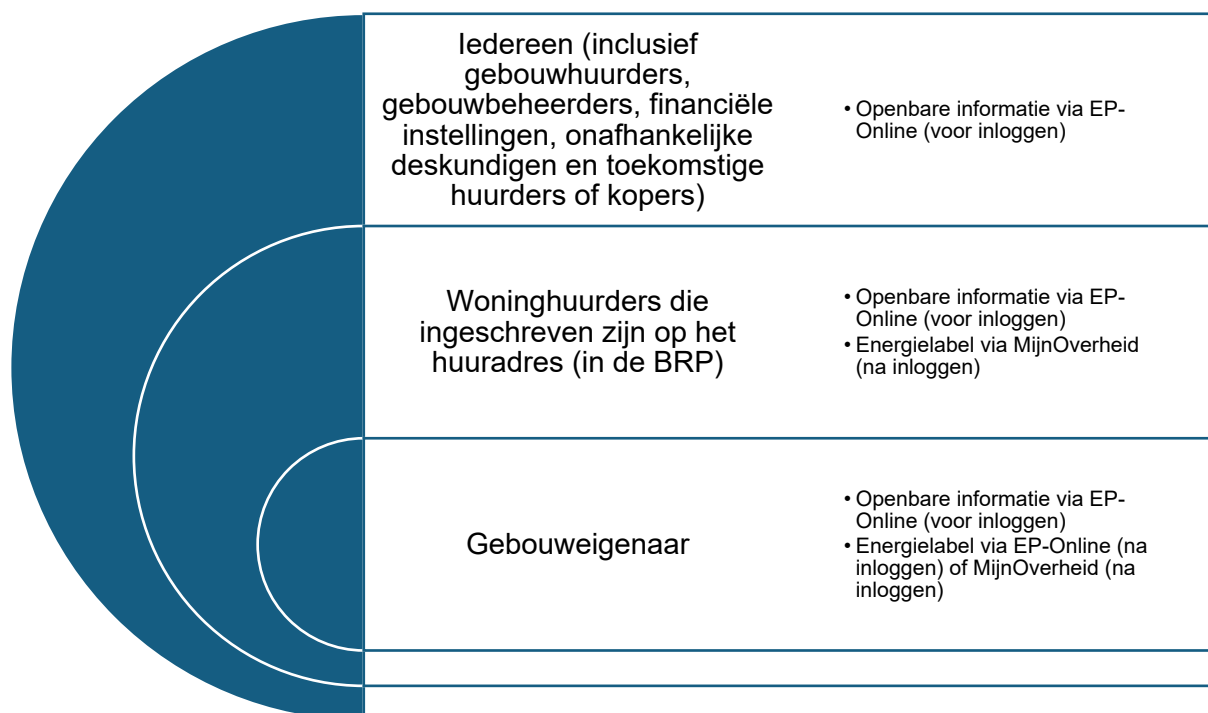
2.3.2 Wie krijgen toegang tot de gegevens?

Verschillende partijen hadden voorheen al toegang tot de statische gebouwgegevens omtrent energieprestatie (Figuur 1). Gebouweigenaren hebben toegang tot het energielabel en de gegevens, bedoeld in artikel 5.13 en artikel 5.14, eerste lid, van de Omgevingsregeling, na inloggen op EP-Online (voor eigenaren van utiliteitsgebouwen) of MijnOverheid (voor eigenaren van woningen). Daarnaast hebben personen die in de basisregistratie personen (hierna: BRP) op het woonadres van dat gebouw staan ingeschreven, specifiek bedoeld woninghuurders, ook toegang tot het energielabel, via MijnOverheid.

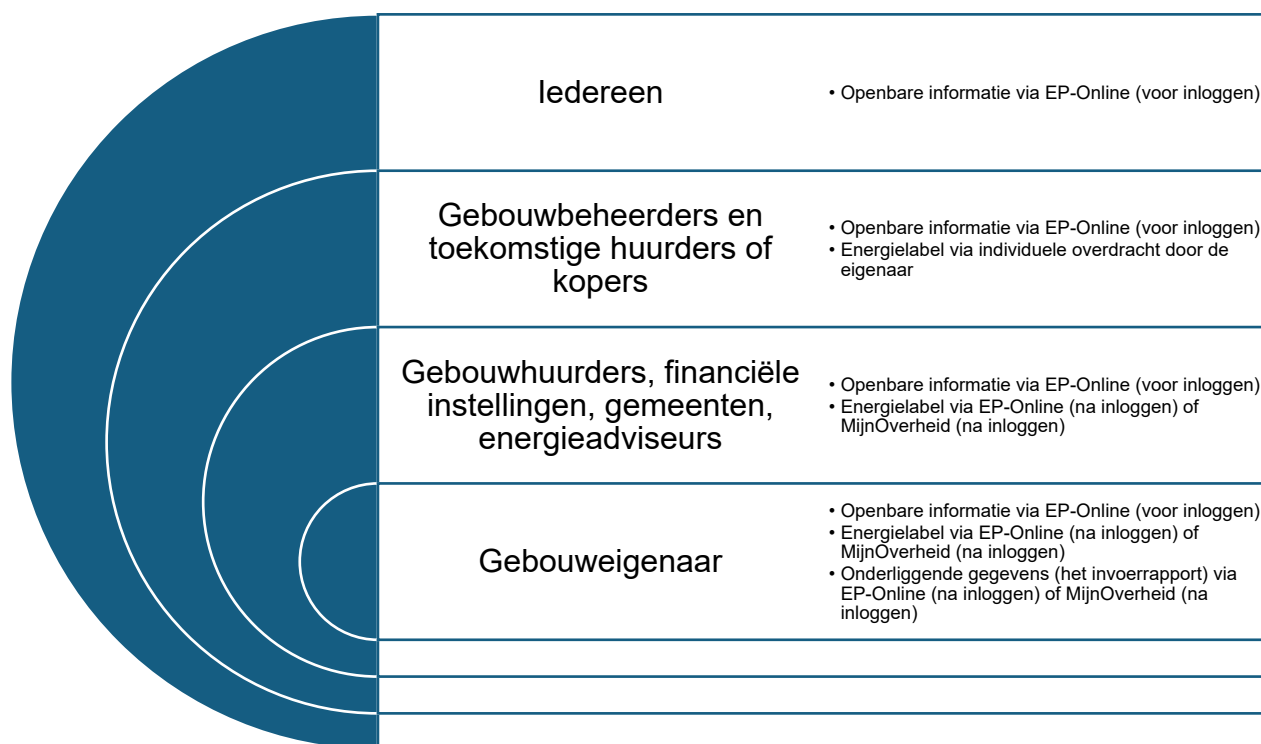
Voor huurders van utiliteitsgebouwen, gebouwbeheerders, financiële instellingen, onafhankelijke deskundigen en toekomstige huurders en kopers waren geen platformen beschikbaar. Zij kregen geen informatie omtrent de energieprestatie anders dan de openbare informatie via EP-Online die zij zelf konden opvragen. Met de artikelen 16 en 22 van de EPBD IV verandert dit; deze groepen

⁸ Dit is onder andere beschreven in het Meerjareninformatieplan BZK en VRO 2025-2027, Kamerstukken II 2024/2025, 26 643, nr. 1276.

moeten op grond van de richtlijn toegang krijgen tot in ieder geval het volledige energielabel, inclusief de gegevens op basis waarvan het energielabel is vastgesteld. Voor toegang door onafhankelijke deskundigen en toekomstige huurders en kopers is nog wel toestemming van de gebouweigenaar vereist. Dit heeft geleid tot de volgende keuzes (Figuur 2).

Figuur 1: Toegang tot statische gebouwgegevens omtrent energieprestatie (oude situatie, voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling).

Figuur 2: Toegang tot statische gebouwgegevens omtrent energieprestatie (nieuwe situatie).

Gebouwbeheerders en toekomstige huurders en kopers

Toekomstige huurders of kopers krijgen toegang tot het energielabel via individuele overdracht daarvan door de eigenaar. De eigenaar kan het energielabel downloaden uit EP-Online (na inloggen) of MijnOverheid (na inloggen) en vervolgens verstrekken, waarmee de toestemming gegeven is. Voor gebouwbeheerders is dezelfde lijn gekozen. Dit volgt niet uit de EPBD IV, maar is een gevolg van hetzelfde technische probleem bij het geven van toegang voor toekomstige huurders en kopers: in de database kan geen toestemmingsmogelijkheid voor de eigenaar worden ingebouwd. Toegang kan in deze situatie alleen geregeld worden als er een centraal register is van deze groepen waarmee de databank van energielabels een koppeling kan maken. Er is echter geen centrale registratie van toekomstige huurders of kopers en gebouwbeheerders.

Bovendien kent een toekomstige huurder of eigenaar van een woning over het algemeen geen inschrijving in het handelsregister of de BRP, en kan deze derhalve niet inloggen in de beveiligde omgeving van EP-Online of MijnOverheid om rechtstreeks het energielabel te ontvangen. Het proces voor identificatie, authenticatie en autorisatie (hierna: iaa-proces) is voor deze groepen dan ook op dit moment technisch niet mogelijk. Aangezien het hier gaat om verstrekking van het energielabel van de eigenaar door de eigenaar zelf, is er geen additionele wettelijke grondslag nodig. Hiervoor is dus geen aanpassing van artikel 5.14 van de Omgevingsregeling nodig.

Huurders, financiële ondernemingen, gemeenten en energieadviseurs

Gebouwhuurders, financiële ondernemingen, gemeenten en energieadviseurs krijgen toegang tot het energielabel via EP-Online of MijnOverheid. Eerder hadden van deze groep enkel de huurders van woningen deze toegang. In navolging van de EPBD IV wordt die groep nu verbreed. Met deze wijzigingsregeling is in artikel 5.14 van de Omgevingsregeling een grondslag daarvoor opgenomen.

Voor zakelijke huurders van utiliteitsgebouwen is met deze wijzigingsregeling de wettelijke grondslag voor toegang tot het energielabel geregeld. Deze kunnen zij inzien na inloggen in EP-Online, mits zij in het handelsregister op het adres, waarvoor het energielabel is opgesteld, staan ingeschreven. Daarvoor is wel vereist dat er een koppeling gemaakt kan worden tussen de database van EP-Online en het handelsregister. Vanwege de tijd die nodig is om hier onderzoek naar te doen en technisch de koppeling te maken, zal deze wijziging op 1 juli 2027 in werking treden.

Op grond van artikel 22 van de EPBD IV moeten financiële instellingen toegang krijgen tot het energielabel met betrekking tot de gebouwen in hun investerings- en kredietportefeuilles. In deze wijzigingsregeling is voor het begrip financiële instelling aangesloten bij de definitie van financiële onderneming als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht. Dit zijn geldverstrekkers zoals banken en beleggingsinstellingen die onder toezicht staan van De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten. Deze financiële ondernemingen hebben toegang tot het energielabel voor de gebouwen of gedeelten daarvan waarvoor zij een hypothecaire lening hebben verstrekt. Andere kredieten voor bijvoorbeeld de renovatie van een gebouw vallen hier niet onder. De reden daarvoor is dat hypotheekleningen zijn opgenomen in een openbaar register⁹; voor leningen is dat niet het geval. Voor hypotheekleningen kan een koppeling gemaakt worden tussen de database van EP-Online en het hypotheekregister. Daarmee wordt

⁹ De hypotheekakte moet op grond van artikel 3:260 Burgerlijk Wetboek in de daartoe bestemde openbare registers worden ingeschreven.

identificatie, authenticatie en autorisatie mogelijk. Vanwege het onderzoek daarnaar en het technisch mogelijk maken van de koppeling tussen de registers treedt deze wijziging niet voor 1 juli 2027 in werking.

Het gaat hierbij expliciet om financiële ondernemingen die *direct* een hypotheek verstrekken aan de gebouweigenaar. Het gebouw of gedeelte van het gebouw valt daarmee namelijk binnen de direct gefinancierde beleggings- en kredietportefeuille van deze financiële onderneming. Deze financiële onderneming heeft daarmee een gerechtvaardigd belang tot het verwerken van de gegevens op het energielabel van het gebouw vanwege andere wettelijke verplichtingen, waaronder rapportagedoeleinden en risicomanagement.

Er wordt verder onderzocht hoe het iaa-proces voor een bredere groep financiële ondernemingen, die momenteel geen geregistreerd hypothecair recht hebben voor het gebouw of gedeelte daarvan en/of verbonden zijn via een andere kredietvorm technisch kan worden ingeregeld. Een aantal van deze leningen is de facto verduurzamend, en behoeft geen additionele informatie. Tevens wordt onderzocht welke gegevens (additioneel) nodig zijn voor financiële ondernemingen om te kunnen voldoen aan de gevraagde inspanningen uit andere wet- en regelgeving.

In artikel 22, derde lid, van de EPBD IV is bepaald dat lokale overheden toegang moeten hebben tot relevante gegevens over de energieprestaties van gebouwen op hun grondgebied om het opstellen van verwarmings- en koelingsplannen te vergemakkelijken. Uit de richtsnoeren van de Commissie blijkt dat dit breder moet worden gezien en ook ziet op informatie die nuttig kan zijn om deze plannen uit te voeren.¹⁰ Met deze wijzigingsregeling is in de Omgevingsregeling een grondslag gecreëerd om het energielabel aan gemeenten te verstrekken voor zover die informatie nodig is voor het opstellen en uitvoeren van verduurzamingsmaatregelen voor gebouwen op hun grondgebied. Vanwege het onderzoek naar de precieze informatiebehoefte van gemeenten op dit punt en het technisch mogelijk maken van het iaa-proces, treedt deze wijziging niet voor 1 juli 2027 in werking.

Tot slot is in deze wijzigingsregeling een grondslag opgenomen voor de energieadviseur om toegang te krijgen tot de energielabels die hij zelf heeft geregistreerd. Daarnaast heeft de energieadviseur toegang tot de afschriften van door collega-adviseurs geregistreerde energielabels binnen dezelfde certificaathouder, mits de collega-adviseur daar toestemming voor heeft gegeven. Dit reflecteert de huidige gang van zaken. De EPBD IV vereist in artikel 22 een gemakkelijke en kosteloze toegang tot het volledige energielabel voor onafhankelijke deskundigen. De term “onafhankelijke deskundigen” komt terug in artikel 25 van de EPBD IV. Daarin staat dat, wat betreft de energieprestatiecertificering van gebouwen, die wordt uitgevoerd door gekwalificeerde of gecertificeerde deskundigen. In de Nederlandse situatie gaat het daarbij om de energieadviseur.

Gebouweigenaren

Gebouweigenaren hadden al toegang tot het energielabel van het eigen gebouw na inloggen via MijnOverheid (woning) of EP-Online (utiliteitsgebouw). Zij krijgen nu ook toegang tot additionele informatie op basis waarvan het energielabel is vastgesteld, tevens na inloggen via EP-Online of MijnOverheid, conform artikel 20, achtste lid, van de EPBD IV. Het gaat hierbij om het invoerrapport. De wettelijke grondslag hiervoor is met deze wijzigingsregeling opgenomen in artikel 5.14, zesde lid, van de Omgevingsregeling.

¹⁰ Mededeling van de Commissie met richtsnoeren inzake nieuwe of ingrijpend gewijzigde bepalingen van de herschikte Richtlijn (EU) 2024/1275 betreffende de energieprestatie van gebouwen (C/2025/6438), p. 162.

2.3.3 Persoonsgegevensverwerking

Het energielabel toont het betreffende adres van het gebouw, de gegevens van de betrokken energieadviseur en een verzameling van gebouwgegevens, waaronder de berekende energieprestatie, de oppervlakte en de aanwezige isolatie en installaties. Ook bevat het energielabel de energielabelletter die correspondeert met de betreffende energieprestatie van het gebouw. Het energielabel bevat, op de gegevens van de energieadviseur na, enkel statische gebouwgegevens en bevat geen informatie over de eigenaar (of bewoner) daarvan. Omdat het energielabel via het adres echter zonder onevenredige inspanning middels de Basisregistratie Kadaster gekoppeld kan worden aan de gebouweigenaar en het energielabel van invloed zou kunnen zijn op de waarde van het onroerend goed en daarmee het vermogen van een natuurlijk persoon, wordt het afschrift van het energielabel als een persoonsgegeven van de gebouweigenaar beschouwd. Ook kunnen energielabels de gegevens van de adviseur bevatten. Het gaat hier, naast de naam van de adviseur die de opname heeft gedaan, ook mogelijk om de naam van een bedrijf waarin de naam van een natuurlijke persoon terugkomt. Ook in dit laatste geval kan sprake zijn van een persoonsgegeven omdat de naam van een bedrijf herleidbaar kan zijn naar een natuurlijke persoon.

Bij het verstrekken van het energielabel vinden verwerkingen van persoonsgegevens plaats. Bij de identificatie en authenticatie van de gebruiker die in de database van EP-Online wil inloggen, vindt mogelijk een uitwisseling van persoonsgegevens plaats. Van de persoon die een verzoek om toegang tot het energielabel wil, moet immers gecontroleerd worden of die daartoe bevoegd is. Vervolgens wordt met het adres het energielabel op dat adres uit EP-Online gehaald en aan de gebruiker verstrekt.

Op grond van de AVG dient er een grondslag te zijn voor een rechtmatige persoonsgegevensverwerking (zie artikel 6 AVG). Met deze wijzigingsregeling wordt hiervoor in een verwerkingsgrondslag voorzien. De minister van VRO is verplicht het energielabel te verstrekken aan de categorieën die zijn opgenomen in artikel 5.14, zevende lid, van de Omgevingsregeling. Deze verplichting vloeit voort uit de artikelen 16 en 22 van de EPBD IV. Die vereisen immers expliciet een gemakkelijke en rechtstreekse toegang voor huurders, ook voor huurders van utiliteitsgebouwen. Ook moet er toegang zijn voor financiële instellingen met betrekking tot de gebouwen in hun investerings- en kredietportefeuilles. Tot slot moeten lokale autoriteiten toegang hebben tot relevante gegevens over de energieprestaties van gebouwen op hun grondgebied die nodig zijn om het opstellen van verwarmings- en koelingsplannen te vergemakkelijken.

De rechtmatigheid van de persoonsgegevensverwerking door de minister van VRO vindt haar grondslag daarom in artikel 6, onderdeel c, van de AVG; het betreft een persoonsgegevensverwerking die noodzakelijk is om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust.

Voor een aantal categorieën die toegang moet krijgen tot het energielabel via de databank EP-Online geldt dat die toegang technisch gezien niet mogelijk is met ingang van 29 mei 2026. Dit geldt voor de categorieën zakelijke huurders van utiliteitsgebouwen, financiële ondernemingen en gemeenten. EP-Online moet een koppeling kunnen maken met de relevante registraties om te waarborgen dat het energielabel op een integere en vertrouwelijke manier aan de eerdergenoemde categorieën wordt verstrekt. Dit is een voorwaarde om de gegevens uit EP-Online op grond van de AVG te mogen verwerken.¹¹ De verwachting is dat het met ingang van 1 juli 2027

¹¹ O.a. artikel 5, eerste lid, onder f, van de AVG.

technisch mogelijk is om het energielabel op een voldoende beveiligde manier te kunnen verstrekken. De hiervoor genoemde categorieën zijn wel in deze wijzigingsregeling opgenomen, maar deze bepalingen treden pas op 1 juli 2027 in werking.

2.4 Wijziging in afficheringsplicht energielabels

De afficheringsplicht voor gebouwen die door overheidsinstanties worden gebruikt en die veelvuldig door het publiek worden bezocht, wordt in artikel 21 van de EPBD IV uitgebreid. De ondergrens van 250m² die in de vorige versie van de EPBD stond, is komen te vervallen. De afficheringsplicht houdt in dat het energielabel op een opvallende en duidelijk zichtbare plaats in het gebouw moet worden opgehangen. Daarnaast is in artikel 21 van de EPBD IV een bepaling toegevoegd voor alle niet voor bewoning bestemde gebouwen waarvoor een energielabel is afgegeven. Dat energielabel moet worden geafficheerd op een opvallende en duidelijke plaats. Deze uitbreiding is verwerkt in artikel 6.30 van het Bbl, zoals gewijzigd met de Bbl-wijziging EPBD IV eerste tranche. De eis dat het energielabel op een voor het publiek duidelijk zichtbare plaats wordt aangebracht, is daarin opgenomen. Om die reden is diezelfde eis in artikel 5.15 van de Omgevingsregeling vervallen.

2.5 Schrappen eisen keuringen verwarmings- en airconditioningssystemen

In deze wijzigingsregeling zijn de bepalingen in de Omgevingsregeling geschrapt over de keuring van verwarmingssystemen en van airconditioningsystemen. Artikel 23, zesde lid, van de EPBD IV laat een andere aanpak toe dan het verplicht stellen van (eisen aan) keuringen en daarvan is gebruik gemaakt.

De EPBD IV introduceert enkele belangrijke wijzigingen:

- a. Keuring van verwarmings- en aircosystemen moet geïntegreerd worden in één keuring; dit zijn nu nog twee keuringen met verschillende frequentie, uitvoerders, werkwijze, kwaliteitsborging en wijze van vastlegging;
- b. De keuringsfrequentie wordt aangepast;
- c. De ondergrens waarboven keuringen verplicht zijn moet op een andere manier vastgesteld worden.

Deze wijzigingen in de keuringsplicht op grond van de EPBD IV zouden een grondige herziening vergen van de keuringsplicht die in het Bbl en de Omgevingsregeling was opgenomen. Ook zouden de wijzigingen een nieuwe keuringsaanpak in de praktijk vereisen, met alle daarbij behorende aspecten. Dit vergt een investering van de overheid, maar vooral van uitvoerende marktpartijen. Die marktpartijen worden echter al binnen enkele jaren geconfronteerd met een sterk krimpende markt, omdat op grond van artikel 13, negende lid, van de EPBD IV, gebouwautomatiserings- en controlesystemen (hierna: GACS) voorgeschreven worden aan een toenemende groep gebouwen met ingang van 1 januari 2030 (zie paragraaf 2.6 van het algemeen deel van de toelichting). De EPBD IV schrijft daarbij voor dat gebouwen die beschikken over een GACS uitgezonderd moeten worden van de keuringsplicht. Vanaf 2030 valt de ondergrens waarbij een GACS verplicht is vrijwel samen met de ondergrens waarboven een keuring verplicht is, en resteert naar verwachting slechts een kleine groep gebouwen waarvoor zo'n keuring nog verplicht is. Dit biedt aanbieders van keuringen onvoldoende perspectief om de benodigde investering voor het aanbieden van (gewijzigde) keuringen terug te verdienen.

Naast deze complicatie speelt ook voortschrijdend inzicht in de effecten van keuringen. Deze effecten zijn in 2022/2023 uitgebreid verkend.¹² De verkenning geeft aan dat de huidige

¹² Verkenning EPBD Keuringen Eindrapport, Klinckenberg Consultants, juli 2022.

regelgeving in de praktijk weinig effect heeft, maar wel tot hoge administratieve lasten leidt. Daarbij is gebleken dat de markt het belang van keuringen vrijwel niet inziet, en gebouweigenaren, installatie-experts noch handhavers er prioriteit aan geven. Het belang van beter ingestelde en aangestuurde installaties en het daarmee verbeteren van de gerealiseerde energieprestatie van gebouwen wordt wel breed onderschreven, maar het instrument wordt ongeschikt geacht. De markt stuurt vooral via meerjarige onderhoudscontracten en heeft behoefte aan een benadering die aansluit op die praktijk; keuringen op de wijze zoals beschreven in de EPBD staan daar geheel buiten.

Deze overwegingen leiden ertoe dat voor een andere invulling gekozen is. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een alternatieve aanpak te kiezen. Volgens artikel 23, zesde lid, van de EPBD IV geldt namelijk: "Indien die aanpak hetzelfde globale resultaat oplevert als lid 1 kunnen de lidstaten alternatieve maatregelen nemen, zoals financiële steun of gebruikers advies verlenen over de vervanging van generatoren, andere wijzigingen van het systeem en alternatieve oplossingen om de prestatie, het rendement en de geschikte dimensie van die systemen te beoordelen".

De alternatieve aanpak houdt in dat voor andere instrumenten dan regelgeving gekozen wordt om tot hetzelfde of zelfs een beter resultaat te komen. De aanpak die ingevoerd wordt bestaat uit het sturen op werkelijk energiegebruik, volgens een gestandaardiseerde aanpak voor gebouwbeheer. Dit volgt de denkwijze van de Duurzaam Beheer en Onderhoud (hierna: DBO) aanpak. Deze wordt aangepast aan digitale bemetering van gebouwen (via gebouwautomatiseringssystemen en slimme meters). Digitale meters en analyse van gemeten energiedata maken het inmiddels mogelijk een goed beeld te krijgen van de werking van gebouwinstallaties, van onjuiste instellingen en grote energieverliezen in installaties.

Digitale bemetering is in te passen in regulier onderhoud, vooral bij de middelgrote gebouwen, en biedt daardoor gebouweigenaren de mogelijkheid om de energieprestatie van installaties regelmatig en met duidelijk lagere kosten dan middels keuring te laten analyseren door hun vaste installateur. Daarmee wordt ook een directe relatie tot stand gebracht tussen analyse en verbetering, en wordt gebouweigenaren en installateurs een extra instrument aangereikt om te sturen op beter presterende installaties en daarmee energie en kosten te besparen. De modernisering van de DBO-aanpak is ter hand genomen door een werkgroep van ISSO, kennisontwikkelaars voor professional in gebouwen. Daarbij is ook aandacht besteed aan makkelijk controleerbare controlepunten voor goed werkende installaties, zodat gebouweigenaren meer zicht krijgen op de kwaliteit van uitgevoerd beheer en onderhoud en daarover afspraken kunnen maken met de door henzelf gekozen installateur. Bij de uitwerking van de aanpak wordt aandacht besteed aan de rol van onafhankelijke expertise, zoals die beschikbaar is bij de nu actieve keuringsexperts voor verwarming en airco, bij het vaststellen van de energieprestatie van installaties en het oplossen van complexe problemen. De modernisering van de DBO-aanpak wordt gesteund door het Rijk en door diverse brancheorganisaties.

De gemoderniseerde DBO-aanpak wordt als vrijwillig instrument aangeboden aan de markt zodat deze door voorlopers toegepast kan worden. Het verwachte besparingseffect van vrijwillige toepassing is, per gebouw, hoog (20-30% besparing), tegen lage kosten voor de gebouweigenaar. Er wordt dan ook ruim voldoende vrijwillige toepassing verwacht om een effect te bereiken dat tenminste zo groot is als dat van verplichte keuringen. Daarmee voldoet deze aanpak aan de voorwaarde zoals gesteld in artikel 23, zesde lid, van de EPBD IV.

Omdat er in de alternatieve aanpak geen keuringen meer uitgevoerd worden hoeft er ook geen keuringsrapport opgesteld te worden. Artikel 23, zesde lid, van de EPBD IV vermeldt expliciet dat een alternatieve aanpak mag bestaan uit andere maatregelen dan keuringen, zoals advies of financiële ondersteuning. Daaruit volgt logischerwijs dat er ook geen rapporten opgesteld hoeven te worden, en er ook geen eisen gesteld hoeven te worden aan de deskundigheid van de experts die deze - niet meer bestaande – rapporten zouden moeten opstellen. Dit betekent ook dat er geen keuringsverslagen in een nationale databank opgenomen zullen worden.

Met deze wijzigingsregeling zijn daarom de eisen geschrapt die in paragraaf 5.1.3 van de Omgevingsregeling waren gesteld aan de vakbekwaamheid en de keuring van airconditioningsystemen en aan het verslag van de keuring van verwarmingssystemen. Ook zijn bijlage XI, waarin de uitgangspunten van de keuring van airconditioningssystemen en de inspectielijst waren opgenomen, en bijlage XII, waarin de exameneisen waren opgenomen, geschrapt.

2.6 Technische eisen Gebouwautomatiserings- en ControleSystemen (GACS)

Op grond van artikel 13, negende tot en met elfde lid, van de EPBD IV worden eisen gesteld aan een GACS. Eisen aan gebouwautomatiseringssystemen in grote gebouwen met verwarmings- of koelsystemen met een gecombineerd vermogen groter dan 290 kW waren al opgenomen in EPBD III en zijn in Nederland geïmplementeerd in de artikelen 3.145 tot en met 3.147 en 4.160c tot en met 4.160e van het Bbl. Deze bepalingen zijn van toepassing met ingang van 1 januari 2026. Eisen voor middelgrote gebouwen met verwarmings- of koelsystemen met een gecombineerd vermogen tussen 70 en 290 kW, vergelijkbaar met de al bestaande eisen voor grote gebouwen, zijn nieuw toegevoegd aan de EPBD IV. Hiertoe zijn nieuwe artikelen in het Bbl opgenomen. De functionele eisen zijn opgenomen in de artikelen 3.146, 3.147, 4.160d, 4.160e en 4.160g van het Bbl, zoals gewijzigd met de Bbl-wijziging EPBD IV eerste tranche. Deze wijzigingsregeling bevat de nadere technische uitwerking van de GACS-eisen in paragraaf 5.1.6 van de Omgevingsregeling.

De aanpassingen zijn erop gericht om de door Europees beleid vereiste aanscherpingen van GACS-voorschriften praktisch inzichtelijk en uitvoerbaar te maken. Van gebouweigenaren en marktpartijen wordt namelijk een grote mate van interpretatie gevraagd die nodig is om uit de functionele eisen opgenomen in het Bbl een passende set maatregelen voor gebouwen te bepalen. Dit leidt tot onnodige lasten voor gebouweigenaren, belemmert opschaling en efficiënte uitvoering door technisch dienstverleners en is daarmee een ongewenste barrière voor het bereiken van de doelen van artikel 13 van de EPBD IV. Daarom is gekozen voor een verdere uitwerking van de technische voorschriften in de Omgevingsregeling. Bij het bepalen van de eisen is rekening gehouden met de technische en economische haalbaarheid.

Aanvullend onderzoek naar en overleg over de technische invulling van GACS-voorschriften voor woningen laten zien dat de vereiste functionaliteit in nieuwbouwwoningen grotendeels al standaard aanwezig is, en vaak ook vereist is op grond van ander beleid of voorschriften.¹³ Voor een goed functionerend GACS in woningen is zowel regeltechniek nodig als energieanalyse. Er is geen aanvullende regeltechniek nodig voor een energieprestatie-gerichte aansturing van installaties, anders dan de regeltechniek die al voorgeschreven is op grond van de eisen aan technische bouwsystemen (paragraaf 4.7.14 van het Bbl en paragraaf 5.1.1 van de Omgevingsregeling). De voor woningen zinvolle energieanalyses kunnen volledig uitgevoerd worden met data uit slimme energiemeters, die in nieuwbouwwoningen standaard aanwezig zijn. Ook daarvoor is geen

¹³ Rapportage Implementatie EPBD IV Artikel 13.9 & 13.10 "GACS Utiliteit", RVO en AYYA Automation, 23 juli 2025; Rapportage Implementatie EPBD IV Artikel 13.11 "Woningen", RVO, 23 juli 2025.

aanvullende apparatuur nodig. Woningeigenaren kunnen, als ze dat willen, tegen beperkte kosten gebruik maken van online-services om makkelijker en uitgebreider inzicht te hebben in hun energieverbruiksdata. Ook daarvoor zijn geen extra technische eisen nodig in nieuwbouwwoningen.

Wel zijn aanvullende voorzieningen nodig voor het GACS-onderdeel "reageren op externe signalen" (opgenomen in artikel 4.160g, aanhef en onder c, van het Bbl). Het gaat hierbij om signalen van energieleveranciers of netbeheerders, waarop woningeigenaren of bewoners hun energiegebruik kunnen aanpassen. Om dit meesturen op netsignalen efficiënt mogelijk te maken is een datakoppeling nodig tussen een centraal punt (meestal de meterkast) en de belangrijkste installatie-onderdelen (zoals warmte-opwekkers, ventilatie-unit, PV-stroom omvormer). Ook is, te zijner tijd, een regelunit nodig (bijvoorbeeld een Home Energy Management System) voor een efficiënt en effectief werkende sturing in woningen. Het zou te ver voeren om dergelijke apparatuur nu al voor te schrijven: de markt is nog sterk in ontwikkeling, en ook stuursignalen vanuit energieaanbieders of netbeheerders zijn nog niet volgroeid. Daarom worden de technische voorschriften op dit punt beperkt tot het aanbrengen van loze leidingen of leidingdoorvoeren bij nieuwbouw. Dit levert nu beperkte kosten op, en voorkomt een belemmering voor het sturen op netsignalen en vergelijkbare signalen. Dergelijke sturing is naar verwachting belangrijk voor het beter beheersbaar maken van netcongestieproblemen in Nederland en kan, wanneer energie- en nettarieven tijdsafhankelijk worden, leiden tot besparingsmogelijkheden voor woningeigenaren en bewoners. Bij grootschalige renovatie worden, in afwijking van nieuwbouw, deze "loze leidingen" niet vereist omdat er in renovatie niet altijd de mogelijkheid is deze efficiënt aan te brengen.

Aanvullend onderzoek naar en overleg over de technische invulling van GACS-voorschriften in utiliteitsgebouwen laten zien dat de vereiste functionaliteit in middelgrote (installatiecapaciteit 70-290kW; GACS-verplichting vanaf 1 januari 2030) en grote utiliteitsgebouwen (installatiecapaciteit >290kW; GACS-verplichting vanaf 1 januari 2026) een veelheid aan technische oplossingen vraagt, afhankelijk van de grootte en complexiteit van gebouwen. Deze technische oplossingen worden het best beschreven in Europese en internationale norm NEN-EN-ISO 52120. In deze wijzigingsregeling wordt daarop aangesloten. Deze norm is ook de referentie voor veel marktpartijen en recent is door een samenwerking van vakverenigingen TVVL, FHI en Techniek NL een implementatiehandreiking opgesteld van deze norm voor in Nederlandse gebruikelijke installatieconcepten. De norm biedt verschillende klassenniveaus voor GACS waarbij klasse A-systemen de meeste geautomatiseerde beheer- en controlemogelijkheden hebben, en klasse D-systemen de minste. Die klassenniveaus bieden, volgens het onderzoek, een goede technisch en economisch haalbare uitwerking van de functionele voorschriften uit de EPBD IV voor nieuwe en bestaande gebouwen, en zowel grote gebouwen als middelgrote.

Het richtpunt is daarbij dat nieuwbouw van grote en middelgrote utiliteitsgebouwen voldoet aan klasse B zoals aangegeven in deze norm, waarbij de energie-analysecomponent (onderdeel 7.4 volgens de norm) voldoet aan klasse A. Het onderzoek geeft daarbij aan dat er geen technisch-economische belemmeringen te verwachten zijn voor volledige toepassing van deze klassen in nieuwbouw. In bestaande gebouwen zou dit een te strikte eis zijn, omdat het aanbrengen van in ieder geval een deel van de GACS-componenten die nodig zijn voor GACS-klasse A technisch lastig en economisch onhaalbaar zijn. Daarom wordt de grens voor bestaande gebouwen gesteld op voldoen aan klasse C van deze norm, waarbij de energie-analyse component voldoet aan klasse B. Deze klasse is voor de meeste GACS-componenten wel technisch en economisch haalbaar en is een passende invulling van de functionele voorschriften uit de EPBD IV en het Bbl.

In bestaande gebouwen is daarbij wel extra aandacht nodig voor GACS-componenten en bijbehorende gebouwssystemen die lastig aanpasbaar zijn en/of waarin dit alleen tegen ongebruikelijk hoge kosten mogelijk is. Een voorbeeld daarvan is de bediening van buitenzonwering: op niveau C wordt verwacht dat zonwering automatisch bediend is, maar in veel bestaande gebouwen is handmatig bediende zonwering aanwezig. Hoewel automatisch bediende zonwering een betere regeling van zoninstraling oplevert, met daardoor ook beter comfort en lager energiegebruik, is het ombouwen van zonwering in bestaande gebouwen erg ingrijpend, en zou dit technisch-economisch geen verantwoorde invulling van de functionele eisen zijn. Bij andere deelsystemen komen vergelijkbare situaties voor. In de technische voorschriften zijn daarom enkele uitzonderingen aangegeven, waarin het bereiken van niveau C technisch-economisch bezwaarlijk is. Bij de totstandkoming van deze uitzonderingen zijn diverse situaties bekeken, samen met marktexperts en technisch experts. Deze situaties worden hieronder kort besproken, met daarbij de overwegingen om al dan niet een uitzondering op te nemen.¹⁴

- Verlichting (table 6, function 5.1): klasse C, het vereiste niveau voor bestaande bouw, is 'manual on/off + sweep'. Komende vanaf klasse D 'manual on/off switch' is echter klasse A 'automatic detection' technisch/economisch aantrekkelijker. Omdat met klasse A voldaan wordt aan de eis (minimaal klasse C – dus een hogere klasse voldoet ook) is **geen uitzondering** nodig.
- Warmwatercirculatie (table 6, function 2.4): klasse C wordt behaald door een circulatiepomp met 'time program'. Experts hebben gewezen op signalen dat tijdens 'off periods' van die timer het risico op legionella toeneemt. Dit kan strijdig zijn met regelgeving die toeziet op veilig warmwater. Het is daarbij van belang dat bij tijdstellingen alleen verlaging van temperatuur kan plaatsvinden bij langere etmaal-tijden waarbij géén gebruik zal plaatsvinden (zie ook NEN 1006, artikel 4.4.2.3)¹⁵. Het aanbrengen van een tijdregeling laat alleen nog steeds toe dat het warmwatersysteem voldoende doorstroomt om legionella tegen te gaan, en maakt mogelijk dat de warmwatercirculatie wel onderbroken wordt wanneer dit legionella-veilig kan. Voor deze functie is dan ook **geen uitzondering** nodig.
- Zonwering (table 6, function 6): klasse C wordt behaald door een 'motorized operation with automatic control'. Komende vanaf een situatie met 'manual operation' (klasse D) is deze klasse C (of beter) lastig technisch-economisch haalbaar. In nieuwbouw-situaties bestaat deze belemmering niet, maar voor bestaande zonwering is deze veel voorkomend. Daarom is voor deze functie een **uitzondering** op de eis nodig.
- Tijdgestuurde ventilatie per ruimte (table 6, function 4.1): Tijdgestuurde ventilatie per ruimte kan een heel ingrijpende verbouwing vergen van het luchtbehandeling-systeem (distributie en afgifte). Wanneer in een bestaande situatie geen luchtkleppen aanwezig zijn per ruimte zou dat een aanpassing zijn die technisch-economisch niet haalbaar is. In die situatie is centrale tijdsturing van de ventilatie een goed technisch-economisch alternatief, en is dus een **uitzondering** nodig.
- Waterzijdig regelen van een koel- of verwarmingssysteem (table 6, function 1.4a en 3.4a): "Hydronic balancing" is lastig uitvoerbaar wanneer een bestaand waterzijdig systeem niet beschikt over instelbare voetventielen of andere inregelvoorziening per afgiftelichaam. Voor deze functie is dan ook een **uitzondering** nodig voor situaties waarin die inregelvoorziening ontbreekt.
- Gebouwgebruik waarvoor specifieke gezondheids- of veiligheidseisen gelden (alle functies). In gebouwgebruik komen soms bijzondere omstandigheden voor waarbij het schakelen van

¹⁴ NEN-EN-ISO 52120 is alleen in het Engels beschikbaar, daarom worden hier ook Engelstalige begrippen gebruikt.

¹⁵ NEN 1006+A1:2018 nl Algemene voorschriften voor leidingwaterinstallaties.

gebouwfuncties om veiligheids- of gezondheidsredenen ongewenst is. Dat kan bijvoorbeeld gaan om (veiligheids-)verlichting of legionella-preventie bij situaties waarvoor extra bescherming nodig is. Deze situaties zijn situatie-specifiek en niet generiek te voorzien. Er is daarom een **algemene uitzondering** opgenomen voor situaties waarin op grond van veiligheids- of gezondheidsvoorschriften gemotiveerd afgezien moet worden van het plaatsen van een GACS-regeling voor de betreffende gebouwfunctie(s).

3. (Financiële) gevolgen voor burgers en bedrijven

De richtlijn EPBD IV zal in tranches worden geïmplementeerd in Nederland. Onder de eerste tranche vallen de artikelen 10, 13, 14, 19, 20, 21, 23 en 24 van de EPBD IV. De voorliggende wijzigingen van de Omgevingsregeling zijn deels een uitwerking van de wijzigingen die in de eerste tranche in het Bbl zijn doorgevoerd wat betreft de GACS, energielabels en keuringen van verwarmings-, ventilatie- en airconditioningssystemen. Een uitgebreide toelichting op de (financiële) gevolgen van de eerste tranche is opgenomen in paragraaf 7.1 van de nota van toelichting bij die Bbl-wijziging. Hierbij zijn de gevolgen van de wijziging van de Omgevingsregeling al meegenomen. Voor de duidelijkheid worden de gevolgen die specifiek toe te wijzen zijn aan de wijziging van de Omgevingsregeling separaat toegelicht. De introductie van het A0-label en de aanpassingen in toegang tot gebouwgegevens leiden niet tot financiële of administratieve gevolgen voor burgers of bedrijfsleven.

Regeldruk

Voor nieuwe en wijzigende wet- en regelgeving is het verplicht om de effecten voor burgers en bedrijven in beeld te brengen en deze gevolgen in de toelichting van de wet- en regelgeving te beschrijven. Het doel van het onderzoek is het in kaart brengen van de eenmalige en structurele regeldrukeffecten van de implementatie van de EPBD IV. Hiermee wordt inzicht verkregen in de regeldrukkosten voor bedrijven en burgers om te voldoen aan de verplichtingen uit de betreffende wet- en regelgeving. De uitkomsten van het onderzoek voor de eerste tranche van de wijziging van het Bbl en de Omgevingsregeling zijn gerapporteerd in het rapport 'Regeldrukonderzoek EPBD IV' van 11 juli 2025 (verder: Sira-rapport)¹⁶. Hieronder wordt het aandeel van de lasten opgenomen dat het gevolg is van deze wijzigingsregeling. Voor een totaaloverzicht van de lasten – waarin onderstaande kosten ook zijn meegenomen – wordt verwezen naar de nota van toelichting van de wijziging van het Bbl.

3.1 Energielabels (artikelen 5.11 t/m 5.15)

De wijzigingen in de methode van energieprestatieberekening brengen een jaarlijkse structurele lastentoeename met zich mee van €50.000. Deze kosten komen in eerste instantie voor rekening van certificerende partijen, maar zullen uiteindelijk neerslaan bij de eigenaren en/of beheerders van gebouwen.

Het opnemen van additionele indicatoren en aanbevelingen op het energielabel leidt naar verwachting niet tot regeldruk. Ook de nieuwe verplichtingen over het opnemen van energielabels in advertenties, en de verplichting om het energielabel aan te brengen op een opvallende en duidelijk zichtbare plaats in een gebouw, leiden naar verwachting niet tot significante regeldrukeffecten.

3.2 Systeem voor gebouwautomatisering en -controle (artikelen 5.32a t/m 5.32d)

Bij het bepalen van de regeldrukkosten als gevolg van de eisen aan GACS in artikel 13, negende tot en met elfde lid, is onderscheid gemaakt in kleine utiliteitsbouw (verwarmings- of

¹⁶ Sira Consulting B.V., "Regeldrukonderzoek EPBDIV", 11 juli 2025.

koelsystemen met een gecombineerd vermogen kleiner dan 70 kW) en middelgrote utiliteitsbouw (70 tot 290 kW). Het Sira-rapport geeft aan dat voor kleine utiliteitsbouw sprake is van structurele lasten van €7,3 miljoen voor nieuwbouw en €18.600 bij renovatie. De regels hebben geen gevolgen voor bestaande bouw bij kleine utiliteitsbouw. Voor middelgrote utiliteitsbouw liggen de eenmalige lasten voor bestaande bouw tussen de €38,4 en €80 miljoen. De structurele lasten voor nieuwbouw zijn door Sire berekend op ongeveer €1,5 miljoen.

Voor grote utiliteitsbouw, met verwarmings- of koelsystemen met een gecombineerd vermogen groter dan 290 kW, hebben de wijzigingen geen effect aangezien voor die categorie al per 1 januari 2016 vergelijkbare regels gelden op grond van de EPBD III.

3.3 Keuring van verwarmings-, ventilatie- en airconditioningssystemen

In het Sira-rapport wordt geconcludeerd dat het vervallen van de verplichting tot het periodiek laten keuren van verwarmingssystemen, ventilatiesystemen en airconditioningsystemen, en de verplichting tot rapportage over deze keuring, tot structurele vermindering van de regeldrukkosten leidt van jaarlijks minimaal € 13,9 miljoen tot maximaal € 17,5 miljoen.

4. Bestuurlijke en uitvoeringslasten

Voor een toelichting op de uitvoeringslasten wordt verwezen naar paragraaf 7.3 van de toelichting op de wijziging van het Bbl implementatie EPBD IV eerste tranche. De uitvoeringslasten voor gemeenten in hun rol als bevoegd gezag zijn onderzocht door Cebeon en gerapporteerd in het rapport "Europese richtlijn EPBD IV Energieprestatie van Gebouwen; Effecten op uitvoeringslasten gemeenten" van 31 oktober 2025 van Cebeon (verder: Cebeon-rapport).¹⁷ In het Cebeon-rapport zijn zowel structurele financiële effecten als eenmalige kosten in kaart gebracht. Cebeon geeft aan dat met betrekking tot de wijzigingen in de energielabels en de invoering van het A0-label er geen sprake is van structurele kosten voor gemeenten. De eenmalige kosten samenhangend met het kennis nemen van nieuwe regels en eventuele aanpassing van software worden in het Cebeon-rapport als verwaarloosbaar ingeschat. Met betrekking tot de technische bouwsystemen wordt in het Cebeon-rapport aangegeven dat er geen structurele financiële effecten zijn. De eenmalige effecten worden geraamd op €1 miljoen tot €1,8 miljoen.

Het afschaffen van de keuringsverplichting leidt tot een afname van structurele kosten van €0,6 miljoen per jaar. Het verlenen van toegang van gemeenten tot de database van EP-Online heeft mogelijk positieve effecten op de benodigde inspanning in het kader van handhaving. Dit effect is in het onderzoek van Cebeon niet gekwantificeerd.

5. Advies en consultatie

5.1 JTC/OPB

De wijziging met betrekking tot de informatie op de energielabels is besproken in het overleg van de Juridisch Technische Commissie (verder: JTC) van het Overlegplatform Bouwregelgeving (verder: OPB) op 14 november 2024 en de wijzigingen met betrekking tot de digitale gebouwgegevens op 13 maart 2025. Beiden onderwerpen gaven geen reden tot opmerkingen vanuit de JTC of het OPB. De introductie van het A0-label is via een schriftelijke ronde aan de JTC voorgelegd op 22 mei 2025. Naar aanleiding hiervan is in de toelichting verduidelijkt wat in het kader van de EPBD IV onder emissievrij wordt verstaan.

¹⁷ Cebeon, "Europese richtlijn EPBD IV Energieprestatie van Gebouwen - Effecten op uitvoeringslasten gemeenten", 31 oktober 2025.

De voorstellen voor technische voorschriften voor de GACS opgenomen in deze wijziging zijn op 13 november 2025 voorgelegd aan de JTC. Het OPB heeft in lijn met de bespreking met de JTC positief geadviseerd op de voorliggende wijzigingen. Het voorstel voor de GACS omvatte een generieke uitzonderingsbepaling voor technische GACS-voorschriften in bestaande utiliteitsgebouwen, waarbij voor 20% van de GACS-functies afgeweken zou mogen worden van niveau C. In de JTC is daarbij aangegeven het belang van een uitzondering te herkennen, maar de voorkeur te geven aan gedetailleerde uitzonderingen voor specifieke GACS-functies in plaats van een generieke uitzondering. Het OPB heeft op 5 december 2025 overeenkomstig de opmerking van de JTC geadviseerd. In overleg met een expert-werkgroep zijn naar aanleiding daarvan de specifieke uitzonderingen uitgewerkt en is de uitzonderingsbepaling aangepast.

5.2 MKB

Tijdens de bespreking van een aantal voorstellen in het kader van de EPBD IV zijn op 13 november 2025 ook de voorstellen in het kader van de GACS besproken. Naar aanleiding van vragen van deelnemende bedrijven is toegelicht dat de regels slechts beperkte invloed hebben op woningbouw. Naast een slimme meter geldt alleen de regels dat loze leidingen ten behoeve van de mogelijke sturing van warmte-opwekkers aanwezig moeten zijn. Vanuit de deelnemers werd daarnaast eenzelfde opmerking gemaakt als ook in de JTC naar voren is gebracht met betrekking tot de regels voor utiliteitsbouw. De regeling is op beide punten aangepast.

5.3 Adviescollege Toetsing Regeldruk

PM

5.4 Code interbestuurlijke verhoudingen

PM

5.5 Internetconsultatie

PM

6. Notificatie

Voor zover de wijzigingsregeling technische voorschriften bevat, hoeven deze niet aan de Europese Commissie voorgelegd te worden op grond van artikel 7, eerste lid, onder a, van Richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende diensten van de informatiemaatschappij (codificatie) (PbEU 2015, L241).

7. Inwerkingtreding

Deze wijzigingsregeling kent een gefaseerde inwerkingtreding. De meeste onderdelen treden in werking op 29 mei 2026, de uiterste implementatiedatum van de EPBD IV. De onderdelen die regelen dat de aanduiding "A0" op het energielabel van een emissievrij gebouw kan worden geplaatst moeten uiterlijk op 28 mei 2026 in werking treden om ook na die datum gebruikt te mogen worden.

Zoals in paragraaf 3.2.2 en 3.2.3 is toegelicht geldt voor een aantal categorieën die toegang moeten krijgen tot het energielabel via de databank EP-Online dat die toegang technisch gezien niet mogelijk is met ingang van 29 mei 2026. Dit geldt voor zakelijke huurders van utiliteitsgebouwen, financiële ondernemingen en gemeenten. Het iaa-proces is nog niet goed uitvoerbaar. Dit is een voorwaarde om de gegevens uit EP-Online op grond van de AVG te mogen verwerken. De verwachting is dat het met ingang van 1 juli 2027 technisch mogelijk is om het

energielabel op een voldoende beveiligde manier te kunnen verstrekken. Artikel I, onderdeel E, treedt om die reden op 1 juli 2027 in werking.

8. Transponeringstabel

Artikel Richtlijn (EU) 2024/1275	Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), Omgevingsregeling, Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), Omgevingswet, Omgevingsbesluit, Burgerlijk Wetboek (BW)	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op keuze bij invulling beleidsruimte
1. Onderwerp en toepassingsgebied	Rechtstreekse werking volstaat		
2. Definities	Diverse nieuwe en aangepaste definities in Bijlage I, A. Begrippen: algemeen, Bbl		
3. Nationaal plan voor de renovatie van gebouwen	Nieuw: artikel 3.9 Omgevingswet (<i>voorstel</i>), artikel 4.31a Bkl en artikel 10.17a Omgevingsbesluit Tevens implementatie door feitelijk handelen		
4. Methodiek voor de berekening van de energieprestatie van gebouwen	Nieuw: Bijlage II Omgevingsregeling (NTA 8800:2026)		
5. Vaststelling van de minimumeisen inzake energieprestaties	Te implementeren in Bbl en Omgevingsregeling (tranche 2 en 3)		
6, eerste en vierde lid Berekening van de kostenoptimale niveaus van de minimumeisen inzake energieprestaties	Bepaling richt zich tot de Commissie		
6, tweede en derde lid	Implementatie door feitelijk handelen.		
7, Nieuwe gebouwen	Te implementeren in Bbl (tranche 2 en 3)		
8. Bestaande gebouwen	Te implementeren in Bbl (tranche 2 en 3)		

9, Minimumnormen voor energieprestaties	Te implementeren in Bbl (tranche 2)		
10, eerste lid Zonne-energie in gebouwen	Nieuw: artikel 5.131a Bkl		
10, tweede lid	Via implementatie RED III		
10, derde lid	Nieuw: artikel 3.86a, tabel 3.83, 5.20, vijfde t/m zevende lid, Bbl; Bestaande regelgeving: artikel 4.149 en 4.149a Bbl	Beleidsruimte voor invulling hoogte van de eis Beleidsruimte voor uitzondering voor zover technisch geschikt en functioneel en economisch haalbaar	In artikel 3.86a, eerste lid, lagere eis gesteld dan voor ingrijpende renovatie In artikel 3.86a, tweede en derde lid, Bbl opgenomen, zie paragraaf 3.1
10, vierde lid	Nieuw: artikel 3.86a, tabel 3.83, 5.20, vijfde t/m zevende lid, Bbl; Bestaande regelgeving: artikel 4.149 en 4.149a Bbl	Beleidsruimte o.a. technologische neutraliteit Beleidsruimte om te kiezen tussen grondoppervlakte en bruikbare vloeroppervlakte	In artikel 3.86a, tweede lid, Bbl opgenomen, zie paragraaf 3.1 Gekozen voor bruikbare vloeroppervlakte, zie paragraaf 3.1
10, vijfde lid	Implementatie door feitelijk handelen		
11. Emissievrije gebouwen	Te implementeren in Bbl (tranche 2 en 3)		
12. Renovatiepaspoort	Implementatie door feitelijk handelen (zie paragraaf 4.1)		
13, eerste lid. Technische bouwsystemen	Schrappen artikel 4.248, vierde lid en artikel 5.21, vijfde lid		
13, tweede lid		Beleidsruimte voor bepaalde specifieke systeemeisen	Keuze om hier geen gebruik van te maken, zie paragraaf 3.3
13, derde lid	Nieuw: artikel 5.21, derde lid		
13, vierde lid	Bestaande regelgeving, o.a. artikel 3.66 e.v. Bbl		
13, vijfde lid	Nieuw: artikel 3.145 t/m 3.147, 4.160c t/m 4.160e, 5.21g Bbl		

13, zesde lid	Bestaande regelgeving: artikel 4.249 en 5.21a Bbl		
13, zevende lid	Implementatie door feitelijk handelen		
13, achtste lid	Bepaling richt zich tot de Commissie		
13, negende lid	Nieuw: artikel 3.145 t/m 3.147, 4.160c t/m 4.160e, 5.21g Bbl		
13, tiende lid	Nieuw: artikel 3.145 t/m 3.147, 4.160c t/m 4.160e, 5.21g Bbl artikelen 5.32a, 5.32b en 5.32c Omgevingsregeling (eerste tranche)		
13, elfde lid	Nieuw: artikel 4.160f en 4.160g, 5.21h Bbl artikelen 5.32a en 5.32d Omgevingsregeling (eerste tranche)	Beleidsruimte om te kiezen voor uitzonderingsmogelijkheid eensgezinswoningen	Keuze om in de technische uitwerking in de Omgevingsregeling specifieke eisen op te stellen voor ingrijpend gerenoveerde eengezinswoningen
13, twaalfde lid	Nieuw: artikel 3.145 t/m 3.147, 4.160c t/m 4.160e, 5.21g Bbl artikelen 5.32a, 5.32b en 5.32c Omgevingsregeling (eerste tranche)		
14, eerste lid. Infrastructuur voor duurzame mobiliteit	Nieuw: artikel 4.160b, eerste, tweede, vierde en vijfde lid, 5.21c Bbl, artikel 5.131b, Bkl		
14, tweede lid	Nieuw: artikel 3.87b, 3.87c, 3.87d, Bbl		
14, derde lid		Beleidsruimte voor aanpassing aantal fietsparkeerplaatsen in gebouwen waarin zich doorgaans geen fietsen bevinden	Dit blijft gemeentelijk beleid
14, vierde lid	Nieuw: artikel 4.160b, derde, vierde en vijfde lid, 5.21c, Bbl Bestaand: artikelen 4.171 t/m 4.173 Bbl		
14, vijfde lid	Nieuw: artikel 5.21c Bbl		
14, zesde lid	Nieuw: artikel 3.87b, vijfde lid, 4.160b, zesde lid, Bbl		

14, zevende lid	Implementatie door feitelijk handelen		
14, achtste lid	Notificatieregeling (nieuw 5:118b BW) en initiatiefrecht (7:243 BW) (voorstel) Tevens feitelijk handelen		
14, negende lid	Implementatie door feitelijk handelen		
14, tiende lid	Bepaling richt zich tot de Commissie		
15. Gebouwen die gereed zijn voor slimme toepassingen	Bepaling richt zich tot de Commissie		
16. Uitwisseling van gegevens over bouwsystemen	artikel 5.14, zesde en zevende lid Omgevingsregeling (eerste tranche)		
17. Financiële stimulansen, vaardigheden en marktbelemmeringen	Geïmplementeerd via diverse bestaande subsidieregelingen, spuks en andere regelingen (zie paragraaf 4.2)		
18. Éénloketsystemen voor de energieprestatie van gebouwen	Implementatie door feitelijk handelen (zie paragraaf 4.3)		
19, eerste lid. Energieprestatiecertificaten	Bestaand recht: afdeling 6.4 Bbl en paragraaf 5.1.2 Omgevingsregeling		
19, tweede lid	artikelen 5.11, vijfde lid, 5.12, vijfde lid, 5.13a en bijlagen IXa en Xa Omgevingsregeling (eerste tranche)	Beleidsruimte: de herindeling van de energieprestatieklassen kan worden uitgesteld tot en met 31 december 2029.	Keuze gemaakt om voor uitstel te kiezen, zie paragraaf 2 en 5.2
19, derde lid	Implementatie door feitelijk handelen		
19, vierde lid	Bestaand recht: artikel 5.11 en 5.12 Omgevingsregeling artikel 5.13a Omgevingsregeling (eerste tranche)		
19, vijfde lid	Nieuw: artikel 6.29, eerste lid, Bbl		

	artikel 5.13b Omgevingsregeling		
19, zesde lid		Beleidsruimte om aanbevelingen in renovatiepaspoort op te nemen i.p.v. op het label	Keuze gemaakt om de aanbevelingen op het energielabel op te nemen
19, zevende t/m veertiende lid	Nieuw: artikel 6.29, eerste lid, Bbl; Bestaand recht: artikel 6.29, vijfde lid Bbl en 5.11 en 5.12 Omgevingsregeling artikel 5.13b Omgevingsregeling		
20. Afgifte van energieprestatiecerti- ficaten	Nieuw: artikel 6.27, derde, vierde en zesde lid Bbl		
21. Afficheren van energieprestatie- certificaten	Nieuw: artikel 6.30 Bbl Artikel 5.15 Omgevingsregeling (eerste tranche)		
22. Databanken voor de energieprestatie van gebouwen	artikel 5.14 zesde en zevende lid Omgevingsregeling (eerste tranche)		
23. Keuringen	Schrappen paragraaf 6.5.2 en 6.5.4 Bbl Schrappen paragraaf 5.1.3 en bijlagen XI en XII Omgevingsregeling	Beleidsruimte artikel 23, zesde lid, EPBD IV om voor een alternatieve aanpak te kiezen	Alternatieve aanpak gekozen, zie paragraaf 3.5
24. Verslagen over de keuring van verwarmingssyste- men, ventilatiesystemen en airconditioningsyste- men	Schrappen paragraaf 6.5.2 en 6.5.4 Bbl Schrappen paragraaf 5.1.3 en bijlagen XI en XII Omgevingsregeling	Beleidsruimte artikel 23, zesde lid, EPBD IV om voor een alternatieve aanpak te kiezen	Alternatieve aanpak gekozen, zie paragraaf 3.5
25. Onafhankelijke deskundigen	Bestaand recht: artikelen 5.11 en 5.12 Omgevingsregeling, BRL 9500-U/W, BRL 9501		
26. Certificering van professionals in de gebouwensector	Bestaande certificatieregelingen conform Richtlijn (EU) 2018/2001 en Richtlijn (EU) 2023/1791		
27. Onafhankelijk controlesysteem	Bestaand recht: artikelen 5.11 en 5.12 Omgevingsregeling, BRL 9500-U/W, BRL 9501		

28. Evaluatie	Bepaling gericht aan de Commissie		
29. Informatie	Implementatie door feitelijk handelen		
30. Overleg	Implementatie door feitelijk handelen		
31. Aanpassing van bijlage I aan de technische vooruitgang	Bepaling gericht aan de Commissie		
32. Uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie	Bepaling gericht aan de Commissie		
33. Comitéprocedure	Bepaling gericht aan de Commissie		
34. Sancties	Bestaande regelgeving: geïmplementeerd in het Bbl en de Omgevingswet		
35, 36, 37. Omzetting, intrekking, inwerkingtreding			

II Artikelsgewijs

Artikel I

Onderdelen A, B, J, K

In paragraaf 2.2 van het algemeen deel van de toelichting is uiteengezet dat gebruik is gemaakt van de in artikel 19, tweede lid, van de EPBD IV neergelegde optie om een labelklasse A0 te hanteren speciaal voor emissievrije gebouwen. Emissievrij betekent volgens de definitie in artikel 2, onderdeel 2, van de EPBD IV, een gebouw met een zeer hoge energieprestatie, dat geen of zeer weinig energie nodig heeft, ter plaatse geen koolstofemissies uit fossiele brandstoffen en geen of zeer weinig operationele broeikasgasemissies genereert. Volgens artikel 11 van de EPBD IV moet de energie die nodig is zoveel mogelijk hernieuwbare energie zijn.

Deze eisen voor de labelklasse A0 zijn opgenomen in onderscheidenlijk artikel 5.11, vijfde lid, en artikel 5.12, vijfde lid. Het nieuwe vijfde lid van artikel 5.11 bevat de cumulatieve criteria voor de labelklasse A0 voor een woonfunctie, woongebouw of logiesfunctie niet gelegen in een logiesgebouw met bouwjaar 2026 of later. De maximale eis voor het primair fossiel energiegebruik, als eis opgenomen in artikel 5.11, vijfde lid, onderdeel b, is voor diverse gebruiksfuncties neergelegd in de nieuwe bijlage IXa.

Het nieuwe vijfde lid van artikel 5.12 bevat de cumulatieve criteria voor de labelklasse A0 voor een utiliteitsgebouw met bouwjaar 2026 of later. De maximale eis voor het primair fossiel energiegebruik, als eis opgenomen in artikel 5.12, vijfde lid, onderdeel b, is voor diverse gebruiksfuncties neergelegd in de nieuwe bijlage Xa.

Onderdeel C

Artikel 19 van de EPBD IV bevat voorschriften met betrekking tot energieprestatiecertificaten (energielabels). Artikel 19, tweede en vierde lid, van de EPBD IV bepaalt dat energieprestatiecertificaten in overeenstemming zijn met het model dat is vastgesteld in bijlage V van de richtlijn. In het model in bijlage V bij de EPBD IV wordt onderscheid gemaakt tussen verplichte elementen op de voorpagina van het energieprestatiecertificaat, verplichte elementen op het energieprestatiecertificaat en vrijwillige elementen op het energieprestatiecertificaat. Het nieuwe artikel 5.13a bevat de verplichte elementen uit dit model. Daarbij is gespecificeerd welke elementen op de voorpagina van het energielabel moeten staan.

Artikel 19 van de EPBD IV bevat in de leden 5, 7, 8 en 9 voorschriften voor de aanbevelingen die het energielabel moet bevatten. Het nieuwe artikel 5.13b bevat de verplichte voorschriften over de aanbevelingen.

Onderdelen D en E

Op grond van artikelen 16 en 22, tweede lid, van de EPBD IV hebben eigenaren, huurders, financiële instellingen en beheerders recht op gemakkelijke en kosteloze toegang tot het energieprestatiecertificaat (energielabel). Daarnaast hebben onafhankelijke deskundigen (energieadviseurs) en toekomstige kopers en huurders ook recht op toegang tot het energielabel, met instemming van de eigenaar.

Artikel 5.14 regelde reeds deze toegang voor eigenaren en huurders van woningen. Met deze wijziging is de toegang uitgebreid naar huurders van utiliteitsbouw, financiële ondernemingen en energieadviseurs. Daarnaast wordt onderscheid gemaakt tussen de gegevens waartoe eigenaren en de overige gegevensrechthebbende partijen toegang hebben.

In het zesde lid, waarin de toegang voor de eigenaar is geregeld, is toegang tot de onderliggende gegevens voor de eigenaar toegevoegd. Hiermee wordt het invoerrapport van de energieadviseur bedoeld. Daarnaast is de beleidsvrijheid om het energielabel al dan niet te verstrekken geschrapt. Uit artikel 22, tweede lid, van de EPBD IV volgt namelijk dat eigenaren recht hebben op toegang tot deze gegevens.

Het zevende lid regelt de toegang tot het energielabel voor huurders, zowel van woonbouw als utiliteitsbouw, financiële ondernemingen, energieadviseurs en gemeenten. Deze toegang is direct, zonder dat instemming van de eigenaar is vereist. Dit volgt voor huurders en financiële instellingen uit artikel 22, tweede lid, van de EPBD IV.

Voor energieadviseurs geldt dat op grond van artikel 22, tweede lid, van de EPBD IV deze toegang pas dient te worden verschaft mits de eigenaar hiermee heeft ingestemd. Het zevende lid regelt echter dat energieadviseurs direct toegang krijgen tot de energielabels van gebouwen of gedeelten daarvan waarvan zij de energieprestatie hebben geregistreerd. Deze toegang hadden energieadviseurs al vóór deze wijziging. Daarnaast kunnen energieadviseurs toegang krijgen tot

de afschriften van door collega-adviseurs geregistreerde energielabels binnen dezelfde certificaathouder, mits de collega-adviseur daar toestemming voor heeft gegeven. De opname van energieadviseurs in het zevende lid regelt de grondslag voor de bestaande praktijk waarin energieadviseurs toegang hebben tot de door hun geregistreerde energielabels. Met deze toevoeging is niet beoogd verdergaande toegang tot energielabels voor energieadviseurs te regelen.

Voor gemeenten volgt de toegang tot het energielabel uit artikel 22, derde lid, van de EPBD IV. Hieruit volgt ook dat, anders dan de overige gegevensrechthebbende partijen in artikel 5.14, zevende lid, gemeenten alleen toegang hebben tot het energielabel voor zover die gegevens noodzakelijk zijn voor het opstellen en uitvoeren van plannen voor de verduurzaming van de gebouwen op het grondgebied.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.3 van het algemeen deel van de toelichting.

Onderdeel F

De uit artikel 21 van de EPBD IV volgende afficheringsplicht geldt zowel voor gebouwen die door overheidsinstanties worden gebruikt en veelvuldig door het publiek worden bezocht als voor utiliteitsgebouwen waarvoor een geldig energielabel is afgegeven. Deze verplichting is doorgevoerd in artikel 6.30, tweede en derde lid, van het Bbl. Daarom is aan artikel 5.15, naast de verwijzing naar het tweede lid, ook een verwijzing naar het derde lid van artikel 6.30 van het Bbl opgenomen. Daarnaast staat de eis dat het energielabel op een (voor het publiek) duidelijk zichtbare plaats in artikel 6.30, tweede en derde lid, van het Bbl. Dit vereiste is daarom uit artikel 5.15 geschrapt.

Onderdelen G, L en M

In paragraaf 2.5 van het algemeen deel van de toelichting is uiteengezet dat voor de keuringen van verwarmings- en airconditioningsystemen een alternatieve aanpak is gekozen die niet in regelgeving hoeft te worden vastgesteld. Om die reden zijn in onderdelen G, L en M de eisen en bijlagen uit de Omgevingsregeling geschrapt die gaan over keuringen van dergelijke systemen.

Onderdeel H

Op grond van artikel 13, negende tot en met elfde lid, van de EPBD IV worden eisen gesteld aan een Gebouw Automatiserings- en Controle Systeem (GACS). De functionele eisen zijn opgenomen in de artikelen 3.146, 3.147, 4.160d, 4.160e en 4.160g van het Bbl. De nieuwe paragraaf 5.1.6, bestaande uit de artikelen 5.32a, 5.32b, 5.32c en 5.32d, voorziet in de technische uitwerking van de GACS-eisen.

Het nieuwe artikel 5.32b bevat de technische eisen voor de GACS die gelden voor bestaande bouw anders dan een woonfunctie. Daarbij is aangesloten bij NEN-EN-ISO 52120-1 "Energieprestatie van gebouwen - Bijdrage van gebouwautomatisering en -regelingen en gebouwbeheer - Deel 1 Algemeen kader en procedures". Het eerste lid bevat de twee vereiste klassenniveaus voor onderscheidenlijk de energie-analysecomponent (functie 7.4 in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1) en de overige functies in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1. Het tweede lid bevat uitzonderingen op het eerste lid voor specifieke functies in tabel 6 (zie paragraaf 2.6 van het algemeen deel van

de toelichting). Het derde lid regelt de situatie waarin een functie, opgenomen in tabel 6, continu beschikbaar moet zijn. Dat is niet relevant voor de energie-analysecomponent. In dat geval is daarom het eerste lid, onderdeel a, niet van toepassing.

Het nieuwe artikel 5.32c bevat de technische eisen voor de GACS die gelden voor nieuwbouw anders dan een woonfunctie. Anders dan artikel 5.32b bevat het nieuwe artikel 5.32c enkel de twee vereiste klassenniveaus voor onderscheidenlijk de energie-analysecomponent (functie 7.4 in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1) en de overige functies in tabel 6 van NEN-EN-ISO 52120-1 en geen uitzonderingen.

Het nieuwe artikel 5.32d bevat de technische eisen voor een systeem voor ondersteuning energiegebruik technische bouwsystemen die gelden voor nieuwbouw woonfunctie. Deze technische voorschriften zien op het GACS-onderdeel "reageren op externe signalen" (artikel 4.160g, aanhef en onder c, van het Bbl). Het eerste tot en met derde lid betreffen de energiemeter en het vierde lid betreft leidingdoorvoeren tussen de meterkast van de woonfunctie en de opstelplaatsen van technische bouwsystemen.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van het algemeen deel van de toelichting.

Onderdeel I

Dit onderdeel voegt twee normen aan bijlage II toe waarnaar wordt verwezen in de artikelen 5.32b, 5.32c en 5.32d (zie onderdeel H).

De minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Mona Keijzer